

รายงานฉบับสมบูรณ์

การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้า
ของประเทศไทยด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้าง
พื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลง
ด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ

โดย

รศ.(พิเศษ)ดร. จักรกฤษณ์ ดวงพิสดรา หัวหน้าแผนงาน

30 พฤศจิกายน 2558

สัญญาเลขที่ RDG5750074

รายงานฉบับสมบูรณ์

การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้า
ของประเทศไทยด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้าง
พื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลง
ด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ

ผู้วิจัย

รศ.(พิเศษ) ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพัศตรา

สังกัด

สถาบันการขนส่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดโครงการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทยด้วย
การปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อ
รองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ

การวิจัยในแผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทย ด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 2 โครงการย่อย ได้แก่ (1) การศึกษากฎระเบียบโลจิสติกส์และการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน (2) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งจะเป็นพื้นที่ที่มีการผ่อนคลายนโยบายการค้า โลจิสติกส์ และการลงทุนมากกว่าพื้นที่อื่น โดยคณะผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ และลงพื้นที่เพื่อจัดประชุมระดมความคิดเห็นในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก และจังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการค้าและการลงทุน การปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการค้าและการใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนโดยผ่านหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนากิจกรรมการเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวชายแดน และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ในส่วนของการศึกษากฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กฎระเบียบหลักที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกำกับและอำนวยความสะดวกทางการค้า ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ และหน่วยงานด้านการขนส่ง เป็นต้น

(2) กฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

จากการศึกษารายการสินค้าสำคัญที่ประเทศไทยมีการค้าและขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า

- กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ โคมีชีวิต สุกรมชีวิต เนื้อไก่แช่แข็ง สินค้าประมงสดและแช่แข็ง ถั่วเขียวผิวมัน มันสำปะหลัง สตาร์ชจากมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วลิสง น้ำมันปาล์ม น้ำตาล ครีมเทียม กาแฟผสม ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป
- กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล แบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องรับโทรทัศน์ จานดาวเทียม วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์
- สินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับการอำนวยความสะดวกทางการค้าในการข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง เหล็ก และผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร เครื่องกลการเกษตร ยานยนต์และชิ้นส่วน (ยกเว้นรถยนต์ใช้แล้วและเครื่องจักรใช้แล้ว) เพอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์พลาสติก

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการปรับกฎระเบียบของไทยดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบูรณาการปรับกฎระเบียบภายในประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน เนื่องจากการทำงานในการพัฒนาการค้าและโลจิสติกส์ข้ามแดนและผ่านแดนจะต้องมีการประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการปรับกฎระเบียบให้สอดคล้องกับนโยบายที่ภาครัฐกำหนดภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะการศึกษาพบว่ากฎระเบียบของไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนส่วนใหญ่จะเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ เช่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง เป็นต้น โดยควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน ซึ่งต้องมีการหารือกันในรายละเอียดทั้งหลักการ และการขัดกันของกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมควรประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ สมาคมของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน ตลอดจนภาควิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจพิจารณาปรับกฎระเบียบฯ เป็นกรณีพิเศษเพื่อเป็นการนำร่องในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้ง อาทิ แม่สอด สระแก้ว มุกดาหาร ตราด และสงขลา

2. จากการศึกษาและลงพื้นที่หารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กฎระเบียบของกรมศุลกากร และกรมการค้าต่างประเทศมีผลกระทบต่อการจัดการการค้าเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าได้มีออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ เป็นกฎระเบียบในเชิงกว้างที่นำข้อคิดเห็นและการร้องขอจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้กระทรวงพาณิชย์ออกมาตรการบริหารแทนให้ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ทำให้เอกชนหลายฝ่ายเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่ากรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานหลักที่จะผลักดันให้เกิดการแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน โดยผู้แทนภาคเอกชนให้ความเห็นว่าหากเป็นไปได้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาผ่อนผันการออกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญที่ใช้เป็นอาหารสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วลิสง มันสำปะหลัง และสตาร์ชจากมันสำปะหลัง ตลอดจนผ่อนผันการนำเข้าไม้ซุงและไม้แปรรูปจากประเทศเมียนมาร์ เพื่อมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายภายในประเทศไทย ส่วนกรณีของสินค้าอุตสาหกรรมที่ควรผ่อนผันออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมให้สะดวกขึ้น ได้แก่ น้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซล โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรองรับและการอำนวยความสะดวกในการส่งออกผ่านด่านทางบกและด่านทางน้ำที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ได้เพิ่มขึ้น

3. การปรับกฎระเบียบของไทยควรพิจารณาถึงกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น กรอบองค์การการค้าโลก กรอบอาเซียน กรอบอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และกลุ่มทวิภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับทบบัญญัติภายใต้กรอบความตกลงฯ ตลอดจนพิจารณาเข้าร่วมในอนุสัญญาหรือพิธีสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น การขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศ การยอมรับการขนส่งผ่านแดน เป็นต้น

ในส่วนของการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษ คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจภาคสนามและเก็บข้อมูลจากภายในประเทศและต่างประเทศที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ จีน อินเดีย ลาว และกัมพูชา อีกทั้งพิจารณาการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลไทย โดยเฉพาะการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยในพื้นที่ชายแดน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา และจังหวัดตราด และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไปในพื้นที่ชายแดนอีก 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย จังหวัดกาฬจนบุรี และจังหวัดนราธิวาส สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. เขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่จะต้องมีความพิเศษมากกว่าพื้นที่ทั่วไป การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษควรมีลักษณะ “พิเศษ” แตกต่างจากนิคมอุตสาหกรรมแบบเดิม โดยสิทธิประโยชน์และการสนับสนุนจากรัฐบาลที่มีความพิเศษเหนือกว่าการลงทุนในพื้นที่อื่นของประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมควรเป็นอุตสาหกรรมใหม่หรือกิจการรูปแบบใหม่ที่ประเทศไทยต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็วเพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งล้วนมีอัตลักษณ์ทางพื้นที่ ปัจจัยความสำเร็จ ความพร้อมด้านแรงงาน ความแข็งแกร่งของชุมชนและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน จึงควรมีการจับกลุ่มตลาดเป้าหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิทธิประโยชน์จูงใจที่แตกต่างโดยไม่ควรใช้พิมพ์เขียวเดียวกันสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกแห่ง

2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องมีการบูรณาการการทำงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ การขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดำเนินการอยู่ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2557 มีจุดที่ต้องปรับปรุงสำคัญ ได้แก่ (1) การตัดสินใจที่ผ่านมาเป็นการตัดสินใจแบบกระจัดกระจาย ดำเนินงานแบบแยกส่วน ขาดความชัดเจนในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประเภทและขนาดกิจการที่จะจัดตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (2) การใช้ตัวแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษตากมาใช้อ้างอิงและนำไปใช้กับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดอื่นจะไม่มีผลสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น ความสามารถในการหาแรงงาน ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน และสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ที่ประเทศเพื่อนบ้านได้รับจากประเทศพัฒนาแล้ว เป็นต้น

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ประสบความสำเร็จควรจะต้องมีแผนงานและขับเคลื่อนแผนงานด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน ได้แก่ กรอบความคิดและแผนพัฒนากิจการเป้าหมาย การวางผังเมือง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดการสาธารณสุข การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ การจัดการแรงงาน ความชัดเจนและรายละเอียดของการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ การศึกษา

ความเหมาะสมในการลงทุนและการบริหารจัดการ และการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้กับเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นและต้องสร้างความแตกต่างระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษกับ นิคมอุตสาหกรรม และกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนผ่าน BOI

การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง รัฐควรมอบให้หน่วยงานและภาคเอกชนในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักภายใต้กรอบการทำงานและหลักเกณฑ์และการสนับสนุนทางวิชาการที่คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษได้กำหนดขึ้น โดยมีทำงานที่ประสานกันทั้งบนลงล่าง (Top Down) และล่างขึ้นบน (Bottom Up) เพื่อป้องกันปัญหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นที่ให้ความร่วมมือน้อย ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนเพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการในระดับพื้นที่เพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นไปในทิศทางที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่และสอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การศึกษาได้รับทราบข้อกังวลของคนในพื้นที่ระหว่างการระดมความคิดเห็นในพื้นที่ว่า ท้องถิ่นประสบปัญหาในการจัดทำข้อมูลและแผนงานเพื่อเสนอให้กับคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพิจารณา เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากคณะกรรมการฯ

3. รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมในเขตเศรษฐกิจชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเน้นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ โดยกรอบการพิจารณากิจการเป้าหมายที่ควรได้รับการส่งเสริมให้เข้ามาดำเนินการในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายเชิงนโยบาย (2) การมีการเชื่อมโยงและไม่ซ้ำซ้อนกับธุรกิจภายนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน (3) การคำนึงถึงรายได้เปรียบและเสียเปรียบด้านโลจิสติกส์ของพื้นที่ชายแดน และ (4) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีมิติที่กว้างไกลกว่าแผนพัฒนาจังหวัด

ภายใต้กรอบการพิจารณาข้างต้น รูปแบบกิจการที่เหมาะสมสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดนครพนม ควรเน้นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ ประกอบด้วย

- ศูนย์กลางการค้าส่งแห่งอาเซียน เพื่อผลักดันให้มีการปรับโครงสร้างระบบการผลิตเดิมของไทยที่เน้นการรับจ้างผลิต (OEM) มาสู่การควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้า โดยเฉพาะให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการค้าส่งฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อช่วยจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของไทยและ OTOP สู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และตลาดโลก

- ศูนย์กลางการบริการ การเรียนรู้ และวัฒนธรรมอาเซียน เช่น บริการสุขภาพ บริการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม
- อุทยานเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อช่วยสร้างมูลค่าแก่การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไทย

คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าการจัดตั้งอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ การแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม และนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือข้างต้นจะมีความเสี่ยงในการผลักดันให้เกิดความสำเร็จ เนื่องจากจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร อยู่ห่างจากประตูการค้าในการส่งออกของไทยไปตลาดอเมริกา ยุโรป และเอเชียตะวันออก ซึ่งการจัดตั้งอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้นจะต้องอยู่ใกล้ท่าเรือหรือท่าอากาศยานขนาดใหญ่ที่มีการขนส่งระยะไกล ประกอบกับมีความเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่ไม่สามารถแข่งขันกับเขตเศรษฐกิจพิเศษของลาวที่มีต้นทุนการทำธุรกิจที่ต่ำกว่า

บทคัดย่อ

การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทยด้วย การปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อ รองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ

การวิจัยในแผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทย ด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

กฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนแบ่งเป็นกฎระเบียบหลักที่อยู่ภายใต้การกำกับของกรมศุลกากรและกรมการค้าต่างประเทศ และกฎระเบียบอื่นๆ กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่มีการค้าและขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้านประสบปัญหาการข้ามแดนและผ่านแดนมากกว่ากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสินค้าต้องจำกัดและสินค้าที่รัฐกำหนดให้มีการควบคุมมาตรฐานการนำเข้าและส่งออก ประเทศไทยควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบูรณาการการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ซึ่งมีความสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยให้สัตยาบัน

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นพิเศษโดยให้สิทธิประโยชน์และผ่อนคลายนโยบายการค้า โลจิสติกส์ การจ้างงาน และการลงทุนมากกว่าพื้นที่ทั่วไป รัฐควรมีบูรณาการการทำงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ อีกทั้งคำนึงถึงลักษณะความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ที่วัดจากระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำเลที่ตั้ง ความสามารถในการหาแรงงานและวัตถุดิบ และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดนครพนม ควรเน้นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ รัฐควรตระหนักถึงความเสี่ยงในการผลักดันการจัดตั้งอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากข้อเสียเปรียบด้านทำเลที่ตั้งที่ไกลจากประตูการค้าหลักและข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิตเมื่อเทียบกับเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน

Abstract

The Enhancement of Thailand's Trade Logistics Competitiveness by Improving Trade and Logistics Regulations and Trade Infrastructure to Cope with Economic Integration and International Logistics and Trade Agreement

The research on the enhancement of Thailand's trade logistics competitiveness by improving trade and logistics regulations and trade infrastructure to cope with economic integration and international logistics and trade agreements aimed at identifying trade and logistics regulations preventing the movement of cross border goods and in transit goods as well as preparing for special economic zone development.

Trade and logistics regulations preventing the movement of cross border goods and in transit goods comprised major regulations under responsibility of customs department and department of foreign trade and other regulations. There were more regulations imposed on trade and transportation of agricultural goods and foods to and from neighboring countries compared to those of industrial goods, especially restricted goods and goods under import and export standard control. Thailand should establish a unit responsible for integrating relevant trade and logistics regulations which shall be consistent with the ratified international agreements.

The creation of speciality by granting more privileges and relaxed regulations of trade, logistics, employment, and investment in special economic zone compared with other general zones must be highlighted to develop special economic zones. The integration of relevant works done at central and local levels was required. Also, take into account of different characteristics of individual zones in terms of level of economic development, geographical location, the availability of labor and raw materials, and connectivity with neighbouring countries. The establishment of special economic zone in northeastern region namely Nongkhai Province, Mukdahan Province, and Nakhon Phanom Province should focus on service business and biotechnology industry. Government should aware of risks resulting

from promoting the establishment of manufacturing goods for export in special economic zones in northeastern region due to their geographical disadvantages were far away from main trade gateways and having higher manufacturing cost than that of special economic zone of neighbouring countries.

บทความเผยแพร่

การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทยด้วย การปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อ รองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ

การวิจัยในแผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทย ด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 2 โครงการย่อย ได้แก่ (1) การศึกษากฎระเบียบโลจิสติกส์และการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน (2) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งจะเป็นพื้นที่ที่มีการผ่อนคลายนโยบายการค้า โลจิสติกส์ และการลงทุนมากกว่าพื้นที่อื่น โดยคณะผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ และลงพื้นที่เพื่อจัดประชุมระดมความคิดเห็นในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก และจังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการค้าและการลงทุน การปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการค้าและการใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนโดยผ่านหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนากิจกรรมการเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวชายแดน และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ในส่วนของการศึกษากฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กฎระเบียบหลักที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกำกับและอำนวยความสะดวกทางการค้า ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ และหน่วยงานด้านการขนส่ง เป็นต้น

(2) กฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

จากการศึกษารายการสินค้าสำคัญที่ประเทศไทยมีการค้าและขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า

- กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ โคมีชีวิต สุกรมชีวิต เนื้อไก่แช่แข็ง สินค้าประมงสดและแช่แข็ง ถั่วเขียวผิวมัน มันสำปะหลัง สตาร์ชจากมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วลิสง น้ำมันปาล์ม น้ำตาล ครีมเทียม กาแฟผสม ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป
- กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล แบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องรับโทรทัศน์ จานดาวเทียม วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์
- สินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับการอำนวยความสะดวกทางการค้าในการข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง เหล็ก และผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร เครื่องกลการเกษตร ยานยนต์และชิ้นส่วน (ยกเว้นรถยนต์ใช้แล้วและเครื่องจักรใช้แล้ว) เพอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์พลาสติก

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการปรับกฎระเบียบของไทยดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบูรณาการปรับกฎระเบียบภายในประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน เนื่องจากการทำงานในการพัฒนาการค้าและโลจิสติกส์ข้ามแดนและผ่านแดนจะต้องมีการประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการปรับกฎระเบียบให้สอดคล้องกับนโยบายที่ภาครัฐกำหนดภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะการศึกษาพบว่ากฎระเบียบของไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนส่วนใหญ่จะเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ เช่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง เป็นต้น โดยควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน ซึ่งต้องมีการหารือกันในรายละเอียดทั้งหลักการ และการขัดกันของกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมควรประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ สมาคมของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน ตลอดจนภาควิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจพิจารณาปรับกฎระเบียบฯ เป็นกรณีพิเศษเพื่อเป็นการนำร่องในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้ง อาทิ แม่สอด สระแก้ว มุกดาหาร ตราด และสงขลา

2. จากการศึกษาและลงพื้นที่หารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กฎระเบียบของกรมศุลกากร และกรมการค้าต่างประเทศมีผลกระทบต่อการจัดการการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าได้มีออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ เป็นกฎระเบียบในเชิงกว้างที่นำข้อคิดเห็นและการร้องขอจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้กระทรวงพาณิชย์ออกมาตรการบริหารแทนให้ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ทำให้เอกชนหลายฝ่ายเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่ากรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานหลักที่จะผลักดันให้เกิดการแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน โดยผู้แทนภาคเอกชนให้ความเห็นว่า หากเป็นไปได้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาผ่อนผันการออกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญที่ใช้เป็นอาหารสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วลิสง มันสำปะหลัง และสตาร์ชจากมันสำปะหลัง ตลอดจนผ่อนผันการนำเข้าไม้ซุงและไม้แปรรูปจากประเทศเมียนมาร์ เพื่อมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายภายในประเทศไทย ส่วนกรณีของสินค้าอุตสาหกรรมที่ควรผ่อนผันออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมให้สะดวกขึ้น ได้แก่ น้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซล โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรองรับและการอำนวยความสะดวกในการส่งออกผ่านด่านทางบกและด่านทางน้ำที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ได้เพิ่มขึ้น

3. การปรับกฎระเบียบของไทยควรพิจารณาถึงกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น กรอบองค์การการค้าโลก กรอบอาเซียน กรอบอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และกลุ่มทวิภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับทบบัญญัติภายใต้กรอบความตกลงฯ ตลอดจนพิจารณาเข้าร่วมในอนุสัญญาหรือพิธีสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น การขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศ การยอมรับการขนส่งผ่านแดน เป็นต้น

ในส่วนของการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษ คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจภาคสนามและเก็บข้อมูลจากภายในประเทศและต่างประเทศที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ จีน อินเดีย ลาว และกัมพูชา อีกทั้งพิจารณาการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลไทย โดยเฉพาะการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยในพื้นที่ชายแดน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา และจังหวัดตราด และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไปในพื้นที่ชายแดนอีก 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนราธิวาส สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. เขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่จะต้องมีความพิเศษมากกว่าพื้นที่ทั่วไป การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษควรมีลักษณะ “พิเศษ” แตกต่างจากนิคมอุตสาหกรรมแบบเดิม โดยสิทธิประโยชน์และการสนับสนุนจากรัฐบาลที่มีความพิเศษเหนือกว่าการลงทุนในพื้นที่อื่นของประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมควรเป็นอุตสาหกรรมใหม่หรือกิจการรูปแบบใหม่ที่ประเทศไทยต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็วเพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งล้วนมีอัตลักษณ์ทางพื้นที่ ปัจจัยความสำเร็จ ความพร้อมด้านแรงงาน ความแข็งแกร่งของชุมชนและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน จึงควรมีการจับกลุ่มตลาดเป้าหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิทธิประโยชน์จูงใจที่แตกต่างโดยไม่ควรใช้พิมพ์เขียวเดียวกันสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกแห่ง

2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องมีการบูรณาการการทำงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ การขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดำเนินการอยู่ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2557 มีจุดที่ต้องปรับปรุงสำคัญ ได้แก่ (1) การตัดสินใจที่ผ่านมาเป็นการตัดสินใจแบบกระจัดกระจาย ดำเนินงานแบบแยกส่วน ขาดความชัดเจนในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประเภทและขนาดกิจการที่จะจัดตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (2) การใช้ตัวแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษตากมาใช้อ้างอิงและนำไปใช้กับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดอื่นจะไม่มีผลสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น ความสามารถในการหาแรงงาน ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน และสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ที่ประเทศเพื่อนบ้านได้รับจากประเทศพัฒนาแล้ว เป็นต้น

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ประสบความสำเร็จควรจะต้องมีแผนงานและขับเคลื่อนแผนงานด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน ได้แก่ กรอบความคิดและแผนพัฒนากิจการเป้าหมาย การวางผังเมือง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดการสาธารณสุข การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ การจัดการแรงงาน ความชัดเจนและรายละเอียดของการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ การศึกษา

ความเหมาะสมในการลงทุนและการบริหารจัดการ และการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้กับเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นและต้องสร้างความแตกต่างระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษกับ นิคมอุตสาหกรรม และกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนผ่าน BOI

การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง รัฐควรมอบให้หน่วยงานและภาคเอกชนในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักภายใต้กรอบการทำงานและหลักเกณฑ์และการสนับสนุนทางวิชาการที่คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษได้กำหนดขึ้น โดยมีทำงานที่ประสานกันทั้งบนลงล่าง (Top Down) และล่างขึ้นบน (Bottom Up) เพื่อป้องกันปัญหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นที่ให้ความร่วมมือน้อย ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนเพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการในระดับพื้นที่เพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นไปในทิศทางที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่และสอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การศึกษาได้รับทราบข้อกังวลของคนในพื้นที่ระหว่างการระดมความคิดเห็นในพื้นที่ว่า ท้องถิ่นประสบปัญหาในการจัดทำข้อมูลและแผนงานเพื่อเสนอให้กับคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพิจารณา เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากคณะกรรมการฯ

3. รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมในเขตเศรษฐกิจชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเน้นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ โดยกรอบการพิจารณากิจการเป้าหมายที่ควรได้รับการส่งเสริมให้เข้ามาดำเนินการในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายเชิงนโยบาย (2) การมีการเชื่อมโยงและไม่ซ้ำซ้อนกับธุรกิจภายนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน (3) การคำนึงถึงรายได้เปรียบและเสียเปรียบด้านโลจิสติกส์ของพื้นที่ชายแดน และ (4) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีมิติที่กว้างไกลกว่าแผนพัฒนาจังหวัด

ภายใต้กรอบการพิจารณาข้างต้น รูปแบบกิจการที่เหมาะสมสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดนครพนม ควรเน้นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ ประกอบด้วย

- ศูนย์กลางการค้าส่งแห่งอาเซียน เพื่อผลักดันให้มีการปรับโครงสร้างระบบการผลิตเดิมของไทยที่เน้นการรับจ้างผลิต (OEM) มาสู่การควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้า โดยเฉพาะให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการค้าส่งฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อช่วยจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของไทยและ OTOP สู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และตลาดโลก

- ศูนย์กลางการบริการ การเรียนรู้ และวัฒนธรรมอาเซียน เช่น บริการสุขภาพ บริการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม
- อุทยานเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อช่วยสร้างมูลค่าแก่การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไทย

คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าการจัดตั้งอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ การแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม และนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือข้างต้นจะมีความเสี่ยงในการผลักดันให้เกิดความสำเร็จ เนื่องจากจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร อยู่ห่างจากประตูการค้าในการส่งออกของไทยไปตลาดอเมริกา ยุโรป และเอเชียตะวันออก ซึ่งการจัดตั้งอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้นจะต้องอยู่ใกล้ท่าเรือหรือท่าอากาศยานขนาดใหญ่ที่มีการขนส่งระยะไกล ประกอบกับมีความเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่ไม่สามารถแข่งขันกับเขตเศรษฐกิจพิเศษของลาวที่มีต้นทุนการทำธุรกิจที่ต่ำกว่า

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์หลัก	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 กฎระเบียบการค้าและการขนส่ง และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ	6
1. กรอบกฎระเบียบการค้าและการขนส่ง	6
2. กฎระเบียบหลักที่เกี่ยวกับการค้าและการขนส่งของไทย	12
2.1 พระราชบัญญัติศุลกากรพระพุทธศักราช 2469.....	12
2.2 พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522.....	28
2.3 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยพระพุทธศักราช 2456	69
2.4 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522.....	70
3. กฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน.....	72
4. การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ.....	73
บทที่ 3 ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	135
1. การกำหนดกฎระเบียบการค้าและการขนส่งเพื่อให้เอื้อต่อการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน.....	135
2. การกำหนดเป้าหมายในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ	138

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

โลจิสติกส์การค้า (Trade Logistics) เป็นประเด็นที่นานาชาติให้ความสนใจมากในการพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตของการค้าและการลงทุน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า การปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าและข้อมูล การพัฒนาผู้ให้บริการโลจิสติกส์ เครือข่ายการค้า ระบบเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เครื่องมือลดความเสี่ยงทางการค้าและการขนส่ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการค้า เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตปลอดอากร นิคมอุตสาหกรรม คลังสินค้าทัณฑ์บน และศูนย์โลจิสติกส์ ฯลฯ รวมทั้งมีการพัฒนาโลจิสติกส์การค้าให้เอื้อต่อพัฒนาการทางการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เศรษฐกิจการค้าของไทยพึ่งพาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะปัจจุบันที่ไทยมีการจัดทำข้อตกลงความสัมพันธ์ทางการค้าและความร่วมมือในภูมิภาค รวมทั้งความร่วมมือด้านโลจิสติกส์ในหลายมิติ เช่น กรอบทวิภาคี เช่น การจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย และเปรู กรอบระดับภูมิภาค เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area - AFTA) เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN – China Free Trade Area – ACFTA) เขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี และเขตการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย เป็นต้น และกรอบระดับอนุภูมิภาค เช่น อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย (IMT-GT) และยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) โดยกรอบที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการพัฒนาโลจิสติกส์ของไทยมากที่สุดได้แก่กรอบภูมิภาคภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

บริการโลจิสติกส์เป็นหนึ่งในสาขาเศรษฐกิจที่อาเซียนให้ความสำคัญมากที่สุดในการเร่งรัดการรวมกลุ่มซึ่งประกอบด้วย 5 นโยบายสำคัญ ได้แก่ (ก) การเปิดเสรีบริการโลจิสติกส์บางประเภทอย่างมีนัยสำคัญ (ข) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของอาเซียนด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าและศุลกากร การส่งเสริมการจัดตั้งเขตปลอดอากรและพื้นที่ที่มีระบบการให้บริการที่มีความสะดวก ตลอดจนการอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์ เช่น การจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน และการปรับปรุงโครงข่ายโลจิสติกส์เชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน (ค) การเพิ่มความสามารถให้กับผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของอาเซียน (ง) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (จ) การเสริมสร้างสาธารณูปโภคและการลงทุนสำหรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ พบว่า ประเทศไทยและอาเซียนส่วนใหญ่ให้

ความสำคัญกับการพัฒนาการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ แต่กลับไม่ให้ความสนใจในการผลักดันการพัฒนาการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ให้เอื้อต่อการค้าและลดภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการค้า (ที่มีใช้โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งโดยตรง เช่น ถนน ท่าเรือ และสนามบิน) เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ นิคมอุตสาหกรรม เขตปลอดอากร เขตเศรษฐกิจชายแดน ด้านศุลกากร ระบบการค้า ประกันและบริหารความเสี่ยงทางการค้า และการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากร การออกหนังสือรับรองทางการค้า และการชำระเงินที่ครบวงจร เป็นต้น

นอกจากนี้ ในส่วนของไทยจากการพิจารณาแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 มีหลายกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐกับเอกชนไทยให้ความสำคัญมาก เช่น การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน การพัฒนา National Single Window และ ASEAN Single Window การพัฒนาระบบขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวเส้นทางตามระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor) ซึ่งเชื่อมโยงจีนตอนใต้ ลาว และไทย เส้นทางตามระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor) ซึ่งเชื่อมโยงเวียดนาม ลาว ไทย และพม่า เส้นทางตามระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) ซึ่งเชื่อมโยงเวียดนาม กัมพูชา และไทย โดยในประเทศไทยอยู่ในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงทุกประเทศ ได้แก่ กัมพูชา เมียนมา ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ (ยกเว้นไทย) ได้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone - SEZ) เพื่อเป็นกลไกของพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำให้ไทยต้องพิจารณาจัดทำ SEZ เพื่อเสริมศักยภาพทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้เข้ากับอนุภูมิภาคเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย Indonesia Malaysia Thailand Growth Triangle (IMT-GT) อาทิ การจัดตั้งตลาดกลางขายส่งสินค้าบริเวณชายแดน การพัฒนาด้านศุลกากรและศูนย์กระจายสินค้า รวมทั้งอุโมงค์เชื่อมทางหลวงจังหวัดสตูล-รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ ยังรวมถึงการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากโครงการทวายที่เป็นเขตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และท่าเรือน้ำลึกเพื่อเป็นประตูการค้าใหม่ทางฝั่งทะเลอันดามันเชื่อมโยกับบางส่วนของไทย กัมพูชา ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ซึ่งมีพื้นที่เศรษฐกิจติดต่อกับฝั่งทะเลจีนใต้ เพื่อช่วยระยะเวลาการเดินทางและขนส่งของการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวิจัยในแผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ การค้าของประเทศไทยด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ได้แก่ (1) การศึกษากฎระเบียบโลจิสติกส์และการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน (2) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนม และ (3) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดมุกดาหาร

2. วัตถุประสงค์หลัก

วัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัยเพื่อศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของประเทศไทยด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ โดยให้ความสำคัญมากกับประเด็นที่เป็นจุดวิกฤตของไทยและอาเซียนที่ไม่ได้รับการปรับปรุง ได้แก่ การปรับกฎระเบียบการค้าและกฎระเบียบโลจิสติกส์ซึ่งเป็นอุปสรรคที่มีใช้ภาษี เพื่อให้เกิดการไหลเวียนของการค้าภายในภูมิภาคได้มากขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับการศึกษาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการค้า ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีความยากลำบากในการจัดตั้งมากกว่าโครงสร้างพื้นฐานทางการขนส่งทั่วไป เช่น สนามบิน ท่าเรือ และถนน เนื่องจากต้องมีการปรับแก้กฎระเบียบ อีกทั้งต้องใช้การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ จำนวนมากทั้งหน่วยงานในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งหากประเทศไทยและอาเซียนมีการปรับแก้กฎระเบียบทางการค้าและโลจิสติกส์ รวมทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าเพื่อเสริมกับโครงสร้างพื้นฐานทางการขนส่งแล้วจะช่วยให้การค้าในภูมิภาคมีความสะดวกขึ้น ลดต้นทุนโลจิสติกส์และลดเวลาขนส่งสินค้า และจะช่วยให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น

ในแผนวิจัยหลักนอกจากจะศึกษากฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ที่มีผลกระทบต่อการค้าและขนส่งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมแล้ว จะได้มีการศึกษาในเชิงพื้นที่ที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งจะมีการผ่อนคลายนโยบายการค้า โลจิสติกส์ และการลงทุนมากกว่าพื้นที่อื่น โดยจะทำการคัดเลือกจังหวัดชายแดนที่มีศักยภาพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นภาคที่เป็นประตูการค้าสำคัญไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งประเทศจีน ซึ่งมีเศรษฐกิจขนาดใหญ่และเป็นประเทศที่ไทยมีการส่งออกสินค้าไปมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ โดยการศึกษาจะครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิของต่างประเทศในด้านกฎระเบียบการค้า การขนส่ง การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบายและกฎระเบียบในปัจจุบันของไทย (2) ศึกษาโอกาส ปัญหาอุปสรรคและความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนที่สำคัญในการปรับกฎระเบียบ และความพร้อมในการจัดทำเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ (3) เสนอแนะแนวทางปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทย และการจัดทำเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในแผนวิจัยประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ได้แก่ (1) การศึกษาภาวะเปรียบเทียบโลจิสติกส์และการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน (2) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นประตูสำคัญเชื่อมกับลาว เวียดนามตอนบน และจีนตอนใต้ และ (3) การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นประตูสำคัญเชื่อมกับลาว เวียดนาม และจีน

โครงการย่อยที่ 1 ได้แก่ การศึกษาภาวะเปรียบเทียบโลจิสติกส์และการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดนมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความตกลงด้านการค้าและการขนส่งของไทยและอาเซียน และระบุงฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน โดยครอบคลุมกฎระเบียบของไทยและกฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน
2. ศึกษาโอกาส ปัญหาอุปสรรค และความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนอย่างเสรี และประเมินผลดีและผลเสียจากการปรับกฎระเบียบข้างต้น
3. เสนอแนะแนวทางในการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทยที่ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอแนะแนวทางในการจัดทำข้อเสนอกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ให้เอื้อต่อการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โครงการย่อยที่ 2 ได้แก่ การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารูปแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษและกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ
2. ศึกษาโอกาส ปัญหาอุปสรรค และความพร้อมทางเศรษฐกิจ กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐานและความพร้อมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการในการจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เหมาะสมกับสถานะการพัฒนาและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนโดยรอบ
3. เสนอแนะรูปแบบการลงทุนและการดำเนินการ (Model) ของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะมีการพัฒนาในจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนมและความเป็นไปได้ทางการตลาด การเงิน กฎระเบียบ และความเสี่ยงในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

โครงการย่อยที่ 3 ได้แก่ การศึกษาการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารูปแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษและกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ
2. ศึกษาโอกาส ปัญหาอุปสรรค และความพร้อมทางเศรษฐกิจ กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐาน และความพร้อมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการในจังหวัดมุกดาหารในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เหมาะสมกับสถานการณ์พัฒนาและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนโดยรอบ
3. เสนอแนะรูปแบบการลงทุนและการดำเนินการ (Model) ของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะมีการพัฒนาในจังหวัดมุกดาหารและความเป็นไปได้ทางการตลาด การเงิน กฎระเบียบ และความเสี่ยงในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ยกระดับความรู้และความเข้าใจด้านกฎระเบียบการค้า การขนส่ง การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบายและกฎระเบียบในปัจจุบันของไทย
- 2) ทราบโอกาส ปัญหาอุปสรรค และความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนที่สำคัญในการปรับกฎระเบียบ และความพร้อมในการจัดทำเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 3) มีข้อเสนอแนะแนวทางปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์ของไทย และการจัดทำเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กฎระเบียบการค้า และการขนส่ง และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1. กรอบกฎระเบียบการค้าและการขนส่ง

การค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถดำเนินกิจกรรมผ่านจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและการท่องเที่ยว โดยการค้าผ่านจุดผ่านแดนถาวรจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนมากที่สุด เนื่องจากเป็นด่านที่มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสำคัญประจำการอยู่เพื่อให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่ด่านกักพืชและสัตว์ อีกทั้งเป็นด่านการค้าที่สามารถจะนำรถบรรทุกข้ามแดนนำสินค้าขนาดใหญ่ไปส่งไปยังจุดพรมแดนหรือจุดที่รัฐบาลต่างประเทศอนุญาตให้นำรถข้ามไปได้

จุดผ่านแดนถาวรของไทยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมา ได้แก่ ด่านแม่สอด (ตาก) ด่านระนอง ด่านแม่สาย (เชียงราย) และด่านพุน้ำร้อน (กาญจนบุรี) ตามลำดับ โดยกลุ่มสินค้าสำคัญที่มีการผลิตและส่งออกจากไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปูนซีเมนต์และวัสดุก่อสร้าง และอาหารสำเร็จรูป ขณะเดียวกันยังมีสินค้าผ่านแดนจากต่างประเทศ นำส่งผ่านไทยเพื่อส่งไปยังประเทศเมียนมา อาทิ รถยนต์มือสอง น้ำมันปาล์ม เป็นต้น ส่วนสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากเมียนมา ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ประมง โค และสินค้าเกษตร

จุดผ่านแดนถาวรของไทยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการเชื่อมโยงกับประเทศลาวมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับจุดผ่านแดนที่เชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด โดยด่านสำคัญ ได้แก่ ด่านหนองคาย ด่านมุกดาหาร ด่านนครพนม ด่านเชียงของ และด่านเชียงแสน โดยกลุ่มสินค้าสำคัญที่มีการผลิตและส่งออกจากไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม รถยนต์ เครื่องดื่ม น้ำตาลทราย ปูนซีเมนต์และวัสดุก่อสร้าง และอาหารสำเร็จรูป ขณะเดียวกันยังมีสินค้าส่งออกของไทยผ่านแดนประเทศลาวเพื่อส่งต่อไปยังจีนและเวียดนาม อาทิ ผักผลไม้ เนื้อสัตว์แช่แข็ง ยางแผ่น เป็นต้น ส่วนสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากลาว ได้แก่ แร่ เชื้อเพลิงแข็ง ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตร และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เฉพาะกรณีนำเข้าจากสะพานมิตรเวียงจันทน์) โดยปริมาณสินค้าที่ขนส่งจากไทยมีมากกว่าที่นำเข้าจากลาว

จุดผ่านแดนถาวรของไทยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการเชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ ด่านคลองลึก (อรัญประเทศ) ด่านบ้านหาดเล็ก (คลองใหญ่) ด่านบ้านผักกาด (จันทบุรี) โดยกลุ่มสินค้าสำคัญที่มีการผลิตและส่งออกจากไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม สินค้าอุปโภคบริโภค ปูนซีเมนต์

และวัสดุก่อสร้าง ส่วนสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชา ได้แก่ มันสำปะหลัง ผลไม้ อุปกรณ์ยานยนต์ โดยปริมาณสินค้าที่ขนส่งจากไทยมีมากกว่าที่นำเข้าจากกัมพูชา

จุดผ่านแดนถาวรของไทยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย ได้แก่ ด้านสะเตา (สงขลา) ด้านปาดังเบซาร์ (สงขลา) ด้านเบตง (ยะลา) และด่านสุโขทัย (นราธิวาส) โดยกลุ่มสินค้าสำคัญที่มีการผลิตและส่งออกจากไทย ได้แก่ ยางพารา ไม้ยางแปรรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ ขณะเดียวกันยังมีสินค้าส่งออกจากไทยผ่านแดนประเทศมาเลเซียเพื่อส่งต่อไปยังสิงคโปร์ อาทิ อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซีย ได้แก่ เครื่องไฟฟ้า เครื่องจักร และผลิตภัณฑ์โลหะ โดยปริมาณสินค้าที่ขนส่งระหว่างไทยกับมาเลเซียมีปริมาณใกล้เคียงกัน

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนชายแดนโดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนับสนุนไทยเข้าร่วมการพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอ่าวไทย-จีน (ACMECS) เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย (IMT-GT) ความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) ตลอดจนผลักดันการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนซึ่งเป็นแบ่งกลุ่มจังหวัดที่รัฐมีนโยบายประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรก ได้แก่ จังหวัดตาก (พื้นที่ 14 ตำบล ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อ.แม่สอด อ.แม่ระมาด อ.พมพระ) จังหวัดมุกดาหาร (พื้นที่ 11 ตำบล ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.หว้านใหญ่ อ.ดอนตาล) จังหวัดสระแก้ว (พื้นที่ 4 ตำบล ใน 2 อำเภอ ได้แก่ อ.อรัญประเทศ อ.วัฒนานคร) จังหวัดตราด (พื้นที่ 3 ตำบล ในอำเภอคลองใหญ่) และจังหวัดสงขลา (พื้นที่ 4 ตำบล ในอำเภอสะเตา) กลุ่มจังหวัดที่รัฐมีนโยบายประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะต่อไป ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเชียงราย จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดนราธิวาส

การดำเนินการปรับกฎระเบียบด้านการค้าและโลจิสติกส์ให้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดน และผ่านแดนระหว่างประเทศเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนควรจะได้พิจารณาถึงกรอบความตกลงด้านการค้าและการขนส่งระหว่างประเทศ รวมถึงศึกษาประสบการณ์การรวมกลุ่มเศรษฐกิจจากนานาอารยประเทศ เพื่อให้สามารถกำหนดกฎกติกาที่มีความเป็นสากลและสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยที่ได้ผูกพันไว้ในเวทีความตกลงระหว่างประเทศทั้งระดับพหุภาคี ภูมิภาค และทวิภาคี โดยกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น

- **ความตกลงพิธีการขอใบอนุญาตนำเข้าขององค์การการค้าโลก** ซึ่งจากการศึกษาการดำเนินการของประเทศไทยแบ่งเป็นการขอใบอนุญาตนำเข้าอัตโนมัติ (Automatic Import License) และใบอนุญาตนำเข้าแบบไม่อัตโนมัติ (Non Automatic Import License) โดยในส่วนของการขอใบอนุญาตนำเข้าแบบไม่อัตโนมัตินั้น หน่วยงานไทยยังการอำนวยความสะดวก

สะดวกในการให้บริการออกใบอนุญาตที่ยังล่าช้าอยู่ โดยเฉพาะการออกใบอนุญาตในบางหน่วยงานจะต้องดำเนินการ ณ ส่วนกลาง และยังมีการให้บริการไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะด่านชายแดนที่นำเข้าสินค้าที่เป็นจุดผ่านแดนถาวร หรือจุดผ่อนปรนพิเศษ ที่ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในบริบทของกฎระเบียบและนโยบายการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งของรัฐบาล เช่น กรณีของการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ประมง เป็นต้น นอกจากนี้ ปัญหาการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งยังเกิดขึ้นจากกรณีของหน่วยงานภาครัฐของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งฝ่ายไทยควรเจรจาเพื่อขอให้ประเทศเพื่อนบ้านเร่งรัดดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาตฯ ที่เกี่ยวข้อง

- **ความตกลงสินค้าเกษตรขององค์การการค้าโลก** ที่มุ่งเปิดตลาดสินค้าเกษตร อย่างไรก็ตาม ยังคงให้รัฐบาลใช้มาตรการปกป้องโดยกำหนดโควตานำเข้าและมาตรการกีดกันอื่นๆ เช่น การขอใบอนุญาต โดยกรณีของไทย แม้ว่าได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และประชาคมอาเซียน แต่ก็ยังไม่ยกเลิกการกีดกันสินค้านี้ดังกล่าว โดยยังคงดำเนินมาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้าเกษตรต่างๆ เช่น นมและครีม มันฝรั่ง หอมใหญ่ กระเทียม มะพร้าว กาแฟ ชา พริกไทย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วเหลือง เมล็ดหอม น้ำมันถั่วเหลือง แป้งถั่วเหลือง กากมะพร้าว น้ำมันปาล์ม น้ำมันมะพร้าว น้ำตาล กาแฟสำเร็จรูป ลำไย อบแห้ง หน่อไม้ดิบ ใบยาสูบ ซึ่งต้องขอใบอนุญาตนำเข้าภายใต้โควตาจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- **ความตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก** โดยในส่วนนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของไทยได้มีการพัฒนาอยู่ในระดับแนวหน้าของอาเซียน โดยเฉพาะด้านการสร้างข้อมูลพิธีการศุลกากรให้มีความโปร่งใส มีการใช้การส่งเอกสารล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการตรวจปล่อยสินค้า มีการชำระอากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และบริการจัดการความเสี่ยง มีการตรวจสอบภายหลังได้ผ่านพิธีการศุลกากร และใช้มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติ AEO อย่างไรก็ตาม จุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมได้แก่ การให้ความสำคัญกับการยกระดับเสรีภาพการผ่านแดน (Freedom of Transit) โดย (1) ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเฉพาะกิจเพื่อใช้รองรับสินค้าผ่านแดน เช่น ช่องทางเดินรถพิเศษ พื้นที่หน้าท่าเรือที่ถูกกันแยกพิเศษสำหรับสินค้าผ่านแดน (2) ไม่ใช้ข้อกำหนดทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าในการกีดกันสินค้าผ่านแดน (3) รัฐสามารถเก็บเงินวงค้ำประกันเพื่อการันตีจากผู้ประกอบการได้เพื่อป้องกันการลักลอบศุลกากรและต้องนำเงินค้ำประกันดังกล่าวจ่ายคืนผู้ประกอบการโดยเร็ว

- **ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA)** เพื่อเปิดเสรีการค้าสินค้าภายในตลาดอาเซียน เพื่อให้สามารถจัดตั้งตลาดและฐานการผลิตเดียวในอาเซียน ตลอดจนกำหนดกรอบดำเนินในด้านต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องปฏิบัติตาม ได้แก่ การลด/ยกเลิกอัตราอากรขาเข้า การกำหนดโควตานำเข้าและส่งออก มาตรการที่มีใช้ภาษี กฎถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรฐานสินค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช การขอใบอนุญาตนำเข้าและส่งออก เป็นต้น โดยในส่วนนี้ รัฐบาลไทยควรพิจารณาเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ยืนยันไม่ออกมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษีเพิ่มเติมไปกว่าที่ผูกพันไว้ โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าอ่อนไหวของบางประเทศ เช่น กัมพูชา (น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันหล่อลื่น) ลาว (เนื้อไก่แช่แข็ง เนื้อหมูแช่แข็ง) เมียนมา (กาแฟ) มาเลเซีย (ข้าว)
- **กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งผ่านแดนและการขนส่งผ่านแดน** มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่ออำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อสนับสนุนการเปิดเสรีการค้าและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค (2) เพื่อปรับปรุงระเบียบการขนส่ง การค้า และศุลกากรของประเทศสมาชิกอาเซียนให้ง่าย โปร่งใส สะดวก มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องเข้ากันได้เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และ (3) จัดตั้งระบบการขนส่งผ่านแดนภายในอาเซียนให้เป็นรูปแบบเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ (1) การอนุญาตให้สิทธิการประกอบการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดน โดยจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการขนส่งดำเนินการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดนโดยไม่เรียกเก็บอากรศุลกากร ภาษี อีกทั้งยอมรับการลงสลักประทับ (Customs Seal) (2) เส้นทางอนุมัติให้ทำการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนและด่านพรมแดน โดยกรณีของไทยมีเส้นทางมีจุดต้นทางและปลายทางสำคัญ ได้แก่ เส้นทางตามแนว AH1 (อ.แม่สอด จังหวัดตาก ถึง อ.อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว) AH2 (อ.แม่สาย จังหวัดเชียงราย ถึง อ.สะเดา จังหวัดสงขลา) AH3 (อ.เมืองเชียงราย ถึง อ.เชียงของ จังหวัดเชียงราย) AH12 (อ.หิโนกอง จังหวัดสระบุรี ถึง อ.เมืองหนองคาย) AH16 (ตาก ถึง อ.เมืองมุกดาหาร) (3) การกำหนดด่านพรมแดนที่ได้รับอนุมัติให้ทำการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดน โดยด่านพรมแดนต้องจัดให้มีสถานที่เก็บสินค้า ลานวางกองสินค้า คอนเทนเนอร์ ลานจอดรถ ลานจอดรถบรรทุกเพื่อรอคอยการตรวจปล่อย และพื้นที่ควบคุม (Control Area) เพื่อตรวจปล่อยสินค้าที่ขนส่งสินค้าผ่านแดน (4) ชนิดของรถบรรทุกที่อนุญาตให้ทำการขนส่งผ่านแดนและข้ามแดนได้ (5) ลักษณะเชิงเทคนิคด้านความยาว ความสูง น้ำหนัก และปริมาณก๊าซของเสียที่ปล่อยของรถบรรทุกที่ได้รับอนุญาตต้องห้ามเกินที่กำหนด (6) ปริมาณรถบรรทุกที่อนุญาตให้ทำการขนส่งผ่านแดนได้ โดยในเบื้องต้นประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นชอบให้มีจำนวนรถบรรทุกของแต่ละประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ใช้

เส้นทางอนุมัติสำหรับการขนส่งผ่านแดนมีจำนวนไม่เกินประเทศละ 60 คัน และในภาพรวมมีจำนวนรถรวมกันไม่เกิน 500 คัน และในกรณีของการขนส่งข้ามแดนได้เกินประเทศละ 500 คัน (7) การยอมรับหนังสือรับรองการตรวจสภาพรถบรรทุกและการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถบรรทุก และ (8) การกำหนดให้รถบรรทุกของต่างชาติที่เดินทางเข้ามาต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก (การทำประกันภัยภาคบังคับ) อย่างเคร่งครัด

- **กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ** มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดกฎกติกาการรับขนส่งสินค้าระหว่างประเทศภายใต้สัญญาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ รวมทั้งความรับผิดชอบของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และสร้างสมดุลงานของผลประโยชน์ระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ
- **ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS CBTA)** เป็นการกำหนดกรอบกติกาการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทางบกข้ามแดนและผ่านแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา ไทย เวียดนาม และจีน (มณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซี) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) อำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารข้ามแดนและผ่านแดนภายในกลุ่มประเทศ GMS (2) ปรับกฎหมาย ระเบียบพิธีการ และข้อกำหนดด้านการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารให้เป็นรูปแบบที่เรียบง่ายและเป็นไปแนวทางเดียวกันกัน และ (3) ส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่
 - **การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการข้ามแดน** ประเทศสมาชิก GMS จะพัฒนาระบบอำนวยความสะดวก อาทิ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จที่รวบรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศเข้าไปที่เดียวกัน (Single Window Inspection - SWI) ศูนย์บริการตรวจร่วมโดยเจ้าหน้าที่ของประเทศที่มีพรมแดนติดกัน (Single Stop Inspection - SSI) การประสานข้อมูลการทำงานร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลการตรวจปล่อยสินค้าล่วงหน้า
 - **การยกเว้นการเปิดตรวจสินค้า การยกเว้นการวางเงินประกัน การยกเว้นการให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรเดินทางติดไปพร้อมกับรถบรรทุก**
 - **การกำหนดเส้นทางที่ได้รับอนุมัติให้ขนส่ง** โดยในส่วนเส้นทางตาม (1) ระเบียงเศรษฐกิจแนวเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor) ของไทยเชื่อมโยงกับแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว กับด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเชื่อมโยงกับท่าเรือหลักประเทศเมียนมา กับด่านแม่สาย จังหวัดเชียงราย (2) ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor) ของไทยเชื่อมโยงกับด่านเมียวดี ประเทศ

เมียนมา กับด่านแม่สอด จังหวัดตาก และเชื่อมโยงกับด่านสะหวันนะเขต สปป.ลาว กับด่านมุกดาหาร และ (3) ระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) ของไทยเชื่อมโยงกับด่านปอยเปต ประเทศกัมพูชา กับด่านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอีกเส้นทางหนึ่งเชื่อมโยงกับด่านเกาบก ประเทศกัมพูชา กับด่านหาดเล็ก จังหวัดตราด

- **การขนส่งผ่านแดน** โดยจะไม่เก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างรถบรรทุกของต่างชาติกับรถบรรทุกของชาติตน
- **การขนส่งสินค้าอันตราย** โดยนำบทบัญญัติของความตกลงสหประชาชาติ UN Model Regulations ADR มาปรับใช้ในการขนส่งสินค้าอันตราย
- **การขนส่งสินค้าเน่าเสียง่าย** โดยสนับสนุนการยอมรับมาตรฐานการตรวจสอบและหนังสือรับรองสุขอนามัยพืชและสุขอนามัยสัตว์ที่ออกโดยประเทศต้นทางเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการตรวจปล่อยสินค้าเน่าเสียง่าย เช่น อาหาร ผลิตภัณฑ์จากพืช และสัตว์มีชีวิต
- **การยอมรับยานพาหนะของประเทศภาคี** ให้การยอมรับยานพาหนะที่จดทะเบียนในประเทศสมาชิกให้เดินทางข้ามแดนมาประเทศของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นรถที่ขับขึ้นด้วยพวงมาลัยซ้ายหรือขวาก็ตาม และเป็นรถที่ใช้เพื่อการพาณิชย์หรือรถที่ใช้เพื่อการบรรทุกสินค้าส่วนบุคคลก็ตาม
- **การประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก** กำหนดให้รถของต่างชาติต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบการประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
- **ใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ** คุณสมบัติของผู้ขนส่งที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการมีดังนี้ (1) มีทุนจดทะเบียนมากกว่าร้อยละ 50 ที่ถือหุ้นโดยคนชาติที่จดทะเบียน (2) กรรมการเสียงข้างต้นเป็นคนชาติที่จดทะเบียน (3) ไม่เคยถูกจำคุกและไม่เคยทำผิดกฎหมายและถูกลงโทษร้ายแรง (4) มีฐานะการเงินมั่นคงและมีเงินทุนมากเพียงพอต่อการประกอบการ (5) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจขนส่ง เช่น กฎหมายการขนส่ง กฎหมายแรงงาน กฎหมายภาษี กฎหมายบริษัท และการทำนิติกรรมสัญญา (6) มีความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการขนส่ง (7) มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิคการประกอบการขนส่ง และ (8) มีความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยทางถนน
- **การเข้าสู่ตลาด** อนุญาตให้จัดตั้งสำนักงานผู้แทนในประเทศปลายทางได้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการขนส่ง
- **การเปิดตลาดบริการขนส่ง** มีเงื่อนไขดังนี้ (1) รถขนส่งผู้โดยสารและสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งระหว่างประเทศได้จะต้องเดินทางเข้าและออกด่าน

พรมแดนที่กำหนด และใช้เส้นทางที่ได้รับอนุมัติ (2) กรณีการให้บริการด้วยรถบรรทุกสินค้าระหว่างประเทศ ผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งจะได้รับอนุญาตให้ขนส่งได้เฉพาะรถคันที่จดทะเบียนไว้เท่านั้น โดยในเบื้องต้น เห็นชอบให้ แต่ละประเทศมีโควตา รถโดยสารไม่ประจำทางและรถบรรทุกสินค้าที่จะออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศได้รวมกันประเทศละไม่เกิน 500 คัน (4) คณะกรรมการอำนวยความสะดวกการขนส่งแห่งชาติเป็นผู้เห็นชอบการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งทางบก ระหว่างประเทศ มีอายุคราวละไม่เกิน 1 ปี

- **การยอมรับเรื่องการลดเอกสารและพิธีการข้ามแดน** ประเทศภาคี GMS พยายามลดจำนวนเอกสารและพิธีการข้ามแดนเพื่อลดเวลาและต้นทุนการดำเนินการขนส่ง โดยรับจะดำเนินการ (1) ลดจำนวนเอกสารและพิธีการในการข้ามแดน (2) ให้มีคำแปลภาษาอังกฤษสำหรับเอกสาร (3) อำนวยความสะดวกแบบตามสหประชาชาติเท่าที่จะทำได้ (4) ปรับปรุงอัตราศุลกากรให้สอดคล้องกัน

นิยามมาตรการและกฎระเบียบที่สร้างข้อจำกัดต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน หมายถึง เป็นมาตรการหรือกฎระเบียบที่กำหนดให้ต้องมีการกำกับ ควบคุม การเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนระหว่างประเทศ สินค้าผ่านแดน ที่ทำให้เกิดต้นทุนค่าใช้จ่าย ค่าเสียเวลา ที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าถึงความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานผู้ออกกฎระเบียบกับผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กฎระเบียบว่าในฐานะของหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผู้ออกมาตรการ/กฎระเบียบมีความจำเป็นที่ต้องออกมาตรการ/กฎระเบียบฯ ดังกล่าว เพื่อปกป้องคุ้มครองสังคม เศรษฐกิจ ศีลธรรมอันดี และความมั่นคงของประเทศให้ดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการออกกฎระเบียบต่างๆ อาจเกิดความขัดแย้งกันเองระหว่าง “การอำนวยความสะดวก” กับ “การรักษาเสถียรภาพและความมั่นคง และการคุ้มครองผู้ผลิตและผู้บริโภค”

2. กฎระเบียบหลักที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่งของไทย

2.1 พระราชบัญญัติศุลกากรพระพุทธศักราช 2469

กฎหมายศุลกากร เป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2469 และมีการปรับปรุงให้สอดคล้องสถานการณ์ด้านการค้าและเศรษฐกิจมาโดยตลอด โดยกำหนดหลักการสำคัญต่างๆ ได้แก่ วิธีการจัดการและกำหนดท่าเพื่อการนำเข้าและส่งออกสินค้า การเสียภาษีและการคืนเงินอากร การตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร อำนาจศุลกากรในเขตต่อเนื่อง อำนาจศุลกากรในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย พิธีการในการนำเข้า พิธีการในการส่งออก การค้าชายฝั่ง การเก็บของในคลังสินค้า เขต

ปลอดอากร สนามบินสุลกากร การประกันและทัณฑ์บน ตัวแทนผู้ขนส่ง ทางอนุมัติที่ใช้ในการขนส่งของเข้าหรือออกนอกประเทศ ด้านพรมแดน

ในส่วนของการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน กฎหมายศุลกากรได้ให้อำนาจ สรุปสาระสำคัญดังนี้

การกำหนดด้านพรมแดน และด้านศุลกากร

ปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดด้านพรมแดน ด้านศุลกากร และทางอนุมัติ สำหรับการขนส่งชายแดน ดังนี้

- 1) **ด้านพรมแดนพระเจดีย์สามองค์ จ.กาญจนบุรี** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรสังขละบุรี** จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนพระเจดีย์สามองค์ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 9 ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ชายแดนไทย-เมียนมา ตามเส้นทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรสังขละบุรี – บ้านพระเจดีย์สามองค์
- 2) **ด้านพรมแดนบ้านฝักกาด จ.จันทบุรี** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรจันทบุรี** ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งด่าน ต.ปัลลวี่ อ.มะขาม จ.จันทบุรี จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนบ้านฝักกาด ตั้งอยู่ที่บ้านคลองใหญ่ หมู่ที่ 4 ต.คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรจันทบุรี ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 317 และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3193 ถึงด้านพรมแดนบ้านฝักกาด
- 3) **ด้านพรมแดนบ้านแหลม จ.จันทบุรี** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรจันทบุรี** ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งด่าน ต.ปัลลวี่ อ.มะขาม จ.จันทบุรี จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนบ้านแหลม ตั้งอยู่ที่บ้านแหลม หมู่ที่ 4 ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรจันทบุรี ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 317 ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3255 และถนนหมายเลข 3255 ถึงด้านพรมแดนบ้านแหลม
- 4) **ด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 1 จ.เชียงราย** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่สาย** ตั้งอยู่ที่บ้านสันผักอี หมู่ที่ 3 ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย จากนั้นจึงเดินทางไปด้วยด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 1 ตั้งอยู่ที่บ้านแม่สาย หมู่ที่ 1 ต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรแม่สาย ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 123 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ถึงด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 1 (เพื่อข้ามสะพานมิตรภาพแม่น้ำสายแห่งที่ 1 ไปยังเมียนมา)

- 5) **ด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 2** จ.เชียงราย โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่สาย** ตั้งอยู่ที่บ้านสันผักอี หมู่ที่ 3 ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 2 ตั้งอยู่ที่บ้านสันผักอี หมู่ที่ 3 ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรแม่สาย ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 123 ถึงด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 2 (เพื่อข้ามสะพานมิตรภาพแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ไปยังเมียนมา)
- 6) **ด้านพรมแดนเชียงแสน** จ.เชียงราย โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเชียงแสน** ตั้งอยู่ที่ 123 หมู่ 2 ถ.พหลโยธิน ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนเชียงแสน ตั้งอยู่ที่ 3 หมู่ที่ 2 ถ.พหลโยธิน ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรเชียงแสน ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1016 และถนนเลียบริมฝั่งแม่น้ำโขงถึงด้านพรมแดนเชียงแสน
- 7) **ด้านพรมแดนเชียงของ** จ.เชียงราย โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเชียงของ** ตั้งอยู่ที่บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 อ.เชียงของ จ.เชียงราย จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนเชียงของ ชายแดนไทย-สปป.ลาว ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน
- 8) **ด้านพรมแดนรินหลวง** จ.เชียงใหม่ โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเชียงดาว** ตั้งอยู่ที่ ต.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนรินหลวง ตั้งอยู่ที่บ้านรินหลวง ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรเชียงดาว ไปตามถนนโชตนา (เชียงใหม่-ฝาง) ถึงด้านพรมแดนรินหลวง
- 9) **ด้านพรมแดนบ้านหาดเล็ก** จ.ตราด โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรคลองใหญ่** ตั้งอยู่ที่ 100 หมู่ 1 ต.คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านหาดเล็ก ตั้งอยู่ที่บ้านหาดเล็ก ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรคลองใหญ่ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 318 สายตราด-หาดเล็ก ถึงด้านพรมแดนบ้านหาดเล็ก
- 10) **ด้านพรมแดนแม่สอด** จ.ตาก โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่สอด** ตั้งอยู่ที่ริมแม่น้ำเมย ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จ.ตาก จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนแม่สอด ตั้งอยู่เชิงสะพานมิตรภาพไทย-พม่า ต. ท่าสายลวด อ.แม่สอด จ.ตาก ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรแม่สอด ไปตามถนนสายแม่สอด-ริมเมย ถึงด้านพรมแดนบ้านท่าสายลวด

- 11) **ด้านพรมแดนนครพนม** จ.นครพนม โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรนครพนม** ตั้งอยู่ที่อาคารท่าเทียบเรือโดยสาร เทศบาลเมืองนครพนม อ.เมือง จ.นครพนม จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนนครพนม ตั้งอยู่ ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรนครพนม ไปตามถนนสุนทรวิจิตร ถึงด้านพรมแดนนครพนม
- 12) **ด้านพรมแดนบ้านเวินพระบาท** จ.นครพนม โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรนครพนม** ตั้งอยู่ที่อาคารท่าเทียบเรือโดยสาร เทศบาลเมืองนครพนม อ.เมือง จ.นครพนม จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านเวินพระบาท ตั้งอยู่ 95 หมู่ที่ 1 ถ.นครพนม-ท่าอุเทน ต.เวินพระบาท อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรนครพนม ไปตามถนนนครพนม-ท่าอุเทน ถึงด้านพรมแดนบ้านเวินพระบาท
- 13) **ด้านพรมแดนสุโขทัย** จ.นราธิวาส โดยทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรสุโขทัย** ตั้งอยู่ที่ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนสุโขทัย ชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน
- 14) **ด้านพรมแดนรถไฟสุโขทัย** จ.นราธิวาส โดยทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรสุโขทัย** ตั้งอยู่ที่ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนรถไฟสุโขทัย ตั้งอยู่ที่สถานีรถไฟสุโขทัย ต.สุโขทัย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน
- 15) **ด้านพรมแดนตากใบ** จ.นราธิวาส โดยทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรตากใบ** ตั้งอยู่ที่ 1 บ้านตาบา ต.เจ๊ะเห อ.ตากใบ จ.นราธิวาส จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนตากใบ จ.นราธิวาส ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน
- 16) **ด้านพรมแดนห้วยโก๋น** จ.น่าน โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรทุ่งช้าง** ตั้งอยู่ที่บ้านป่าเปือย ต.ปอน อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนห้วยโก๋น ตั้งอยู่บ้านห้วยโก๋น ต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด้านศุลกากรทุ่งช้าง ไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1080 จนถึงด้านพรมแดนห้วยโก๋น
- 17) **ด้านพรมแดนมุกดาหาร** จ.มุกดาหาร โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรมุกดาหาร** ตั้งอยู่ที่บ้านนาโปน้อย ถ.สำราญชายโขงเหนือ ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร จากนั้นจึงเดินทางไปยังด้านพรมแดนมุกดาหาร ตั้งอยู่ที่เชิงสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร ชายแดนไทย-สปป.ลาว

ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรมุกดาหาร ไปตามถนนชยางกูร และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 จนถึงด่านพรมแดนมุกดาหาร

- 18) **ด่านพรมแดนท่าเรือขนส่งคนโดยสารมุกดาหาร** จ.มุกดาหาร โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรมุกดาหาร** ตั้งอยู่ที่บ้านนาโปน้อย ถ.สำราญชายโขงเหนือ ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนท่าเรือขนส่งคนโดยสารมุกดาหาร ตั้งอยู่ ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรมุกดาหาร ไปตามถนนสุนทรศักรารักษ์ และถนนสองนางสถิตย์ จนถึงด่านพรมแดนท่าเรือขนส่งคนโดยสารมุกดาหาร
- 19) **ด่านพรมแดนบ้านน้ำเพียงดิน** จ.แม่ฮ่องสอน โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน** ตั้งอยู่ที่ 1 ถ.ขุนลุมประพาส ซอย 4 อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนบ้านน้ำเพียงดิน ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำเพียงดิน ต.ผาป่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ไปตามถนนบ้านห้วยเตี๋ย-บ้านท่าโป่งแดง และไปตามลำน้ำปาย จนถึงด่านพรมแดนบ้านน้ำเพียงดิน
- 20) **ด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้ง** จ.แม่ฮ่องสอน โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน** ตั้งอยู่ที่ 1 ถ.ขุนลุมประพาส ซอย 4 อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้ง ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผึ้ง ต.ห้วยผา อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 และ 1285 จนถึงด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้ง
- 21) **ด่านพรมแดนบ้านเสาหิน** จ.แม่ฮ่องสอน โดยทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรแม่สะเรียง** ตั้งอยู่ที่ 127/8 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 ต.แม่สะเรียง อ.สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนบ้านเสาหิน ตั้งอยู่ที่บ้านเสาหิน ต.เสาหิน อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ชายแดนไทย-เมียนมา ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 จนถึงด่านพรมแดนบ้านเสาหิน
- 22) **ด่านพรมแดนเบตง** จ.ยะลา โดยทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเบตง** ตั้งอยู่ที่ 370 ถ.สุขยางค์ ต.เบตง อ.เบตง จ.ยะลา จากนั้นเดินทางไปด่านพรมแดนเบตง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 7 ถ.สุขยางค์ ต.เบตง อ.เบตง จ.ยะลา ชายแดนไทย-มาเลเซีย ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรเบตง ไปตามถนนระหว่างอำเภอเบตงและบาบิง จนถึงด่านพรมแดนเบตง

- 23) **ด้านพรมแดนเชียงคาน จ.เลย** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเชียงคาน** ตั้งอยู่ที่บ้านเชียงคาน ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนเชียงคาน ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรเชียงคาน ไปตามซอย 26 ถึงด้านพรมแดนเชียงคาน ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน
- 24) **ด้านพรมแดนบ้านคกไฟ จ.เลย** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรเชียงคาน** ตั้งอยู่ที่บ้านเชียงคาน ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านคกไฟ ตั้งอยู่ที่บ้านคกไฟ ต.ปากชม อ.ปากชม จ.เลย ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรเชียงคาน ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 ถึงด้านพรมแดนบ้านคกไฟ
- 25) **ด้านพรมแดนบ้านนากระเซิง จ.เลย** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรท่าลี่** ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสว่าง ต.ท่าลี่ อ.ท่าลี่ จ.เลย จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านนากระเซิง ตั้งอยู่ที่บ้านนากระเซิง ต.อาฮี อ.ท่าลี่ จ.เลย ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรท่าลี่ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2115 และ 2195 และ 201 ถึงด้านพรมแดนบ้านนากระเซิง (เพื่อข้ามสะพานมิตรภาพแม่น้ำเหืองไทย-ลาว ไปส่งสินค้าที่ สปป.ลาว)
- 26) **ด้านพรมแดนบ้านปากห้วย จ.เลย** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรท่าลี่** ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสว่าง ต.ท่าลี่ อ.ท่าลี่ จ.เลย จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านปากห้วย ตั้งอยู่ที่บ้านปากห้วย ต.หนองผือ อ.ท่าลี่ จ.เลย ชายแดนไทย-สปป.ลาว ตามทางอนุมัติระหว่างด้านศุลกากรท่าลี่ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2115 และ 2195 ถึงด้านพรมแดนบ้านปากห้วย
- 27) **ด้านพรมแดนบ้านประกอบ จ.สงขลา** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรบ้านประกอบ** ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 บ้านประกอบ ต.ประกอบ อ.นาทวี จ.สงขลา จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนบ้านประกอบ ชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน
- 28) **ด้านพรมแดนปาดังเบซาร์ จ.สงขลา** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์** ตั้งอยู่ที่ ถ.สะเดา-ปาดังเบซาร์ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา จากนั้นจึงเดินทางไปด้านพรมแดนปาดังเบซาร์ ตั้งอยู่ที่ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา ชายแดนไทย-มาเลเซีย ตามทางอนุมัติระหว่าง ต.ปาดังเบซาร์ และปาดังเบซาร์ รัฐปะลิส ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณไม่ไกลกัน
- 29) **ด้านพรมแดนรถไฟปาดังเบซาร์ จ.สงขลา** โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์** ตั้งอยู่ที่ ถ.สะเดา-ปาดังเบซาร์ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา

จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนรถไฟปาดังเบซาร์ ที่สถานีรถไฟปาดังเบซาร์ ตามทางอนุวัติทางรถไฟสายกรุงเทพฯ – บัตเตอร์เวิร์ธ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณไม้ไผ่กลั่น

- 30) **ด่านพรมแดนสะเดา** จ.สงขลา โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรสะเดา** ตั้งอยู่ที่ หมู่ 2 ต.สำนักขาม อ.สะเดา จ.สงขลา จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนสะเดา ชายแดนไทย-มาเลเซีย ตั้งอยู่บริเวณชายเดียว
- 31) **ด่านพรมแดนวังประจัน** จ.สตูล โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรวังประจัน** ตั้งอยู่ที่ หมู่ 4 ต.วังประจัน อ.ควนโดน จ.สตูล จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนวังประจัน ชายแดนไทย-มาเลเซีย ตั้งอยู่บริเวณชายเดียว
- 32) **ด่านพรมแดนคลองลี้** จ.สระแก้ว โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรอรัญประเทศ** ตั้งอยู่ที่ กม. 5 ถ.สุวรรณศร เทศบาลเมืองอรัญญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนคลองลี้ ตั้งอยู่ที่ ถ.สุวรรณศร เทศบาลเมืองอรัญญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุวัติระหว่างด่านศุลกากรอรัญประเทศ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 ถึงด่านพรมแดนคลองลี้
- 33) **ด่านพรมแดนช่องจอม** จ.สุรินทร์ โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรช่องจอม** ตั้งอยู่ที่บ้านด่าน ต.ด่าน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนช่องจอม ตั้งอยู่ที่บ้านด่าน ต.ด่าน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุวัติระหว่างด่านศุลกากรช่องจอม ไปตามทางหลวงแผ่นดิน 214 ถึงด่านพรมแดนช่องจอม
- 34) **ด่านพรมแดนช่องสะงำ** จ.ศรีสะเกษ โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรช่องสะงำ** ตั้งอยู่ที่ ต.ไพรพัฒนา อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนช่องสะงำ ต.ไพรพัฒนา อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ ชายแดนไทย-กัมพูชา ตามทางอนุวัติระหว่างด่านศุลกากรช่องสะงำ ไปตามถนนบ้านไชร์ไพร – ช่องสะงำ ถึงด่านพรมแดนช่องสะงำ
- 35) **ด่านพรมแดนบึงกาฬ** จ.บึงกาฬ โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรบึงกาฬ** ตั้งอยู่ที่เลขที่ 125 หมู่ 2 ต.วิศิษฐ์ อ.บึงกาฬ จ.บึงกาฬ จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนบึงกาฬ ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุวัติระหว่างด่านศุลกากรบึงกาฬ ไปยังอาคารด่านตรวจปล่อยสินค้าซึ่งอยู่คนละฟากถนนกับด่านพรมแดนและของไปส่งออกไปด่านพรมแดนบึงกาฬ เพื่อข้ามแพขนานยนต์ ไปยัง สปป.ลาว

- 36) **ด่านพรมแดนท่าเรือหนองคาย (ท่าเรือหายโศก)** จ.หนองคาย โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรหนองคาย** ตั้งอยู่ที่บ้านดอนตู หมู่ 1 ต.หนองกอมเกาะ อ.เมือง จ.หนองคาย จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนท่าเรือหนองคาย ต.ในเมือง อ.เมือง จ.หนองคาย ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด่านศุลกากรหนองคาย ไปยังถนนมิตรภาพ ถนนประจักษ์ จนถึงท่าเรือหายโศก
- 37) **ด่านพรมแดนหนองคาย** จ.หนองคาย โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรหนองคาย** ตั้งอยู่ที่บ้านดอนตู หมู่ 1 ต.หนองกอมเกาะ อ.เมือง จ.หนองคาย จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนหนองคาย ตั้งอยู่เชิงสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ต.มีชัย อ.เมือง จ.หนองคาย ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด่านศุลกากรหนองคาย ไปยังทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 จนถึงด่านพรมแดนหนองคาย
- 38) **ด่านพรมแดนเขมราฐ** จ.อุบลราชธานี โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรเขมราฐ** ตั้งอยู่ที่ ต.เขมราฐ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนเขมราฐ ตั้งอยู่ ต.เขมราฐ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด่านศุลกากรเขมราฐ ไปยังถนนกงพะเนียง จนถึงด่านพรมแดนเขมราฐ
- 39) **ด่านพรมแดนบ้านปากแซง** จ.อุบลราชธานี โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรเขมราฐ** ตั้งอยู่ที่ ต.เขมราฐ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนบ้านปากแซง ตั้งอยู่บ้านปากแซง ต.พะลาน อ.นาตาล จ. อุบลราชธานี ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด่านศุลกากรเขมราฐ ไปยังทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2112 และถนนเสริมศิริ ถนนเกตุงาม จนถึงด่านพรมแดนบ้านปากแซง
- 40) **ด่านพรมแดนช่องเม็ก** จ.อุบลราชธานี โดยต้องทำพิธีการศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าที่ **ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร** ตั้งอยู่ที่ ต.พิบูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี จากนั้นจึงเดินทางไปด่านพรมแดนช่องเม็ก ตั้งอยู่ ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี ชายแดนไทย- สปป.ลาว ตามทางอนุมติระหว่างด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร ไปยังทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 จนถึงด่านพรมแดนช่องเม็ก

นอกจากนี้ กฎหมายศุลกากรยังให้อำนาจศุลกากรมีการสั่งให้ผู้ขนส่งหยุดรถบรรทุก และยินยอมให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบสินค้าและรถบรรทุกที่ขนส่งสินค้าได้ ในระยะทาง 50 กิโลเมตร จากเขตพรมแดนที่นับจากด่านพรมแดนที่กำหนด เพื่อป้องกันการลักลอบหนีศุลกากร

การกำหนดพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าและการส่งออกสินค้าทางบก

พิธีการนำเข้าสินค้าทางบก

ในการนำเข้าสินค้า ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและประกาศที่กรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำเข้า อาทิ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมสรรพสามิต ฯลฯ ที่กำหนดให้ครบถ้วน และปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการนำเข้า ณ ด่านพรมแดน/ด่านศุลกากร ดังนี้

ประเภทใบขนสินค้าขาเข้า

เป็นแบบพิมพ์ที่กรมศุลกากรกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องยื่นต่อกรมศุลกากรในการนำเข้าสินค้า ได้แก่

- (1) **แบบ กศก.99/1** ใบขนสินค้าขาเข้าพร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการนำเข้าสินค้าทั่วไปทุกประเภท ยกเว้นสินค้าที่กรมศุลกากรกำหนดให้ใช้ใบขนฯ ประเภทอื่นๆ ซึ่งการขนส่งสินค้าข้ามแดนโดยทั่วไป มักจะใช้ใบขนสินค้าขาเข้าแบบ กศก.99/1
- (2) **แบบ กศก.102** ใบขนสินค้าขาเข้าพิเศษ พร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม ใช้สำหรับการนำเข้า ของที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ (1) หนังสือพิมพ์รายวัน รายคาบ รายปักษ์ และภาพข่าว (2) ส่วนประกอบและอุปกรณ์อากาศยานที่นำเข้ามาเพื่อใช้แทนของเก่าหรือเพื่อใช้ซ่อม (3) ของผู้โดยสารซึ่งไม่ได้นำติดตัวมาพร้อมกับตนเองและไม่มีลักษณะเป็นสินค้าเพื่อการค้า (4) ของใช้ส่วนตัวหรือของติดตัวของผู้โดยสาร ที่นำเข้ามาพร้อมกับตนหรือไม่ได้นำเข้ามาพร้อมกับตน แต่มาในระหว่างบรรทุกที่ไม่มีลักษณะเป็นสินค้าในทางการค้า (5) ของขวัญหรือของตัวอย่างที่มีราคาพึงประเมินไม่เกิน 20,000 บาท และต้องไม่เป็นของต้องห้าม (เช่น ของละเมิดลิขสิทธิ์ ของเลียนแบบ) และของต้องจำกัด (รถยนต์ใช้แล้ว ยาเสพติด ฯลฯ) ซึ่งต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองประกอบการ (6) พลอยกิวัด้าที่ผู้โดยสารนำติดตัวเข้ามา (7) ของติดตัวผู้โดยสารประเภทชิ้นส่วนอะไหล่หรือชิ้นส่วนอุปกรณ์เครื่องจักร รวมถึงของอื่นๆ ที่มีลักษณะความจำเป็นเร่งด่วน
- (3) **แบบ กศก.103** คำร้องขอผ่อนผันรับของ/ส่งออกของชั่วคราว ใช้สำหรับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าก่อนปฏิบัติพิธีการครบถ้วนตามที่กรมศุลกากรกำหนด
- (4) **แบบ A.T.A Carnet** ใบขนสินค้าสำหรับนำเข้าหรือส่งออกของชั่วคราว ใช้สำหรับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าชั่วคราวประเภทต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา ATA Carnet¹

¹ ของที่อยู่ในภายใต้อนุสัญญา ATA Carnet ได้แก่ (1) เครื่องมือสำหรับใช้ในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สำหรับการแพร่เสียงหรือภาพทางโทรทัศน์ (2) เครื่องมือสำหรับใช้ในวิชาชีพการสร้างภาพยนตร์ (3) เครื่องมือสำหรับใช้ในวิชาชีพอื่นๆ เช่น เครื่องมือทดสอบและควบคุมการรักษาเครื่องจักรโรงงาน

- (5) แบบใบแนบ 9 ใบขนสินค้าถ่ายลำใช้สำหรับพิธีการสินค้าถ่ายลำ
- (6) แบบที่ 448 ใบขนสินค้าผ่านแดน ใช้สำหรับพิธีการสินค้าผ่านแดน
- (7) ใบขนสินค้าพิเศษสำหรับรถยนต์และจักรยานยนต์นำเข้าหรือส่งออกชั่วคราว ใช้สำหรับการนำรถยนต์และจักรยานยนต์เข้ามาในประเทศหรือส่งออกชั่วคราว

เอกสารที่ควรจัดเตรียมในการนำเข้าสินค้าข้ามแดน

สำหรับพิธีการชำระอากร ผู้นำเข้าหรือตัวแทนผู้นำเข้า ต้องมีเอกสารประกอบ ได้แก่

- (1) ต้นฉบับใบขนสินค้าขาเข้า (กศก.991/) พร้อมสำเนา 1 ฉบับ
 - (2) ใบตราส่งสินค้า (เอกสารการขนส่ง)
 - (3) บัญชีราคาสินค้า (Invoice)
 - (4) แบบธุรกิจต่างประเทศ (ธ.ต.2) สำหรับการนำเข้าที่มีมูลค่าเกิน 500,000 บาท
 - (5) แบบแสดงรายละเอียดราคาสกุลการ (กศก.170) (6)
 - (6) ใบส่งปล่อยสินค้า (กศก.100/1)
 - (7) บัญชีรายละเอียดบรรจุหีบห่อ (Packing List)
 - (8) ใบแจ้งยอดเบี้ยประกัน (Insurance Premium Invoice)
 - (9) ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตสำหรับควบคุมการนำเข้า เช่น ข้าว น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว กากถั่วเหลือง มันสำปะหลัง รถยนต์ใช้แล้ว รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว ไม้ซุง ไม้แปรรูป ทองคำ เศษพลาสติกใช้แล้ว ยาและวัสดุการแพทย์ น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น
 - (10) ใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีขอลดอัตราอากร (กรณีการนำเข้าสินค้าที่ผลิตจากประเทศเพื่อนบ้านแล้วต้องการลดอากร จะต้องแสดงใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า Form D หรือ Form E หรือ Form AKFTA, AJCEP เป็นต้น)
 - (11) เอกสารอื่นๆ เช่น เอกสารแสดงส่วนผสม คุณลักษณะและการใช้งานของสินค้า
- นอกจากนี้ หากเป็นการต้องการใช้สิทธิการส่งเสริมการลงทุนในการนำเข้า จะต้องแนบหนังสืออนุมัติให้ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพิ่มขึ้น

และพาหนะที่ขนส่ง เครื่องมือสำหรับสำรวจภูมิประเทศ เครื่องมือสำหรับแพทย์และสัตวแพทย์ เครื่องมือสำหรับนักดนตรี เป็นต้น (4) ของที่นำเข้ามาเพื่อออกแสดงในงานนิทรรศการ งานแสดงสินค้า หรืองานประชุม (5) ของที่นำเข้ามาเพื่อใช้เกี่ยวกับการนำสินค้าต่างประเทศออกแสดงในงานนิทรรศการ งานแสดงสินค้า หรืองานประชุม (6) เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์การแปล เครื่องมือสำหรับการบันทึกเสียงและภาพยนตร์เกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรมสำหรับใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ (7) สินค้าตัวอย่างสำหรับแจกจ่ายฟรีให้กับผู้เข้าชมนิทรรศการ (8) สินค้าที่นำมาสาธิตและถูกบริโภคไปในกระบวนการสาธิต (9) สินค้าที่มีมูลค่าต่ำที่ใช้ในการก่อสร้าง ตกแต่ง และการประดับร้านชั่วคราว (10) สิ่งพิมพ์ แคตตาล็อก หนังสือแจ้งทางการค้า บัญชีราคาสินค้า แผนภาพโฆษณา ปฏิทิน ภาพถ่าย (11) แฟ้มเอกสาร บันทึก แบบฟอร์ม และเอกสารอื่นๆ ที่นำเข้ามาใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ (12) ตัวอย่างสินค้าที่นำเข้ามาแสดงหรือสาธิตเพื่อชักชวนให้สั่งซื้อสินค้านั้น (13) फिल्मภาพยนตร์โฆษณาโพลีเทฟขนาดไม่เกิน 16 มม. ที่มีภาพแสดงให้เห็นลักษณะการทำงานของผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถสาธิตได้โดยเพียงการดูจากตัวอย่างสินค้าหรือแคตตาล็อก (14) เครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัยและศึกษาทางวิทยาศาสตร์และเครื่องมือหล่อของเครื่องมือดังกล่าว (15) เครื่องทางช่างที่ใช้บำรุงรักษา ทดสอบ วัด หรือซ่อมแซมเครื่องมือวิทยาศาสตร์ข้างต้น

ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการนำเข้าสินค้าข้ามแดน

เมื่อสินค้าที่จะนำเข้าได้มาถึงด่านพรมแดนแล้ว ผู้นำเข้า/ตัวแทนผู้นำเข้า จะต้องปฏิบัติดังนี้

(1) ผู้นำเข้า / ตัวแทน ยื่นบัญชีสินค้าสำหรับของที่ส่งเข้าในราชอาณาจักร (แบบ ศ.บ. 1 หรือ Car Manifest)² และใบอนุญาตนำรถยนต์ผ่านด่านเข้าราชอาณาจักร (ศ.บ.2) กับเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำด่านพรมแดน เพื่อดำเนินงานตรวจสอบและกำกับสินค้าเข้ามายังด่านศุลกากร โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารว่าสอดคล้องตามความเป็นจริงกับลักษณะของสินค้าหรือไม่

(2) เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำด่านพรมแดนตรวจสอบเอกสารและสินค้าเรียบร้อยแล้วจะทำการมัดลวดประทับตราศุลกากร (Seal) ที่รถบรรทุกหรือสินค้าแล้วแต่กรณี แล้วเจ้าหน้าที่ศุลกากรฯ จะลงอนุญาตให้รถบรรทุกผ่านด่านพรมแดนได้ และลงนามในต้นฉบับของแบบ ศ.บ.1 พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมยานพาหนะขับรถบรรทุกสินค้ามายังด่านศุลกากรตามเส้นทางอนุมัติ และห้ามมิให้มีการเปลี่ยนถ่ายรถบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าระหว่างทางเป็นอันขาด เพื่อทำการตรวจปล่อยต่อไป (แบบ ศ.บ.1 ที่ศุลกากรด่านพรมแดนลงนามแล้วสามารถนำมาใช้ปฏิบัติพิธีการนำเข้าโดยถือเสมือนเป็นเอกสารใบตราสินค้า)

(3) เมื่อรถมาถึงด่านตรวจปล่อยสินค้า ณ ด่านศุลกากร เจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำที่ทำการด่านศุลกากร ลงรายละเอียดแบบ ศ.บ.1 ลงในระบบคอมพิวเตอร์ (Car Manifest)

(4) ผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ จัดทำและส่งข้อมูลใบขนสินค้าเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร ซึ่งระบบการตรวจสอบข้อมูลสินค้าและตัดบัญชีกับแบบ ศ.บ.1 (Car Manifest) โดยผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ จะมีขั้นตอนปฏิบัติในการนำเข้าสินค้าข้ามแดนทางบก ดังนี้

- ผู้นำเข้าหรือตัวแทนยื่นใบขนสินค้าเข้า พร้อมเอกสารประกอบต่างๆ เช่น Invoice, Packing List, เอกสารการขนส่ง ใบสั่งปล่อย ใบแจ้งยอดเบี้ยประกัน Certificate of Origin และใบอนุญาตนำเข้า เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของเอกสารที่ผู้นำเข้า/ตัวแทนยื่นผ่านพิธีการศุลกากร
- ผู้นำเข้าหรือตัวแทนบันทึกข้อมูลบัญชีราคาสินค้า (Invoice) ทุกรายการเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองหรือผ่าน Service Counter โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะแปลงข้อมูลบัญชีราคาสินค้าให้เป็นข้อมูลใบขนสินค้าโดยอัตโนมัติ และให้ผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ ส่งเฉพาะข้อมูลใบขนสินค้ามายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

² แบบ ศ.บ.1 แสดงมีรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ (1) สถานที่นำของเข้า (2) ชนิดของรถยนต์หรือยานพาหนะ (3) หมายเลขทะเบียนรถยนต์หรือยานพาหนะ และหมายเลขตู้คอนเทนเนอร์ (4) ชื่อเจ้าของรถยนต์หรือยานพาหนะ (5) ชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะ (6) ลายมือชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะ (7) ที่ซึ่งได้ทำการรับบรรทุกสินค้าตามลำดับเวลา (8) เครื่องหมายและเลข (9) จำนวนทึบห่อ (10) น้ำหนักรวมทึบห่อ (11) ชนิดของสินค้า (12) ผู้ตราส่งสินค้า / ผู้ส่งออก (13) ผู้รับตราส่งสินค้า / ผู้นำเข้า (14) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง

- เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในใบขนสินค้าที่ส่งเข้ามา เช่น ชื่อที่อยู่ผู้นำเข้า เลขประจำตัวผู้เสียภาษี พิกัดอัตราศุลกากร ราคา เป็นต้น ถ้าพบว่าข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าที่ส่งมาไม่ถูกต้อง เครื่องคอมพิวเตอร์กรมศุลกากรจะแจ้งกลับไปยังผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ เพื่อให้แก้ไขให้ถูกต้อง
- เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบข้อมูลในใบขนสินค้าที่ส่งมาถูกต้องครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้า พร้อมกับตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนสินค้าขาเข้าในขั้นตอนการตรวจสอบพิธีการเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (ก) ใบขนสินค้าประเภทที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ซึ่งผู้นำเข้า/ตัวแทนสามารถนำใบขนสินค้าฯ ไปชำระค่าภาษีอากรและรับการตรวจปล่อยสินค้าได้ และ (ข) ใบขนสินค้าขาเข้าประเภทต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ซึ่งผู้นำเข้า/ตัวแทนฯ ต้องไปติดต่อหน่วยงานประเมินอากรที่ด่านศุลกากรที่นำเข้า เพื่อตรวจสอบสินค้า ก่อนจะชำระค่าภาษีอากร

(4) ผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ ชำระค่าภาษีอากรและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ตามใบขนสินค้า (กรณีสินค้าต้องชำระภาษีอากร) ที่เจ้าหน้าที่การเงินประจำด่านศุลกากร

(5) เมื่อชำระค่าภาษีอากรแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์จะกำหนดชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจปล่อยสินค้า โดย (ก) กรณีที่เป็น Green Line ผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ จะนำสินค้าออกจากอารักขาศุลกากร และ (ข) กรณี Red Line จะแจ้งชื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของสินค้ากับข้อมูลใบขนสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ โดยอาจทำการตรวจสินค้าร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด่านกักพืช ด่านกักสัตว์ เป็นต้น ถ้าถูกต้องตามที่แสดงในเอกสารส่งมอบสินค้า ผู้นำเข้าหรือตัวแทนฯ จะนำสินค้าเข้าออกจากอารักขาศุลกากร แต่เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะกักของไว้และดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากรฐานสำแดงเท็จ ทำให้ภาษีอากรขาด ซึ่งอาจมีโทษปรับหรือผ่อนผันการปรับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

พิธีการส่งออกสินค้าทางบก

ในการส่งออกสินค้า ผู้ส่งออก/ตัวแทนผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและประกาศที่กรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำเข้า อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กรมธุรกิจพลังงาน กรมวิชาการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ฯลฯ ที่กำหนดให้ครบถ้วน และปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการส่งออก ณ ด่านพรมแดน / ด่านศุลกากร ดังนี้

ประเภทใบขนสินค้าขาออก

เป็นแบบพิมพ์ที่กรมศุลกากรกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องยื่นต่อกรมศุลกากรในการส่งออกสินค้า ได้แก่

(1) **แบบ กศก.101/1** ใบขนสินค้าขาออก ใช้สำหรับการส่งออกสินค้าทั่วไป ของส่วนบุคคลและ เอกสิทธิ์ สินค้าประเภทส่งเสริมการลงทุน สินค้าจากคลังสินค้าทัณฑ์บน สินค้าที่ขอชดเชย ค่าภาษีอากร สินค้าที่ขอคืนตามมาตรา 19 ทวิ สินค้าที่ต้องการใบสุทธินำกลับ และสินค้ากลับ ออกไป (re export)

(2) **แบบ กศก.103** คำร้องขอผ่อนผันรับของ/ส่งของออกไปก่อน สำหรับการขนส่งสินค้าออกไป ก่อนปฏิบัติใบขนสินค้าขาออกในลักษณะที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ในประมวลระเบียบปฏิบัติ ศุลกากร พ.ศ.2544 เช่น ของที่เข้าสู่เขตปลอดอากรศุลกากร

(3) **แบบ A.T.A Carnet** ใบขนสินค้าสำหรับนำเข้าหรือส่งออกของชั่วคราว ใช้สำหรับ การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าชั่วคราวประเภทต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา ATA Carnet

เอกสารที่ควรจัดเตรียมในการส่งออกสินค้าข้ามแดน ได้แก่

(1) ใบขนสินค้าขาเข้า ประกอบด้วยต้นฉบับ และสำเนา 1 ฉบับ

(2) บัญชีราคาสินค้า (Invoice) 2 ฉบับ

(3) แบบธุรกิจต่างประเทศ (ธ.ต.3) สำหรับการส่งออกที่มีมูลค่าเกิน 500,000 บาท

(4) ใบอนุญาตส่งออก หรือเอกสารอื่นใดสำหรับสินค้าควบคุมการส่งออก เช่น ลำไยสด ทุเรียน สด ข้าว มันสำหรั่งและผลิตภัณฑ์ ทองคำ น้ำตาล ชา กาแฟ พระพุทธรูป รถยนต์ใช้แล้ว รถจักรยานยนต์ ใช้แล้ว เป็นต้น

(5) เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี)

ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการส่งออกสินค้าข้ามแดน

(1) ผู้นำเข้า/ตัวแทน ส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและบัญชีราคาสินค้า (Invoice) ทุกรายการ จากเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งออกหรือตัวแทนฯ มายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่าน บริษัทผู้ให้บริการระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(2) เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบข้อมูลในใบขนสินค้าขาออกที่ส่งมาถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้า พร้อมกับตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนสินค้าขาเข้าในขั้นตอนการตรวจสอบพิธีการเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (ก) ใบขนสินค้า ประเภทที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ซึ่งผู้นำเข้า/ตัวแทนสามารถนำใบขนสินค้าฯ ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเงิน ณ ด่านศุลกากรที่ส่งออก และ (ข) ใบขนสินค้าขาเข้าประเภทต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ซึ่งผู้นำเข้า/ตัวแทนฯ สามารถชำระค่าอากร (ถ้ามี) กับเจ้าหน้าที่การเงิน ณ ด่านศุลกากรที่ส่งออก

(3) เมื่อสินค้ามาถึงด่านศุลกากรที่ส่งออก ผู้นำเข้า / ตัวแทน ยื่นบัญชีสินค้าสำหรับของที่ส่งออก ไปนอกราชอาณาจักร (แบบ ศ.บ. 3)³ กับเจ้าหน้าที่ประจำด่านศุลกากร พร้อมใบขนสินค้าขาออกและ เอกสารส่งออกทั้งหมด เพื่อดำเนินตัดบัญชีใบกับการขนย้ายสินค้าตามแบบ ศ.บ.3 เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำ การตรวจสอบเอกสารถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จะทำการลงนามอนุญาตในแบบ ศ.บ.3 แล้วบันทึกผลการ ตรวจสอบปล่อยสินค้า แล้วจะส่งมอบสำเนาใบขนสินค้าและสำเนาเอกสารประกอบการส่งออก พร้อมทั้ง สำเนา ศ.บ.3 ให้กับผู้ควบคุมรถบรรทุกเพื่อไปยื่นต่อด่านพรมแดน พร้อมทั้งสินค้า เพื่อขนส่งสินค้าจาก ด่านศุลกากรที่ทำพิธีการส่งออกไปยังด่านพรมแดน และต้องขนส่งตามเส้นทางอนุมัติและระยะเวลา กรมศุลกากรกำหนด

พิธีการขนส่งสินค้าผ่านแดน

การยื่นใบขนสินค้าผ่านแดน

สินค้าที่ผ่านแดนที่มีจุดต้นทางอยู่ในต่างประเทศเมื่อนำผ่าน ณ ด่านพรมแดนต้นทางในประเทศไทย และเมื่อจะขนส่งผ่านแดนต่อไปยังด่านพรมแดนปลายทางในประเทศไทย ผู้ขนส่งผ่านแดน/ตัวแทนฯ จะต้องยื่นใบขนสินค้าผ่านแดน (แบบที่ 448) ซึ่งประกอบด้วยต้นฉบับ 1 ฉบับ คู่มือฉบับ 4 ฉบับ และ ใบส่งปล่อย 1 ฉบับ (ใบส่งปล่อยใช้ใบขนส่งสินค้าผ่านแดน โดยประทับตราว่า ใบส่งปล่อย ไว้ด้านบน) พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบใบขนสินค้า

ผู้ทำการขนส่งสินค้าผ่านแดน

ผู้ที่สามารถทำการขนส่งสินค้าผ่านแดนได้จะต้องมีคุณสมบัติ (1) เป็นผู้ขนส่งต้นทางหรือผู้ขนส่ง ช่วงของผู้ขนส่งต้นทาง ซึ่งระบุไว้ในใบตราส่งตลอดทาง (Through Bill of Lading) หรือมีหลักฐานว่า ได้รับมอบหมายจากผู้ส่งสินค้าต้นทาง หรือได้รับมอบหมายจากผู้รับสินค้าปลายทาง หรือ (2) เป็นผู้ประกอบการขนส่งที่ได้รับอนุมัติจากกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ให้เป็นผู้ประกอบการ ขนส่งทางถนนระหว่างประเทศ (ซึ่งปัจจุบันมีเพียงการประกอบการขนส่งระหว่างประเทศไทยกับ สปป. ลาว เท่านั้น ส่วนการขนส่งทางถนนไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ยังไม่สามารถขนส่งได้เกินชายแดนของ ประเทศเพื่อนบ้านได้ไกลกว่า 15 กิโลเมตร) และได้ทำสัญญาประกันไว้กับกรมศุลกากรว่าจะปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับของกรมศุลกากร

³ แบบ ศ.บ.3 แสดงมีรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ (1) สถานที่ส่งออกสินค้า (2) ชนิดของรถยนต์หรือยานพาหนะ (3) หมายเลขทะเบียนรถยนต์หรือ ยานพาหนะ และหมายเลขตู้คอนเทนเนอร์ (4) ชื่อเจ้าของรถยนต์หรือยานพาหนะ (5) ชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะ (6) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง

การตรวจสอบน้ำหนักและราคา

สำหรับพิธีการยื่นใบขนสินค้าผ่านแดน (แบบที่ 448) เพื่อผ่านพิธีการศุลกากรนั้น เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะทำการตรวจสอบจำนวน น้ำหนัก และราคากับหลักฐานบัญชีราคา (Invoice) ที่ผู้ขนส่งผ่านแดน/ตัวแทน ยื่นประกอบให้ถูกต้อง ตรงกัน โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องในการตรวจปล่อยพิธีการใบขนสินค้าผ่านแดนประกอบด้วย (1) หลักฐานที่แสดงว่าผู้รับขนส่งเป็นผู้ขนส่งต้นทางหรือผู้ขนส่งช่วงจากผู้ขนส่งต้นทางซึ่งระบุไว้ในใบตราส่งตลอดทาง (Through Bill of Lading) หรือได้รับมอบหมายจากผู้รับสินค้าปลายทาง (2) ใบตราส่งตลอดทาง (Through Bill of Lading) (3) บัญชีราคาสินค้า และ (4) เอกสารอื่นซึ่งแสดงเมืองท่าต้นทาง และปลายทางของสินค้าว่าเป็นต่างประเทศ (ถ้ามี)

การตรวจสอบใบขนสินค้าผ่านแดน

ในการตรวจสอบใบขนสินค้าผ่านแดน เจ้าหน้าที่ฝ่ายพิธีการตรวจสอบจะทำการตรวจสอบ Through Bill of Lading ว่าสอดคล้องตรงกันกับใบตราส่งสินค้า Bill of Lading และบัญชีราคาสินค้า (Manifest) ที่ตัวแทนผู้ขนส่งได้รายงานเข้าไปในระบบ E – Manifest แล้วให้ลงทะเบียนและออกเลขที่ใบขนสินค้าผ่านแดน ลำดับที่ ลงนามรับรอง และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ส่งมอบใบขนสินค้าผ่านแดนฯ และสำเนาฉบับ 1 ฉบับ พร้อมเอกสารประกอบให้ผู้ขนส่ง / ตัวแทน เพื่อไปยื่นให้ศุลกากรประจำคลังสินค้าผ่านแดน ด้านตรวจสินค้าผ่านทาง และด้านศุลกากรปลายทาง และให้จัดส่งสำเนาฉบับใบขนสินค้าผ่านแดน 1 ฉบับให้กับสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร เพื่อจัดทำสถิติสินค้าผ่านแดน และส่งสำนักสืบสวนและปราบปรามเพื่อตรวจสอบ ตลอดจนกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจปล่อยต่อไป

การตรวจและควบคุมการผ่านแดน

สินค้าที่ทำการผ่านแดนจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของศุลกากรนับตั้งแต่ผ่านเข้ามา จนกว่าสินค้านั้นจะผ่านพ้นออกนอกประเทศไทย นอกจากนี้ ด้านศุลกากร ณ จุดต้นทางสามารถตรวจสอบสินค้าผ่านแดนได้ หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าหนีหรือภาชนะบรรจุสินค้านั้นเป็นสินค้าที่อยู่ในข่ายควบคุมการส่งสินค้าผ่านแดนตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี⁴ หรือเป็นของต้องห้ามตามกฎหมายและระเบียบของประเทศภาคีสัญญาความตกลงการขนส่งทางถนนระหว่างประเทศของไทย หรือเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้าและส่งออกของไทย หรือเป็นสุ่มตรวจตามเทคนิคการบริหารความเสี่ยงของกรมศุลกากร

⁴ อนุสัญญาที่สำคัญที่ไทยและประเทศเพื่อนบ้านเป็นภาคี ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งสินค้าต้นกำเนิด (CITES) อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดน ซึ่งสินค้าบางรายการที่ไทยไม่อนุญาตให้ผ่านแดน เช่น กระชูด เลื่อยผา ค้างคาวบางประเภท นกเงือกคอกแดง นกพญาขุนแผน เต่ามะเฟือง จะเข้าจำกัด

เมื่อทำการตรวจสอบเสร็จแล้ว ให้สุลการมัดลวดประทับตรา กศก. หรือร้อยแถบเหล็ก RTC ที่ยานพาหนะ โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามระเบียบสุลการ แล้วใบขนส่งสินค้า และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ผู้ขนส่งผ่านแดนหรือตัวแทนเพื่อนำไปมอบให้ด่านสุลการปลายทาง พร้อมกับสินค้านั้น แล้วแจ้งให้ด่านสุลการปลายทางทราบภายหลังการตรวจปล่อยแล้วเพื่อเป็นการควบคุมระหว่างขนส่งสินค้าดังกล่าว โดยการแจ้งจะต้องระบุรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ เลขที่ใบขนส่งสินค้าผ่านแดน หมายเลขทะเบียนยานพาหนะที่ใช้ขนส่ง ปริมาณและน้ำหนักรวมของสินค้าผ่านแดน จำนวนและหมายเลขประทับตราสุลการ หมายเลขคอนเทนเนอร์ พร้อมวันและเวลาที่ยานพาหนะใช้ขนส่งออกจากต้นทาง หมายเลขเครื่องและหมายเลขตัวถังรถ เป็นต้น

เงื่อนไขสำคัญในการขนส่งสินค้าผ่านแดน ได้แก่ การกำหนดให้มีการขนส่งสินค้าด้วยระบบคอนเทนเนอร์ หรือรถบรรทุกชนิดตู้ทึบ (Closed Van) โดยให้มัดลวดประทับตรา กศก. หรือร้อยแถบแม่เหล็ก RTC ที่ประตูคอนเทนเนอร์ซึ่งบรรจุสินค้านั้นและให้ปิดป้ายแสดงเครื่องหมายสินค้าผ่านแดน (แบบที่ 451) ไว้ที่กระจกหน้ายานพาหนะที่ใช้ขนส่งให้เห็นเด่นชัด โดยไม่ต้องการเจ้าหน้าที่คุมส่ง แต่ในกรณีที่หน่วยงานสุลการต้นทางเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายในการลักลอบหนีสุลการ อาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุมส่งเป็นรายๆ ไปก็ได้ โดยการเดินทางขนส่งจะต้องเดินทางในเส้นทางอนุมัติ (Designated Route) เท่านั้น

เมื่อสินค้าขนส่งถึงด่านสุลการปลายทาง ให้เจ้าหน้าที่สุลการ ณ ด่านสุลการปลายทางตรวจสอบเครื่องหมาย เลขหมาย จำนวนหีบห่อ ตราประทับ หมายเลขคอนเทนเนอร์ หมายเลขตราประทับสุลการ สภาพความเรียบร้อยของแถบเหล็ก RTC และรายละเอียดของยานพาหนะที่ใช้ขนส่งกับเอกสารที่กำกับและข้อมูลที่ด่านสุลการต้นทางแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถูกต้องแล้ว ให้สลักรายการผ่านออกไว้ในต้นฉบับใบขนส่งสินค้าผ่านแดน (แบบ 448) และคู่ฉบับ หลังจากนั้น ให้ด่านสุลการปลายทางกรอรายการในใบกำกับสินค้า (แบบที่ 449) ทั้ง 4 ท่อน ลงเลขหมายลำดับที่ และวันเดือนปี โดย (1) ท่อนที่ 1 เป็นต้นขึ้นเก็บไว้ที่ด่านสุลการปลายทาง (2) ท่อนที่ 2 พร้อมสำเนาฉบับใบขนส่งสินค้าผ่านแดนให้มอบให้กับผู้ขนส่งปลายทาง เพื่อนำไปมอบแก่ด่านสุลการประเทศเพื่อนบ้าน (3) ให้เจ้าหน้าที่ด่านสุลการประเทศเพื่อนบ้านรับรองใบกำกับสินค้าแบบที่ 449 ไปถึงท่อนที่ 3 และ 4 แล้วส่งคืนด่านสุลการปลายทาง หากไม่ได้รับใบกำกับสินค้าแบบที่ 449 ท่อนที่ 3 และ 4 จากด่านสุลการประเทศเพื่อนบ้านภายใน 3 วัน นับแต่วันผ่านออก ให้ด่านสุลการปลายทางติดตามทวงถามโดยเร็ว เพื่อป้องกันการลักลอบหนีสุลการ (4) ให้ด่านสุลการปลายทางส่งใบกำกับสินค้าแบบที่ 449 ท่อนที่ 3 ไปยังสำนักสืบสวนและปราบปราม กรมสุลการ เพื่อตรวจสอบ และท่อนที่ 4 ที่รับรองโดยด่านสุลการประเทศเพื่อนบ้านให้เก็บไว้ที่ด่านสุลการปลายทาง

2.2 พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522

กฎหมายว่าด้วยการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ ของรัฐ โดยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการออกประกาศในเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้ (1) กำหนดสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า⁵ (2) กำหนดสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือการนำเข้า (3) กำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ มาตรฐาน จำนวน ปริมาตร ขนาด น้ำหนัก ราคา ชื่อที่ใช้ในทางการค้า ตรา เครื่องหมายการค้า ถิ่นกำเนิด หรือสินค้าที่ส่งออก หรือนำเข้า ตลอดจนประเทศที่ส่งไปหรือประเทศที่ส่งมาซึ่งสินค้ากล่าว (4) กำหนดประเภทและชนิดของสินค้าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า (5) กำหนดให้สินค้าใดที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นใดตามความตกลงหรือประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศ (6) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบในการส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจน (7) ให้อำนาจพนักงานศุลกากรในการตรวจของและป้องกันการลักลอบหนี

⁵ ส่งออก หมายความว่า นำหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า และนำเข้า หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อ.630/2556 และคดีหมายเลขดำที่ อ.660/2551 เกี่ยวกับการถ่ายลำ (Transshipment) ว่า การส่งออก และการนำเข้า ตามกฎหมายการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า ได้ครอบคลุมถึงการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยและการนำสินค้าผ่านแดนจากประเทศอื่นส่งออกจากประเทศ และการนำเข้าสินค้าจากประเทศเข้ามาผลิต/แปรรูปในไทย และรวมถึงการนำสินค้าจากประเทศอื่นมาผ่านแดนและถ่ายลำในไทยด้วย เช่น การนำเข้าไม้แปรรูปจากชายแดนประเทศเมียนมาขนส่งผ่านชายแดนทางบกของประเทศไทย แล้วใช้รถบรรทุกขนส่งเคลื่อนย้ายไม้แปรรูปดังกล่าวจากชายแดนไทยไปลงเรือที่ท่าเรือกรุงเทพเพื่อส่งต่อไปที่ประเทศมาเลเซีย ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนพาหนะการขนส่ง ซึ่งมีทั้งการผ่านแดน (Transit) และการถ่ายลำ (Tranship) เกิดขึ้นในไทย ดังนั้น การขนส่งสินค้าถ่ายลำหรือการขนส่งสินค้าผ่านแดน จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร และ กฎหมายว่าด้วยการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า ควบคู่กันไป เช่น การขอใบอนุญาตนำเข้า การขึ้นทะเบียนผู้นำเข้าและผู้ส่งออก การเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ การสำแดงเอกสารใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และเอกสารรับรองคุณภาพสินค้า เป็นต้น แม้จะไม่ต้องการเสียภาษีนำเข้าก็ตาม คำพิพากษาดังกล่าวส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อภาระขนส่งสินค้าควบคุมสินค้าต้องกักตุน และสินค้าที่ไทยมีการกำหนดมาตรฐานในการนำเข้าและการส่งออกจำนวนหลายรายการในกรณีที่นำสินค้านี้ดังกล่าวผ่านแดนไทยและไม่ได้มีการใช้และการบริโภคในไทยที่มีความต้องการในการส่งผ่านแดน เช่น ไม้ซุง ไม้แปรรูป ข้าว น้ำตาล ชา กาแฟ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง น้ำมันปาล์ม น้ำมันถั่วเหลือง รถยนต์ใช้แล้ว รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว เครื่องยนต์ใช้แล้ว น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ก๊าซปิโตรเลียม เศษพลาสติก โบราณวัตถุ ทราย ทองคำ ฯลฯ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทยในด้านการดำเนินพิธีการ การกำหนดโควตานำเข้า และการเคลื่อนย้ายสินค้าภายในประเทศด้วย ซึ่งในประเด็นดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยควรมีการบูรณาการในการปรับกฎระเบียบเพื่อให้มีความสะดวกมากขึ้นตามนัยของความตกลง WTO ว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า และอนุสัญญาว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน (International Convention on Simplification and Harmonization of Customs Procedure) ในอนุสัญญาเกียวโตฉบับแก้ไข (Revised Kyoto Convention) Appendix 1 Specific Annex E Chapter 1 Customs Transit ที่ต้องแยกวิธีปฏิบัติระหว่างสินค้าผ่านแดน (สินค้าถ่ายลำ) ให้มีความแตกต่างจากสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยยังไม่ได้เป็นภาคีความตกลง WTO ว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าและอนุสัญญาว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน ทำให้ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ ผู้ส่งออก และผู้นำเข้าเกิดปัญหาในการขนส่งสินค้าผ่านแดนและถ่ายลำ โดยเฉพาะกรณีที่มีการผ่านแดนและถ่ายลำในพื้นที่ที่มีได้เป็นเขตปลอดศุลกากร (Customs Free Zone) และเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ศุลกากร ตรวจค้น การยึดและริบของ หรือจับกุมผู้กระทำความผิด การสำแดงเท็จ และการฟ้องร้อง ให้ใช้บังคับแก่การส่งออกหรือนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาใช้ราชอาณาจักรซึ่งสินค้าฯ (ซึ่งจัดเป็นกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรตามกฎหมายศุลกากร)

จากการศึกษาประกาศกระทรวงพาณิชย์ที่ออกตามบทบัญญัติภายใต้กฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พบว่า มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ที่ไม่เอื้อต่อการขนส่งสินค้าเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนของสินค้าต่าง⁶ ดังนี้

2.2.1 สินค้าเกษตรและอาหาร

ข้าว

พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2496 (ข้าว) โดยกำหนดให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกระทรวงพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยผู้นำเข้าข้าวจะต้องขออนุญาตจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) นอกจากนี้ เนื่องจากข้าวเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ องค์การการค้าโลก (WTO) โดยในช่วงปี 2555 ที่ผ่านมา ไทยผูกพันเปิดตลาดนำเข้าข้าวภายใต้ WTO ไว้ในปี 2555 จำนวน 249,757 เมตริกตัน โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าข้าวที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าข้าวส่วนใหญ่จากเมียนมา (ตามโควตา) ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ปากีสถาน นอร์เวย์ อินเดีย ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาต

⁶ ในช่วงระหว่างการดำเนินการศึกษา รัฐบาลได้มีแนวคิดในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า โดยเฉพาะประเด็นด้านการผ่านแดนของสินค้า หรือ “การนำเข้า” ของสินค้าผ่านแดนซึ่งได้มีการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งตลอดระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ.2542 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 กระทรวงพาณิชย์ตีความการนำเข้าผ่านแดนของสินค้าเป็นการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ทำให้การนำเข้าสินค้าหลายรายการที่นำมาจากประเทศที่สามเพื่อส่งออกไป สปป.ลาว และมาเลเซีย ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งไม่เอื้อต่อการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2558 รัฐบาลโดยกระทรวงพาณิชย์ได้มีการปรับปรุงกฎหมายฯ ให้ทันสมัยและเอื้อต่อวิธีปฏิบัติทางการค้ามากขึ้น โดยกำหนดนิยาม “นำเข้า” โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจประกาศกำหนดให้สินค้าใดๆ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้า โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยมีอยู่และการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า

นำเข้าฯ นี่จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ข้าว ได้แก่ ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ปลายข้าว ข้าวหนึ่ง และรำ (ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากข้าว) เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตส่งออกจากการการค้าต่างประเทศ ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ข้าวทุกชนิดเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการส่งออกที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยส่งออกข้าวไปประเทศเพื่อนบ้านไม่มาก ยกเว้นการส่งออกไปมาเลเซียปีละ 6 พันล้านบาท กับพม่าปีละ 64 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบดังกล่าวจึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกสินค้าดังกล่าวไปประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดด้านศุลกากรที่ผู้ส่งหรือนำสินค้ามาตรฐานข้าวขาวออกนอกราชอาณาจักรต้องแสดงใบรับรองมาตรฐานสินค้า พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้การส่งออกข้าวขาวออกทางด้านศุลกากรกรุงเทพ ด้านศุลกากรแหลมฉบัง ด้านศุลกากรสุโขทัย และด้านศุลกากรปางดะ ต้องแสดงใบรับรองมาตรฐานสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศต่อเจ้าพนักงานศุลกากร และผู้ส่งออกต้องจดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าขาออกซึ่งมาตรฐานสินค้าข้าวขาว (ยกเว้นกรณีการส่งข้าวขาวไปครั้งละไม่เกิน 20 กิโลกรัมจะไม่ต้องจดทะเบียน) ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การส่งออกข้าวขาวไปประเทศมาเลเซียทางชายแดน และส่งสินค้าผ่านแดนไปมาเลเซียโดยออกทางด้านสุโขทัย และด้านปางดะ ต้องจดทะเบียนผู้ส่งออกข้าว และต้องขอใบรับรองมาตรฐานข้าวขาว (Automatic Licensing) ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกข้าวขาวไปยังประเทศมาเลเซีย

น้ำตาล

พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2496 (น้ำตาล) โดยกำหนดให้น้ำตาลที่ได้จากอ้อยหรือหัวบีท และซูโครสที่บริสุทธิ์ทางเคมี เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกระทรวงพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยผู้นำเข้าน้ำตาลจะต้องขออนุญาตจากการการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำตาลเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) นอกจากนี้ เนื่องจากน้ำตาลเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าเสรีภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้

จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าน้ำตาลที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่านำเข้าน้ำตาลจำนวนไม่มาก โดยแหล่งใหญ่ที่นำเข้า ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เบลเยียม และญี่ปุ่น โดยไม่มีการนำเข้าน้ำตาลจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงไม่เป็นข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ซา

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 28 พ.ศ.2505 (ซา) โดยกำหนดผู้นำเข้าซาใบ (ซาเขียว) และซาผง (ซาดำ) ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ซาเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) นอกจากนี้ เนื่องจากซาเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้า เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยในช่วงปี 2558 – 2560 ไทยผูกพันเปิดตลาดนำเข้าซาไม่เกินปีละ 625 เมตริกตัน โดยจำแนกเป็นซาใบ ร้อยละ 30 ของปริมาณรวม ซึ่งเป็นปริมาณไม่เกิน 187.50 เมตริกตัน และซาผง ร้อยละ 70 ของปริมาณรวม ซึ่งมีปริมาณไม่เกิน 438.50 เมตริกตัน โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า การศึกษาสถิติการนำเข้าซาพบว่า ประเทศไทยนำเข้าซาส่วนใหญ่จากจีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ศรีลังกา เวียดนาม สิงคโปร์ และเมียนมา โดยในปี 2557 มีการนำเข้าซาจากเมียนมามูลค่า 14 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 3 ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

พริกไทย

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 28 พ.ศ.2505 (พริกไทย) โดยกำหนดผู้นำเข้าพริกไทยทุกชนิดที่เป็นเม็ด บด หรือป่น ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อคุ้มครองเกษตรกรผู้เพาะปลูกพริกไทยภายในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้พริกไทยเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอ

ใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)นอกจากนี้ เนื่องจากพริกไทยเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยในช่วงปี 2558 – 2560 ไทยผูกพันเปิดตลาดนำเข้าพริกไทยภายใต้ WTO ไว้ปีละ 45 เมตริกตัน โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้า ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าพริกไทยพบว่า ประเทศไทยนำเข้าพริกไทยกว่าร้อยละ 90 ของการนำเข้าจากเวียดนาม และมาเลเซีย ดังนั้น ภาวะเปรียบเทียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันมะพร้าว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 78 พ.ศ.2518 (น้ำมันมะพร้าว) โดยกำหนดให้น้ำมันมะพร้าวทุกชนิดทั้งดิบและบริสุทธิ์ เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเกษตรกรและการผลิตภายในประเทศ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะอนุญาตให้นำเข้ามาได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์การผลิตและการค้า ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ **น้ำมันมะพร้าวเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)**

นอกจากนี้ เนื่องจากน้ำมันมะพร้าวเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้า ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าน้ำมันมะพร้าวที่ผ่านมา พบว่า ไทยนำเข้าน้ำมันมะพร้าวร้อยละ 99 จากประเทศอินโดนีเซีย โดยไทยไม่มีการนำเข้าน้ำมันมะพร้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น ภาวะเปรียบเทียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงไม่เป็นการสร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปอแก้วและปอกระเจา

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการกำหนดมาตรการจัดระเบียบในการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 2 พ.ศ.2522 (ปอแก้วและปอกระเจา) โดยกำหนดผู้ที่นำเข้าปอแก้วและปอกระเจา จะต้องปฏิบัติตามนี้ (1) อนุญาตให้นำเข้ามาได้เฉพาะโรงงานที่ใช้ปอแก้วหรือปอกระเจาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า (2) ให้นำเข้าปอแก้วและปอกระเจาเข้ามาเฉพาะในกิจการตนเองเท่านั้นและต้องนำเข้าในปริมาณที่เหมาะสมกับภาวะการผลิตและความต้องการภายในประเทศเป็นระยะไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ชาวไร่ปอสามารถขายผลผลิตปอได้ในราคาที่เหมาะสม ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้าปอแก้วและปอกระเจา เป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยไม่มีการนำเข้าปอแก้วและปอกระเจาจากต่างประเทศมาหลายปีแล้ว ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

กระเทียม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 6 พ.ศ.2523 (กระเทียมสดและแห้ง) โดยกำหนดให้กระเทียมทั้งสดและแห้งเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ส่งผลให้กระเทียมเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้ากระเทียมจากเกือบทั้งหมดมาจากจีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบัน มีการขนส่งกระเทียมจากจีนตอนใต้เข้ามายังไทยโดยผ่านการขนส่งทางเรือที่ล่องมาตามลำน้ำโขง และผ่านการขนส่งทางถนนที่เชื่อมจากจีนตอนใต้ผ่าน สปป.ลาว เข้ามายังไทย โดยกระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด Form E จากประเทศจีนได้ โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและจีนตอนใต้ โดยผู้นำเข้าในประเทศไทยต้องแสดงหนังสือรับถิ่นกำเนิด Form E ขณะนำเข้าต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร

กาแฟ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 12 พ.ศ.2524 (กาแฟ) โดยกำหนดให้ผลกาแฟ กาแฟเมล็ด กาแฟเกล็ด กาแฟผง เป็น (1) สินค้าที่ต้องขออนุญาต

ส่งออกต่างประเทศจากกรมการค้าต่างประเทศ (2) สินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองตามข้อบังคับขององค์การกาแพระหว่างประเทศในการส่งออกต่างประเทศ (3) ให้มีการจัดสรรปริมาณโควตาการส่งออกกาแพไปต่างประเทศให้สอดคล้องกับโควตาการส่งออกที่ประเทศไทยได้รับจัดสรรจากองค์การกาแพระหว่างประเทศ ส่งผลให้กาแพเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา ในปี 2557 ไทยมีการส่งออกกาแพไปประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชาปีละ 16 ล้านบาท และเมียนมาปีละ 1.2 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้ส่งออกไทยต้องมีการขอใบอนุญาตการส่งออกจากกรมการค้าต่างประเทศ และดำเนินการขอให้มีการจัดสรรปริมาณการส่งออกตามโควตาที่ประเทศไทยได้รับจากองค์การกาแพระหว่างประเทศ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำเข้าสินค้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 25 พ.ศ.2525 (กาแพ) โดยกำหนดให้กาแพ ได้แก่ ผลกาแพ เมล็ดกาแพ เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองอื่นตามข้อบังคับขององค์การกาแพระหว่างประเทศในการนำเข้า ส่งผลให้กาแพเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) นอกจากนี้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์กาแพเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยในช่วงปี 2558 – 2560 ไทยผูกพันเปิดตลาดนำเข้าผลิตภัณฑ์กาแพภายใต้ WTO ไว้ปีละ 134 เมตริกตัน โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาดูการนำเข้า พบว่า ประเทศไทยนำเข้ากาแพร้อยละ 98 มาจากประเทศเวียดนาม อินโดนีเซีย สปป.ลาว สหรัฐอเมริกา อิตาลี และมาเลเซีย ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากไทยนำเข้ากาแพจากเวียดนาม ลาว และมาเลเซีย ประกอบกับปัจจุบันได้มีธุรกิจแปรรูปกาแพและร้านกาแพบางส่วนนำเข้ากาแพจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม และลาว เนื่องจากมีรสชาติเข้มข้น และราคาถูกกว่ากาแพไทย ส่งผลให้ผู้นำเข้าไทยต้องมีการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองตามข้อบังคับขององค์การกาแพระหว่างประเทศ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้การส่งออกกาแพไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ.2551 โดยกำหนดให้กาแพ ได้แก่ ผลกาแพ เมล็ดกาแพคั่ว/บด หัวเชื้อกาแพ เป็นสินค้าที่ต้อง (1) ขอใบอนุญาตส่งออกจากกรมการค้าต่างประเทศ และ (2) ขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามข้อบังคับขององค์การ

กาแฟระหว่างประเทศ (International Coffee Organization - ICO) ซึ่งออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ ส่งผลให้กาแฟเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการส่งออกที่ผ่านมา พบว่า ในปี 2557 ประเทศไทยส่งออกกาแฟไปตลาดเพื่อนบ้านที่สำคัญ ได้แก่ กัมพูชาปีละ 16 ล้านบาท เมียนมาปีละ 1.2 ล้านบาท ดังนั้น **กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน** เนื่องจากไทยมีการส่งออกสินค้าดังกล่าวไปประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งมีธุรกิจร้านกาแฟแฟรนไชส์ของไทย เช่น Amazon และ Black Canyon ไปจัดตั้งในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม ซึ่งต้องส่งออกเมล็ดกาแฟคั่วและบดจากไทยไป ทำให้ผู้ส่งออกกาแฟจากไทยมีภาระด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายและเวลาในการขอใบอนุญาตส่งออก และขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามข้อกำหนด ICO

ลำไยแห้ง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 15 พ.ศ.2525 (ลำไยแห้ง) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าลำไยแห้งจะต้องขออนุญาตจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกลำไยภายในประเทศให้สามารถจำหน่ายลำไยได้ในราคาที่เหมาะสม ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ลำไยแห้งเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)

นอกจากนี้ เนื่องจากลำไยแห้งเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยในช่วงปี 2558 – 2560 ไทยผูกพันเปิดตลาดนำเข้าลำไยแห้งภายใต้ WTO ไว้ปีละ 8 เมตริกตัน โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาศักยภาพการนำเข้าลำไยแห้งที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยไม่มีการนำเข้าลำไยแห้งจากต่างประเทศ ดังนั้น **กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ นี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน** เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าลำไยแห้งจากประเทศเพื่อนบ้าน

ลำไยสด

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งออกสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 92 พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการส่งออกลำไยสด โดยกำหนดให้ (1) ผู้ส่งออกลำไยสดจะต้องเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกลำไยไว้กับกรมวิชาการเกษตร ตามเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด โดยกรมวิชาการเกษตรจะแจ้งบัญชีรายชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออกลำไยสดให้กรมศุลกากรทราบเพื่อประกอบการส่งออก ซึ่งในปี 2557 มีผู้ส่งออกลำไยสดขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร 429 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออก และส่วนกลาง (2) ผู้ส่งออกต้องติดป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความระบุเป็นภาษาอังกฤษให้ชัดเจนที่ภาชนะบรรจุ ได้แก่ ชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออก ชื่อพืชและพันธุ์ ชันและน้ำหนักสินค้า ประเทศผู้ผลิต (3) ให้ผู้ส่งออกรายงานการส่งลำไยสดต่อกรมวิชาการเกษตร ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ลำไยสดเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการส่งออกลำไยสดที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยส่งลำไยสดไปประเทศเวียดนามและจีนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 90 ของมูลค่าส่งออก และประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา 208 ล้านบาท มาเลเซีย 11 ล้านบาท สปป.ลาว 2.8 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกลำไยสดไปประเทศเพื่อนบ้าน

นมผงขาดมันเนย

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 27 พ.ศ.2526 (ทางนมผง) โดยกำหนดให้นมผงขาดมันเนย (ทางนมผง) เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดย (1) ผู้นำเข้าต้องแสดงวัตถุประสงค์ในการนำเข้าอย่างแน่ชัด (2) กรณีนำเข้าเป็นวัตถุดิบในการผลิตนมหรือผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม จะอนุญาตให้นำเข้าได้ตามสัดส่วนการรับซื้อน้ำมันดิบภายในประเทศที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยต้องแสดงหนังสือรับรองการซื้อน้ำมันดิบภายในประเทศจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) หรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ (3) กรณีมีหนังสือรับรองจาก อ.ส.ค. ว่าเป็นการนำเข้าเข้ามาที่มีใช้เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม จะอนุญาตให้นำเข้ามาได้โดยไม่จำกัดปริมาณและไม่ต้องซื้อน้ำมันดิบภายในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ทางนมผงเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นมและยกระดับรายได้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในประเทศไทย โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าทางนมผงส่วนใหญ่จากนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันดิบและเครื่องตีประเภทนมปรุงแต่ง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 39 พ.ศ.2527 (น้ำมันดิบและเครื่องตีประเภทนมปรุงแต่ง) เพื่อส่งเสริมการผลิตและคุ้มครองเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมภายในประเทศ โดยกำหนดให้นมสดชนิดที่มีได้ทำอย่างขึ้น รวมถึงเครื่องตีประเภทนมปรุงแต่ง เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันดิบและเครื่องตีประเภทนมปรุงแต่งเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) เพื่อคุ้มครองเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมภายในประเทศ จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมาพบว่า ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันดิบและเครื่องตีประเภทนมปรุงแต่งส่วนใหญ่จากออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ และยุโรป โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันถั่วเหลือง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 57 พ.ศ.2531 (น้ำมันถั่วเหลือง) โดยกำหนดให้น้ำมันถั่วเหลืองจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะอนุญาตให้นำเข้ามาได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันถั่วเหลืองเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) โดยผู้นำเข้าต้องเป็นองค์การคลังสินค้า หรือโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำมันถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า

นอกจากนี้ เนื่องจากน้ำมันถั่วเหลืองเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้า ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองที่ผ่านมา พบว่า ในปี 2557 ประเทศไทยมีมูลค่านำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองร้อยละ 99 จากประเทศมาเลเซีย คิดเป็นมูลค่า 282 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากมีมูลค่าการนำเข้าสูงมากจากมาเลเซีย

หอมหัวใหญ่

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 63 พ.ศ.2532 (หอมหัวใหญ่) เพื่อส่งเสริมการผลิตและคุ้มครองเกษตรกรผู้เพาะปลูกหอมหัวใหญ่ภายในประเทศ โดยกำหนดให้หอมหัวใหญ่เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าว ส่งผลให้หอมหัวใหญ่เป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าหอมหัวใหญ่จากจีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบัน มีการขนส่งหอมหัวใหญ่จากจีนตอนใต้เข้ามายังไทยโดยผ่านการขนส่งทางเรือที่ล่องมาตามลำน้ำโขง และผ่านการขนส่งทางถนนที่เชื่อมจากจีนตอนใต้ ผ่าน สปป.ลาว เข้ามายังไทย โดยกระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด Form E จากประเทศจีนได้ โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันปาล์มและน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 69 พ.ศ.2532 (น้ำมันปาล์มและน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม) โดยกำหนดให้น้ำมันปาล์มและน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม จะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะอนุญาตให้นำเข้ามาได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันปาล์มและน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) โดยผู้นำเข้าต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับกรมการค้าต่างประเทศ และเป็นโรงงานสกัดหรือโรงกลั่นน้ำมันปาล์มหรือน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม หรือนิติบุคคลที่มีประวัติประกอบการค้าน้ำมันปาล์มหรือน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม

นอกจากนี้ เนื่องจากน้ำมันปาล์มเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าน้ำมันปาล์มฯ ที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่านำเข้าน้ำมันปาล์มเกือบทั้งหมดจากอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่าง

ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากมีมูลค่าการนำเข้าสูงมากจากมาเลเซีย อีกทั้งมีการขนส่งน้ำมันปาล์มผ่านแดนจากไทยไปจำหน่ายยังเมียนมา

หอมหัวใหญ่

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 63 พ.ศ.2532 (หอมหัวใหญ่) เพื่อส่งเสริมการผลิตและคุ้มครองเกษตรกรผู้เพาะปลูกหอมหัวใหญ่ภายในประเทศ โดยกำหนดให้หอมหัวใหญ่เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้หอมหัวใหญ่เป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าหอมหัวใหญ่จากจีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบัน มีการขนส่งหอมหัวใหญ่จากจีนตอนใต้เข้ามายังไทยโดยผ่านการขนส่งทางเรือที่ล่องมาตามลำน้ำโขง และผ่านการขนส่งทางถนนที่เชื่อมจากจีนตอนใต้ ผ่าน สปป.ลาว เข้ามายังไทย โดยกระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด Form E จากประเทศจีนได้ โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและจีนตอนใต้ โดยผู้นำเข้าในประเทศไทยต้องแสดงหนังสือรับถิ่นกำเนิด Form E ขณะนำเข้าต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร

หัวมันฝรั่ง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 49 พ.ศ.2530 (หัวมันฝรั่ง) เพื่อส่งเสริมการผลิตและคุ้มครองเกษตรกร โดยกำหนดให้หัวมันฝรั่ง มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้หัวมันฝรั่งเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้ามันฝรั่งจากสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย แคนาดา เยอรมนี และจีน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการค้ากับจีน กระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด Form E จากประเทศจีนได้ โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและจีนตอนใต้ โดยผู้นำเข้าในประเทศไทยต้องแสดงหนังสือรับถิ่นกำเนิด Form E ขณะนำเข้าต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร

เมล็ดถั่วเหลือง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 68 พ.ศ.2532 (เมล็ดถั่วเหลือง) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองทั้งใช้บริโภคหรือใช้ทำพันธุ์จะต้องขออนุญาตจากกรมการค้าต่างประเทศ (สำหรับเมล็ดถั่วเหลืองที่ใช้สำหรับทำพันธุ์ ผู้ขออนุญาตจะต้องแสดงเอกสารใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ซึ่งออกโดยกรมวิชาการเกษตร มาแสดงต่อกรมการค้าต่างประเทศ จึงจะพิจารณาออกใบอนุญาตนำเข้าให้) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเกษตรกรผู้เพาะปลูกถั่วเหลืองภายในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เมล็ดถั่วเหลืองเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)

นอกจากนี้ เนื่องจากเมล็ดถั่วเหลืองเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าฯ ได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเกือบทั้งหมดจากบราซิล สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา แคนาดา โดยในปี 2557 มีการนำเข้าจากกลุ่มพหุชาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1 หรือเทียบเป็นมูลค่า คือ 350 ล้านบาท และนำเข้าจากเมียนมา 1.6 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

มะพร้าว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 67 พ.ศ.2532 (มะพร้าว) กำหนดให้มะพร้าว (ทั้งลูกหรือปอกเปลือก) และเนื้อมะพร้าว (สดและแห้ง) เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้มะพร้าวและเนื้อมะพร้าวเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) เพื่อคุ้มครองเกษตรกรผู้เพาะปลูกมะพร้าวภายในประเทศ จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้ามะพร้าวและเนื้อมะพร้าวส่วนใหญ่จากอินโดนีเซีย ศรีลังกา และจีน โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำเมล็ดถั่วเหลือง มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมะพร้าวเข้ามาในราชอาณาจักรตามความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน พ.ศ.2553 โดยกำหนดให้ (1) การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง (พิกัดอัตราศุลกากร 1201.00.10 และ 1201.00.90) มะพร้าว (พิกัดฯ 0801.11.00 และ 0801.19.00) เนื้อมะพร้าวแห้ง (พิกัด 1203.00.00) น้ำมะพร้าว (พิกัดฯ 1513.11.00, 1513.19.10, 1513.19.20, 1513.19.90) ต้องมีเอกสารต่างๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร (1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Form D) (2) หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (3) หนังสือรับรองว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือของประเทศผู้ส่งออก (4) ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรที่มีด่านตรวจพืชและด่านอาหารและยา หรือทั้งสองด่าน แล้วแต่กรณี ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมะพร้าว เป็นสินค้าที่ต้องตามข้อกำหนดการนำเข้า (Automatic Licensing) ที่ยังคงมีการระบุด่านนำเข้าเฉพาะที่มีเจ้าหน้าที่ตรวจพืช หรือด่านอาหารและยา อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยไม่มีการนำเข้ามะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมะพร้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน

กากถั่วเหลือง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 74 พ.ศ.2533 (กากถั่วเหลือง) โดยกำหนดให้กากถั่วเหลืองที่ได้จากการสกัดน้ำมัน เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้กากถั่วเหลืองเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)

นอกจากนี้ เนื่องจากกากถั่วเหลืองเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าโลก WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้ากากถั่วเหลืองที่ผ่านมา พบว่า ไทยนำเข้ากากถั่วเหลืองมากกว่าร้อยละ 90 จากอเมริกาเหนือและละตินอเมริกา โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้า จึงไม่เป็นการสร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 74 พ.ศ.2533 (ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ กากถั่วเหลือง และปลาป่นเฉพาะชนิดโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศ โดยกำหนดผู้นำเข้าข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาตามสถานการณ์การผลิตและการค้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนไป ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 มาจากกัมพูชาและ สปป.ลาว ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากผู้นำเข้าต้องมีภาระในการขอใบอนุญาตในการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 111 พ.ศ. 2539 (ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์) กำหนดให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตและส่งออกจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ต้องมีหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO โดยกำหนดผู้นำเข้าข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ จะต้องติดต่อกับกรมการค้าต่างประเทศเพื่อขอหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ที่มีการกำหนดโควตานำเข้า เพื่อนำไปแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้า ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ต้องมีการขอหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO (Non Automatic Licensing) ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพื่อขอหนังสือรับรองฯ ในการนำเข้าข้าวโพดที่เป็นวัตถุดิบอาหาร โดยค่าธรรมเนียมพิเศษกรณีการนำเข้านอกโควตาภายใต้ WTO เสียในอัตรา 180 บาท/ตัน และนำเข้าจากประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก WTO เสียในอัตรา 1,000 บาท/ตัน ทั้งนี้ จากการศึกษาศิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 มาจากกัมพูชาและ สปป.ลาว และส่วนที่เหลือนำเข้าจากเกาหลี เดนมาร์ก และชิลี ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากผู้นำเข้าต้องมีภาระในการขอหนังสือรับรองฯ และเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้า

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรตามโครงการความร่วมมือเกษตรแบบมีสัญญา กับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ประจำปี พ.ศ.2556 โดยกำหนดโควตานำเข้าพืชเกษตรจาก สปป.ลาว กัมพูชา และเมียนมาตามโครงการความร่วมมือเกษตรแบบมีสัญญาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) โดยกำหนดให้การนำเข้าสินค้าดังต่อไปนี้ต้องมีเอกสารต่างๆ เพื่อแสดงต่อ

เจ้าหน้าที่กรมศุลกากร (1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Form D) (2) หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (3) หนังสือรับรองว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือของประเทศผู้ส่งออก (4) ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรที่มีด่านตรวจพืชและด่านกักสัตว์ที่มีอำนาจของด่านดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ (5) กรณีผู้นำเข้าจะต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ACMECS ไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ นำเข้าไม่เกินปริมาณโควตาและเวลาที่ได้รับจัดสรร⁷ ตลอดจนต้องรายงานปริมาณการนำเข้า การใช้ การจำหน่าย การส่งออก และปริมาณสินค้าคงเหลือให้กรมการค้าต่างประเทศทราบ ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าเกษตรต่างๆ รวมถึงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามโครงการความร่วมมือ ACMECS เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้านเฉพาะในช่วงเวลาที่กำหนด ตลอดจนต้องนำเข้าต้องนำเข้ามาเฉพาะด่านพรมแดนที่กำหนดเท่านั้น

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรตามความตกลงภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนสำหรับปี 2558 ถึง 2560 พ.ศ.2557 โดยกำหนดให้ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ตามพิกัดอัตราศุลกากร 1005.90.90 ซึ่งมีถิ่นกำเนิดและส่งตรงมาจากอาเซียนภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนเป็นสินค้าที่ต้องมีเอกสารต่างๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร (1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Form D) (2) หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (3) หนังสือรับรองว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือของประเทศผู้ส่งออก (4) กรณีผู้นำเข้าทั่วไปจะต้องนำเข้าระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 31 สิงหาคมของแต่ละปี (ในบางครั้งไทยประกาศให้นำเข้ามาได้เฉพาะตั้งแต่ 1 มีนาคม ถึง 31 สิงหาคม หรือ 1 มีนาคม ถึง 31 กรกฎาคม ขึ้นอยู่กับตรงกับช่วงที่ไทยมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพียงพอหรือไม่ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อราคาผลผลิตข้าวโพดภายในประเทศ) และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (5) ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรที่มีด่านตรวจพืชและด่านกักสัตว์ที่มีอำนาจของด่านดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ และ (6) ให้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอัตราสุทธิตันละ 0 บาท (ใช้เฉพาะปี 2558-2560 เท่านั้น) ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นสินค้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวมากกว่าร้อยละ 90 มาจากกัมพูชาและ สปป.ลาว ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการ

⁷ โควตานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่รัฐบาลจัดสรรตามโครงการ ACMECS มีโควตานำเข้า 200,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 29 สิงหาคม- 31 สิงหาคม 2556 ยกเว้นองค์การคลังสินค้าให้นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2556

ขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้านเฉพาะในช่วงเวลาที่กำหนด ตลอดจนต้องนำเข้าต้องนำเข้ามาเฉพาะด่านพรมแดนที่กำหนดเท่านั้น

ปลาป่น

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 74 พ.ศ.2533 (ข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ กากถั่วเหลือง และปลาป่นเฉพาะชนิดโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศ โดยกำหนดผู้นำเข้าปลาป่นชนิดโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 ซึ่งจะนำไปใช้ทำอาหารสัตว์ จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาตามสถานการณ์การผลิตและการค้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนไป ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ปลาป่นชนิดโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมาพบว่า ประเทศไทยนำเข้าปลาป่นจากเปรู โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

เส้นไหมดิบ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 111 พ.ศ.2533 (เส้นไหมดิบ) โดยกำหนดให้เส้นไหมดิบที่ยังไม่ตีเกลียวและเส้นไหมสำเร็จรูป เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมการผลิตเส้นไหมภายในประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เส้นไหมดิบเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing)

นอกจากนี้ เนื่องจากเส้นไหมดิบเป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรที่ไทยผูกพันเปิดตลาดโควตานำเข้าเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเปิดให้นำเข้าเฉพาะบางช่วง โดยนิติบุคคลที่นำเข้ามีสิทธิขอรับจัดสรรปริมาณการนำเข้าภายใต้โควตาจะต้องยื่นคำร้องต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อได้จัดสรรแล้ว กรมฯ จะออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิในการชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลผู้นำเข้าได้รับหนังสือรับรองฯ แล้ว จะไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าอีก เนื่องจากเป็นผู้ได้รับสิทธิจัดสรรตามโควตานำเข้า จากการศึกษาสถิติการนำเข้าเส้นไหมดิบที่ผ่านมาพบว่า ไทยนำเข้าเส้นไหมดิบทั้งหมดจากเวียดนาม และนำเข้าเส้นไหมสำเร็จรูปร้อยละ 90 จากจีนและเวียดนาม โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้าฯ จึงไม่เป็นการสร้างข้อจำกัดการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ทุเรียนสด

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 91 พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการส่งออกทุเรียนสด โดยกำหนดให้ (1) ผู้ส่งออกทุเรียนสดจะต้องเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกทุเรียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร ตามเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด โดยกรมวิชาการเกษตรจะแจ้งบัญชีรายชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออกทุเรียนสดให้กรมศุลกากรทราบเพื่อประกอบการส่งออก ซึ่งในปี 2557 มีผู้ส่งออกลำไยสดขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร 444 ราย (2) ผู้ส่งออกต้องติดป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความระบุเป็นภาษาอังกฤษให้ชัดเจนที่ภาชนะบรรจุ ได้แก่ ชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออก ชื่อพืชและพันธุ์ ชันและน้ำหนักสินค้าประเทศผู้ผลิต (3) ให้ผู้ส่งออกรายงานการส่งทุเรียนสดต่อกรมวิชาการเกษตร ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ทุเรียนสดเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการส่งออกทุเรียนสดที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยส่งออกทุเรียนสดไปฮ่องกง จีน ไต้หวัน อินโดนีเซีย และเวียดนาม และในปี 2557 มีการส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา 5 ล้านบาท สปป.ลาว 1.9 ล้านบาท มาเลเซีย 0.6 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกทุเรียนสดไปประเทศเพื่อนบ้าน

มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 50 พ.ศ. 2532 (ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง) โดยกำหนดให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (HS.07.14) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปหัวมันสำปะหลังไม่ว่าจะมีลักษณะป่นหรือเป็นชิ้น แผ่น ก้อน แท่ง และเม็ด เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตทุกครั้งในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และต้องมีใบรับรองมาตรฐานสินค้ากำกับกับการส่งออกทุกครั้ง นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ยังใช้มาตรการกำหนดสัดส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งในโควตา (เช่น โควตาสหภาพยุโรป) และนอกโควตา (โดยกำหนดปริมาณการส่งออกตามช่วงเวลา) ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการส่งออกที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังกว่าสามร้อยละ 99 ไปประเทศจีน โดยส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้านไม่มาก อย่างไรก็ตาม จีนมีความต้องการมันสำปะหลังจาก สปป.ลาว และกัมพูชา ที่จำเป็นต้องส่งผ่านชายแดนประเทศไทยเพื่อจัดส่งไปยังท่าเรือแหลมฉบัง หรือจุดจอดเรือกลางน้ำที่บริเวณเกาะศรีชัง เพื่อนำส่งไปยังประเทศจีนอีกทอดหนึ่ง ทำให้กฎระเบียบนี้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งผ่านแดน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2555 โดยกำหนดให้ (1) มันสำปะหลัง (พิกัดอัตราศุลกากร 0714.10) และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (พิกัดฯ 0714.10.91 และ 0714.10.99) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อด่านตรวจพืชเพื่อตรวจสอบก่อน แล้วแสดงต่อแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้ามาในประเทศไทย ตลอดจนมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกจากประเทศผู้ผลิต และหนังสือรับรองมาตรฐานสินค้าที่ออกจากหน่วยงานที่รัฐมอบหมายในประเทศผู้ผลิต (2) ผู้นำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับการการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องเก็บมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่นำเข้าแยกจากสินค้าอื่นไว้ในสถานที่เฉพาะให้ง่ายต่อการตรวจสอบ (4) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้ามันสำปะหลังจากกัมพูชาและ สปป.ลาว มากกว่าร้อยละ 95 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนเนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมากและผู้นำเข้ามีภาระในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและรายงานสภาพการส่งออก นำเข้า การครอบครอง สถานที่เก็บรักษา และปริมาณสินค้าคงเหลือ ตลอดจนปัจจุบัน ประเทศจีนมีความต้องการซื้อมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจาก สปป.ลาว และกัมพูชา ซึ่งจำเป็นจะต้องนำส่งมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังผ่านแดนประเทศไทยเพื่อจัดส่งไปยังท่าเรือแหลมฉบัง หรือจุดจอดเรือกลางน้ำที่บริเวณเกาะศรีชัง เพื่อนำส่งไปยังประเทศจีนอีกทอดหนึ่ง

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า การรายงานและตรวจสอบการนำมันสำปะหลังหรือผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยผู้ที่ขึ้นทะเบียนต่อกรมการค้าต่างประเทศ (สำนักงานในส่วนกลางและภูมิภาค) เป็นผู้นำเข้ามันสำปะหลังหรือผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจะต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (2) แผนที่สถานที่เก็บมันสำปะหลังที่นำเข้า พร้อมหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือการมีสิทธิในการใช้สถานที่ดังกล่าว (3) หนังสือยินยอมให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกรมการค้าต่างประเทศเข้าไปในสถานที่เก็บมันสำปะหลังฯ ที่นำเข้าเพื่อตรวจสอบ (4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่จะขึ้นทะเบียน โดยผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าจะต้องลงทะเบียนในระบบทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration Database) เพื่อ

ขอ User Name และขอมีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยปัจจุบัน มีผู้นำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 70 ราย เป็นกิจการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักบริการการค้าต่างประเทศ 48 ราย และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานการค้าต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 22 ราย

หอมแดง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้หอมแดงเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ (1) หอมแดง (พิกัดอัตราศุลกากร 0703.10.21 และ 0703.10.29) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อด่านตรวจพืชเพื่อตรวจสอบก่อน แล้วแสดงต่อแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้าในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้าหอมแดงต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับกรมการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องเก็บหอมแดงที่นำเข้าแยกจากสินค้าอื่นไว้ในสถานที่เฉพาะให้ง่ายต่อการตรวจสอบ (4) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้หอมแดงเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยนำเข้าหอมแดงจากอินโดนีเซียและจีนมากกว่าร้อยละ 95 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และนำเข้าจากเมียนมามีเล็กน้อยปีละประมาณ 4 ล้านบาท กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า การรายงานและตรวจสอบการนำเข้าหอมแดงเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยผู้ที่ขึ้นทะเบียนต่อกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้นำเข้าหอมแดงจะต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (2) แผนที่สถานที่เก็บหอมแดง พร้อมหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือการมีสิทธิในการใช้สถานที่ดังกล่าว (3) หนังสือยินยอมให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกรมการค้าต่างประเทศเข้าไปในสถานที่เก็บหอมแดงที่นำเข้าเพื่อตรวจสอบ (4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่จะขึ้นทะเบียน โดยผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าจะต้องลงทะเบียนในระบบทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration Database) เพื่อขอ User Name และขอมีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยปัจจุบัน มีผู้นำเข้าหอมแดงที่ขึ้นทะเบียนไว้

กับกรมการค้าต่างประเทศ 5 ราย เป็นกิจการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักบริการการค้าต่างประเทศ 3 ราย และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานการค้าต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 2 ราย

ส้ม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ส้มเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ (1) ส้ม (พิกัดอัตราศุลกากร 0805.10.10 และ 0805.20.00) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อด่านตรวจพืชเพื่อตรวจสอบก่อนแล้วแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้ามาในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้าส้มต้องขึ้นทะเบียนเป็น ผู้นำเข้ากับกรมการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องเก็บส้มที่นำเข้าแยกจากสินค้าอื่นไว้ในสถานที่เฉพาะให้ง่ายต่อการตรวจสอบ (4) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ส้มเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าส้มมาจากจีนมากกว่าร้อยละ 95 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และบางส่วนเป็นการนำเข้าทางชายแดนทางแม่น้ำโขง และผ่านทางเส้นทาง North South Economic Corridor จากจีนตอนใต้ ผ่าน สปป.ลาว และเข้าประเทศไทยที่จังหวัดเชียงราย กฎระเบียบนี้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวกับประเทศจีนผ่านประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า การรายงานและตรวจสอบการนำส้มเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยผู้ที่ขึ้นทะเบียนต่อกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้นำเข้าส้มจะต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (2) แผนที่สถานที่เก็บส้ม พร้อมหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือการมีสิทธิในการใช้สถานที่ดังกล่าว (3) หนังสือยินยอมให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกรมการค้าต่างประเทศเข้าไปในสถานที่เก็บส้มที่นำเข้าเพื่อตรวจสอบ (4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่จะขึ้นทะเบียน โดยผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าจะต้องลงทะเบียนในระบบทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration Database) เพื่อขอ User Name และขอมีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยปัจจุบัน มีผู้นำเข้าส้มที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 45 ราย เป็นกิจการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักบริการการค้าต่างประเทศ 25 ราย และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานการค้าต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 20 ราย

เครื่องในสุกร

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้เครื่องในสุกรเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ (1) เครื่องในสุกร (พิกัดอัตราศุลกากร 0206.30.00 0206.41.00 และ 0206.49.00) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อด่านกักสัตว์เพื่อตรวจสอบก่อน แล้วแสดงต่อแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้ามาในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้าเครื่องในสุกรต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับการการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องเก็บเครื่องในสุกรที่นำเข้าแยกจากสินค้าอื่นไว้ในสถานที่เฉพาะให้ง่ายต่อการตรวจสอบ (4) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้เครื่องในสุกรเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) จากการศึกษาศักยภาพการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยนำเข้าเครื่องในสุกรจากเยอรมนี บราซิล สเปน เดนมาร์ก อิตาลี มากกว่าร้อยละ 95 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

ไม้

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ไม้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ไม้แปรรูปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ แต่ไม่รวมถึงหวาย ไม้ไผ่ และไม้รวมทุกชนิด ปาล์ม รากไม้ เถาไม้ ไม้เว้นียร์ พันธุ์ไม้ ชี้เลื่อย และไม้ที่ทำเป็นของสำเร็จรูปซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่น เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตส่งออกจากการการค้าต่างประเทศ ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เช่น ไม้ยางพารา เป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาศักยภาพการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยส่งออกไม้ยางพาราไปตลาดจีน มาเลเซีย และไต้หวัน โดยการส่งออกไม้ยางพาราไปมาเลเซียมีมูลค่าปีละประมาณ 174 ล้านบาท หรือคิดเห็นมูลค่าร้อยละ 1 ดังนั้น กฎระเบียบนี้สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกสินค้านี้ไปประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ดี ในกรณีของไม้ยางพารา แม้ว่าผู้ส่งออกจะต้องขออนุญาตส่งออก แต่รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกไม้ยางพาราได้โดยไม่จำกัดปริมาณ แต่ผู้ขออนุญาตต้องแสดงเอกสารต่างๆ ประกอบ เช่น ปริมาณ ราคา มูลค่าการซื้อขายสินค้าล่วงหน้า สำเนาบัญชีราคาสินค้า หรือใบเสนอราคาสินค้าล่วงหน้า

ไม้ซุง ไม้สักแปรรูป ไม้ยางแปรรูป และไม้หวงห้ามตามแนวชายแดนตากและกาญจนบุรี

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำไม้และไม้แปรรูป รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้เข้ามาในราชอาณาจักรตามแนวชายแดนจังหวัดตากและจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2548 โดยกำหนดให้ไม้ซุงท่อน และไม้แปรรูปประเภทไม้สัก ไม้ยาง และไม้ที่มีชนิดตรงกับไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2530 (รวม 171 ชนิด) เป็นสินค้าห้ามในการนำเข้าตามแนวชายแดนจังหวัดตาก (อ.แม่สอด อ.แม่ระมาด) และจังหวัดกาญจนบุรี (บ้านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าไม้และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ และเพื่อเป็นการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา อย่างไรก็ตาม กรณีการนำเข้าสิ่งประดิษฐ์ (ไม้คิ้วบัว ไม้วงกบ ไม้ประสาน ไม้ปาร์เกต์ ไม้โมเสค) เครื่องใช้ที่ทำจากไม้สัก ไม้ยาง และไม้หวงห้าม โดยนำเข้ามาผู้ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและจดทะเบียนตั้งโรงงานค้าสิ่งประดิษฐ์ไว้กับกรมป่าไม้จะสามารถนำเข้าสิ่งประดิษฐ์จากประเทศเมียนมาได้ โดยต้องแสดงใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกสิ่งประดิษฐ์จากเมียนมาได้

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำเข้าไม้เข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 2 พ.ศ.2548 โดยกำหนดให้ด่านศุลกากรบริเวณชายแดนในเขตจังหวัดต่างๆ ที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นด่านศุลกากรที่นำเข้าไม้และไม้แปรรูปทุกชนิด รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกไม้ ไม้แปรรูป หรือสิ่งประดิษฐ์จากไม้จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีการนำเข้า โดยกระทรวงพาณิชย์กำหนดให้ด่านศุลกากรบริเวณจังหวัดดังต่อไปนี้เป็นด่านที่สามารถนำเข้าไม้ ไม้แปรรูป สิ่งประดิษฐ์ และเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ได้ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงตุง ตาก (อ.แม่สอด ให้นำเข้าได้เฉพาะสิ่งประดิษฐ์และเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ แต่ห้ามนำเข้าไม้ ไม้แปรรูป) แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี (อ.แม่สอด ให้นำเข้าได้เฉพาะสิ่งประดิษฐ์และเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ แต่ห้ามนำเข้าไม้ ไม้แปรรูป) ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด

ช้าง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ช้างเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ช้างชนิดพันธุ์ Elephas Maximum รวมถึงน้ำเชื้อ ขน เนื้อหนัง ฟัน งา ขนลาย เล็บ กระดูก เลือด สารพันธุกรรม หรือส่วนต่างๆ ที่ได้จากช้าง เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออกจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์การออกประกาศฯ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และเพื่อประโยชน์ของรัฐในการอนุรักษ์ช้างไทย ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ช้างเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก (Non Automatic Licensing)

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องสินค้าต้องห้ามผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้ช้างเป็นสินค้าที่ห้ามผ่านแดนในประเทศไทย

ปลาทุ่นำกระป๋อง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ปลาทุ่นำกระป๋องเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการส่งออกป้อนราชอาณาจักร พ.ศ.2557 โดยกำหนดให้การส่งออกปลาทุ่นำกระป๋องตามพิกัดอัตราศุลกากร 1604.14.11 และ 1604.14.19 นั้น ผู้ส่งออกต้องเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกให้สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าในปัจจุบัน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ปลาทุ่นำกระป๋องเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการส่งออก (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีการส่งออกปลาทุ่นำกระป๋องไปประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซียปีละประมาณ 54 ล้านบาท เมียนมาปีละ 0.8 ล้านบาท กัมพูชาปีละ 0.4 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดเป็นกฎระเบียบที่สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการส่งออกสินค้าดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังมีผู้ทำการส่งออกที่เป็น SME ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปหรือสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทย

สินค้าเกษตรและอาหารภายใต้ความร่วมมือ ACMECS

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรตามโครงการความร่วมมือเกษตรแบบมีสัญญากับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ประจำปี พ.ศ.2556 โดยกำหนดโควตานำเข้าพืชเกษตรจาก สปป.ลาว กัมพูชา และเมียนมาตามโครงการความร่วมมือเกษตรแบบมีสัญญากับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) โดยกำหนดให้นำเข้าสินค้าดังต่อไปนี้ต้องมีเอกสารต่างๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร (1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Form D) (2) หนังสือรับรองผลการได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (3) หนังสือรับรองว่าสินค้านำเข้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือของประเทศผู้ส่งออก (4) ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรที่มีด่านตรวจพืชและด่านกักสัตว์ที่มีอำนาจของด่านดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ (5) กรณีผู้นำเข้าจะต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ACMECS ไว้กับกรมการค้า

ต่างประเทศ นำเข้าไม่เกินปริมาณโควตาและเวลาที่ได้รับจัดสรร⁸ ตลอดจนต้องรายงานปริมาณการนำเข้า การใช้ การจำหน่าย การส่งออก และปริมาณสินค้าคงเหลือให้กรมการค้าต่างประเทศทราบ ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้าข้าวโพดหวาน ถั่วเขียวผิวมัน มันเส้น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ถั่วลิสง ละหุ่ง งา ถั่วเหลือง ไม้ยูคาลิปตัส ตามโครงการความร่วมมือ ACMECS เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้านเฉพาะในช่วงเวลาที่กำหนด ตลอดจนต้องนำเข้าต้องนำเข้ามาเฉพาะด่านพรมแดนที่กำหนดเท่านั้น

สินค้าเกษตรภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมะพร้าวเข้ามาในราชอาณาจักรตามความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน พ.ศ.2553 โดยกำหนดให้ (1) การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง (พิกัดอัตราศุลกากร 1201.00.10 และ 1201.00.90) มะพร้าว (พิกัดฯ 0801.11.00 และ 0801.19.00) เนื้อมะพร้าวแห้ง (พิกัด 1203.00.00) น้ำมะพร้าว (พิกัดฯ 1513.11.00, 1513.19.10, 1513.19.20, 1513.19.90) ต้องมีเอกสารต่างๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร (1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Form D) (2) หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (3) หนังสือรับรองว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือของประเทศผู้ส่งออก (4) ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรที่มีด่านตรวจพืชและด่านอาหารและยา หรือทั้งสองด่าน แล้วแต่กรณี ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้า ถั่วเหลือง มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมะพร้าว เป็นสินค้าที่ต้องตามข้อกำหนดการนำเข้า (Automatic Licensing) ที่ยังคงมีการระบุด่านนำเข้าเฉพาะที่มีเจ้าหน้าที่ตรวจพืช หรือด่านอาหารและยา โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวจากกัมพูชา และมาเลเซีย ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงจัดว่าเป็นกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

⁸ โควตานำเข้าที่รัฐบาลจัดสรรตามโครงการ ACMECS มีดังนี้ (1) ข้าวโพดหวาน โควตานำเข้า 22,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (2) ถั่วเขียวผิวมัน โควตานำเข้า 12,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (3) มันสำปะหลัง (มันเส้น) โควตานำเข้า 200,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โควตานำเข้า 200,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 29 สิงหาคม – 31 สิงหาคม 2556 ยกเว้นองค์การคลังสินค้าให้นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (5) ลูกเดือย โควตานำเข้า 5,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (6) ถั่วลิสง โควตานำเข้า 50,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (7) ละหุ่ง โควตานำเข้า 2,500 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (8) งา โควตานำเข้า 10,200 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 (9) ถั่วเหลือง โควตานำเข้า 100,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556 และ (10) ไม้ยูคาลิปตัส โควตานำเข้า 400,000 ตัน นำเข้าได้ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2556

2.2.2 สินค้าอุตสาหกรรม

ทองคำ

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ ฉบับที่ 28 พ.ศ.2505 (ทองคำ) โดยกำหนดผู้นำเข้าทองคำ ได้แก่ แร่ทองคำ และเนื้อทองคำ (ไม่นับรวมเครื่องทองคำรูปพรรณที่ใช้ประดับร่างกาย) จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (โดยกรมการค้าต่างประเทศจะอนุญาตให้นำเข้าได้ต่อเมื่อมีหนังสืออนุญาตจากกระทรวงการคลัง) เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ทองคำเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าทองคำ พบว่า ประเทศไทยนำเข้าทองคำส่วนใหญ่จากสวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น แอฟริกาใต้ ส่วนการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านนั้น พบว่า ในปี 2557 มีการนำเข้าจากมาเลเซีย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.2 หรือมูลค่า 2.6 พันล้านบาท

หินอ่อน และหินก่อสร้างที่มีธาตุปูนผสม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2525 (หินอ่อน ทรายเวตติน อีคอสซิน หินทำอนุสาวรีย์ หินก่อสร้างที่มีธาตุปูนผสม) โดยกำหนดให้การนำเข้าหินอ่อนที่ใช้ทำอนุสาวรีย์และหินก่อสร้างที่มีธาตุปูนผสมซึ่งมีความแน่น 2.5 กิโลกรัมขึ้นไปต่อ 1,000 คิวบิกเซนติเมตรจะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยผู้นำเข้าต้องผู้ที่เคยนำเข้ามาก่อนแล้วหรือเป็นโรงงานที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตของตนเท่านั้น โดยจะผ่อนผันให้นำเข้าในปริมาณที่จำเป็นและตามระยะเวลาที่เหมาะสม ประกาศฯ นี้ส่งผลให้หินอ่อน หินก่อสร้างที่มีธาตุปูนผสม สินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) และเป็นสินค้าที่รัฐบาลไทยมีมาตรการจำกัดการนำเข้าเพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตหินอ่อนจังหวัดสระบุรีที่มีการผลิตหินอ่อนจำหน่าย ทั้งนี้ จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา ประเทศไทยนำเข้าหินอ่อนฯ ส่วนใหญ่มาจากประเทศตุรกี กรีซ และอิตาลี อย่างไรก็ตาม ในปี 2557 ที่ผ่านมา มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านมูลค่าไม่มาก โดยนำเข้าจากเมียนมา คิดเป็นมูลค่าปีละ 2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนนำเข้าเพียงร้อยละ 0.5 ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยมีการนำเข้าหินอ่อนจากประเทศเพื่อนบ้านน้อยมาก

ชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายเฉพาะที่ยังไม่สำเร็จรูป

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 75 พ.ศ.2533 (ชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายเฉพาะที่ยังไม่สำเร็จรูป) มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามปริมาณการนำเข้าชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายจากต่างประเทศ โดยกำหนดผู้นำเข้าเครื่องแต่งกายที่ระบุไว้ตามพิกัดอัตราศุลกากรที่ 61.01 ถึง 61.14, 6117.90, 62.11 และ 6217.90 เฉพาะที่ยังไม่สำเร็จรูป (ไม่รวมส่วนคอ ปก ข้อมือ ข้อแขน ขอบเอว ปากกระเป๋ ขอบขากางเกง) จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายเฉพาะที่ยังไม่สำเร็จรูปต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้ากลุ่มดังกล่าวมาจากประเทศจีน อินโดนีเซีย เวียดนาม ไต้หวัน ออสเตรเลีย อิตาลี อย่างไรก็ตาม ในปี 2557 ไทยมีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา 6 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มในไทยต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า

เหรียญโลหะ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 93 พ.ศ.2536 (เหรียญโลหะ) กำหนดให้เหรียญโลหะผสมทองขาวหรือทองขาวที่มีลักษณะ ขนาด น้ำหนัก และส่วนผสมใกล้เคียงกับเหรียญกษาปณ์ชนิดต่างๆ ที่ใช้ในประเทศไทย รวมทั้งเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ยกเว้นกรณีกระทรวงการคลังหรือผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเป็นผู้นำเข้า ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เหรียญโลหะเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) เพื่อป้องกันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ทุกชนิด จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าเหรียญโลหะจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

รถยนต์ใช้แล้ว

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจเรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 66 พ.ศ.2515 โดยกำหนดผู้นำเข้ารถยนต์บรรทุกที่ใช้แล้วขนาดตั้งแต่ 4 เมตริกตันจะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้รถยนต์บรรทุกใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้ารถยนต์บรรทุกใช้แล้ว พบว่า ประเทศ

ไทยนำเข้ารถบรรทุกใช้แล้วจากญี่ปุ่น อังกฤษ จีน สิงคโปร์ และมาเลเซีย ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยมีการนำเข้ารถยนต์บรรทุกใช้แล้วจากประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 85 พ.ศ.2534 โดยกำหนดผู้นำเข้ารถยนต์นั่งใช้แล้วทุกขนาดปริมาตรความจุต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ยกเว้นการนำเข้ารถยนต์นั่งใช้แล้วที่ผู้นำเข้าเป็นผู้มีเอกสิทธิทางการทูตหรือองค์การระหว่างประเทศ และรถยนต์นั่งที่นักท่องเที่ยวนำเข้ามาในไทยพร้อมกับตนเองเป็นการชั่วคราวแล้วนำกลับออกไปพร้อมกับตนเอง โดยผู้นำเข้าได้ทำพิธีการไว้กับกรมศุลกากรแล้วจะนำรถยนต์ดังกล่าวนั้นกลับออกไป ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้รถยนต์นั่งใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้ารถยนต์นั่งใช้แล้ว พบว่า ประเทศไทยนำเข้ารถยนต์นั่งใช้แล้วจากญี่ปุ่น มาเลเซีย สหราชอาณาจักร รวมทั้งมีการนำมาปรับสภาพแล้วส่งออกรถยนต์ดังกล่าวต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยมีการนำเข้ารถยนต์นั่งใช้แล้วจากประเทศเพื่อนบ้านมาเพื่อจำหน่ายต่อ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำรถบรรทุกคนโดยสารตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปที่ใช้แล้วเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2547 โดยกำหนดผู้นำเข้ารถบรรทุกคนโดยสารชนิด 6 ล้อขึ้นไปที่ใช้แล้ว ที่มีที่นั่งตั้งแต่ 30 ที่ขึ้นไป จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ยกเว้นการนำเข้ารถบรรทุกคนโดยสารฯ ที่ใช้แล้วที่ผู้นำเข้าเป็นผู้มีเอกสิทธิทางการทูตหรือองค์การระหว่างประเทศ และรถบรรทุกคนโดยสารฯ ที่บรรทุกคนโดยสารออกหรือเข้ามาในไทยเป็นการชั่วคราวแล้วกลับออกไป โดยได้ทำพิธีการไว้กับกรมศุลกากรแล้วจะนำรถบรรทุกคนโดยสารฯ ดังกล่าวนั้นกลับออกไป ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้รถบรรทุกคนโดยสารตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป เป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้ารถบรรทุกคนโดยสารฯ ใช้แล้ว พบว่า ประเทศไทยนำเข้ารถโดยสารฯ ใช้แล้วจากญี่ปุ่น และจีน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยไม่มีการนำเข้ารถโดยสารฯ ใช้แล้วจากประเทศเพื่อนบ้าน

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำรถยนต์ที่ใช้แล้วมาในราชอาณาจักรเพื่อปรับสภาพแล้วส่งออก พ.ศ.2549 โดยกำหนดให้ (1) ผู้ขออนุญาตนำเข้ารถยนต์ที่ใช้แล้วจะต้องขึ้นบัญชีเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมปรับสภาพรถยนต์กับกรมการค้าต่างประเทศ โดยเป็นนิติบุคคลที่ประกอบการอยู่ในเขต Export Processing Zone หรือ Customs Free Zone (2) การปรับสภาพรถให้ใช้งานได้แล้วส่งออกไปจะต้องดำเนินการให้เสร็จภายใน 1 ปี นับจากวันนำเข้า (3) ต้องทำสัญญาประกันกับกรมการค้าต่างประเทศว่าจะปรับสภาพแล้วส่งออกในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ส่งออกภายในเวลาที่

กำหนดจะเสียค่าปรับในอัตราคันละ 4 เท่าของราคา CIF แต่ต้องไม่ต่ำกว่าคันละ 100,000 บาท (4) ผู้ขออนุญาตต้องระบุสถานที่ที่นำรถยนต์มาปรับสภาพและยินยอมให้เจ้าหน้าที่กรมการค้าต่างประเทศเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการ (5) รถยนต์ที่ใช้แล้วและนำมาปรับสภาพและส่งออกไปแล้วจะไม่อนุญาตให้นำเข้าอีก

สารเคลือบเทอรอน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรฉบับที่ 107 พ.ศ.2538 (สารเคลือบเทอรอน) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภคเนื้อมสุกร โดยกำหนดผู้นำเข้าสารเคลือบเทอรอน จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (โดยกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าได้ก็ต่อเมื่อมีหนังสือได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้สารเคลือบเทอรอน ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้จากจีน สหรัฐอเมริกา อินเดีย เบลเยียม เยอรมนี และญี่ปุ่น โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 113 พ.ศ.2539 (รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว) โดยกำหนดให้การนำเข้ารถจักรยานยนต์ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ยกเว้นการนำเข้ารถจักรยานยนต์ใช้แล้วที่ผู้นำเข้าเป็นผู้มีเอกสิทธิ์ทางการทูตหรือองค์การระหว่างประเทศ และรถจักรยานยนต์ที่นักท่องเที่ยวนำเข้ามายังไทยพร้อมด้วยตนเองเป็นการชั่วคราวแล้วนำกลับออกไปพร้อมกับตนเอง โดยผู้นำเข้าได้ทำพิธีการไว้กับกรมศุลกากรแล้วจะนำรถยนต์ดังกล่าวนี้กลับออกไป ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้รถจักรยานยนต์ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้ารถจักรยานยนต์ใช้แล้ว พบว่า ประเทศไทยนำเข้ารถจักรยานยนต์ใช้แล้วจากเวียดนาม และญี่ปุ่น ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านมูลค่าไม่มาก

เศษพลาสติก เศษตัดพลาสติก และของที่ใช้ไม่ได้ซึ่งเป็นพลาสติก

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 112 พ.ศ. 2539 (เศษ เศษตัด และของที่ใช้ไม่ได้ซึ่งเป็นพลาสติก) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาภาวะสิ่งแวดล้อม และป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค โดยกำหนดผู้นำเข้าเศษ เศษตัด และของที่ใช้ไม่ได้ซึ่งเป็นพลาสติก จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (กรมการค้าต่างประเทศมอบอำนาจให้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทน) ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เศษพลาสติก เศษตัด พลาสติก และของที่ใช้ไม่ได้ซึ่งเป็นพลาสติก ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าเศษพลาสติกส่วนใหญ่จาก ออสเตรเลีย จีน และเยอรมนี โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้ สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

เครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้แล้ว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 130 พ.ศ. 2541 (เครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้แล้ว) โดยกำหนดให้การนำเข้าเครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้แล้วแบบลูกสูบนอน เดียวที่มีความจุปริมาตรช่วงชักภายในกระบอกสูงตั้งแต่ 331 ลบ.ซม. ถึง 1,100 ลบ.ซม. เป็นสินค้าที่ต้อง ขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (โดยจะอนุญาตให้นำเข้าในปริมาณและช่วงเวลา ที่กระทรวงพาณิชย์และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นชอบร่วมกัน) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์และความปลอดภัยของสาธารณชน ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ เครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าเครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้แล้ว พบว่า ประเทศไทยนำเข้าเครื่องยนต์ดีเซลใช้แล้ว จากญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน และมีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และเมียนมา มูลค่าไม่มากนัก ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน

เลื่อยโซ่

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2541 (เลื่อยโซ่) มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า อันเป็นการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยกำหนดผู้นำเข้าเลื่อยโซ่ รวมทั้งส่วนประกอบและ อุปกรณ์ของเลื่อยโซ่ จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (กรมการค้าต่างประเทศ

มอบอำนาจให้กรมป่าไม้เป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทน) ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เลื่อยโซ่ รวมทั้ง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของเลื่อยโซ่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าเลื่อยโซ่เกือบทั้งหมดจากจีน เยอรมนี และบราซิล โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 127 พ.ศ.2541 (น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว) กำหนดให้น้ำมันดีเซลหมุนเร็วเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกันสำหรับเครื่องยนต์ เป็นสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับภาวะการค้าและเป็นการส่งเสริมการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างประเทศ โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ค้าน้ำมันจากกรมธุรกิจพลังงาน และได้แจ้งรายละเอียดการนำเข้าต่อกรมธุรกิจพลังงานก่อนการนำเข้า ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันดีเซลหมุนเร็วเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าน้ำมันเบนซินหมุนเร็วมากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมดจากประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันเบนซิน

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 127 พ.ศ.2541 (น้ำมันเบนซิน) กำหนดให้น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกันสำหรับเครื่องยนต์ เป็นสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับภาวะการค้าและเป็นการส่งเสริมการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างประเทศ โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ค้าน้ำมันจากกรมธุรกิจพลังงาน โดยกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาออกใบอนุญาตนำเข้าได้ภายหลังจากผู้ขอใบอนุญาตนำเข้าจะต้องนำหนังสือรับรองจากกรมธุรกิจพลังงานให้สามารถนำเข้าน้ำมันเบนซินได้ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันเบนซินเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยไม่มีการนำเข้าน้ำมันเบนซินจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

น้ำมันแนฟทา

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 127 พ.ศ.2541 (น้ำมันแนฟทา) กำหนดให้น้ำมันแนฟทาเป็นสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับภาวะการค้าและการส่งเสริมการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างประเทศ โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ค้าน้ำมันจากกรมธุรกิจพลังงาน โดยกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาออกใบอนุญาตนำเข้าได้ภายหลังจากผู้ขอใบอนุญาตนำเข้าจะต้องนำหนังสือรับรองจากกรมธุรกิจพลังงานให้สามารถนำเข้าน้ำมันแนฟทาได้ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้น้ำมันแนฟทาเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันแนฟทาจากออสเตรเลีย ญี่ปุ่น จีน และสิงคโปร์ ไม่มีการนำเข้าน้ำมันแนฟทาจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ก๊าซปิโตรเลียม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 127 พ.ศ.2541 (ก๊าซปิโตรเลียม) กำหนดให้ก๊าซโพรเพน ก๊าซบิวเทน ก๊าซโพรพิลีน บิวทิลีน และบิวทาไดอิน เป็นสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับภาวะการค้าและการส่งเสริมการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างประเทศ โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ค้าน้ำมันจากกรมธุรกิจพลังงาน และมีหนังสือรับรองจากกรมธุรกิจพลังงานเห็นชอบให้นำเข้าได้ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ก๊าซปิโตรเลียมเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าก๊าซปิโตรเลียมฯ ส่วนใหญ่จากตะวันออกกลาง และแอฟริกา และไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำเข้า เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและประโยชน์ในทางสาธารณสุข และเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การผลิตในอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค โดยกำหนดผู้นำเข้ายา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์

เคมีภัณฑ์สำเร็จรูป จะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (โดยกรมการค้าต่างประเทศ จะพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าได้ก็ต่อเมื่อมีหนังสือได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา หรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม) ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้ยา เกล็ดเคมีภัณฑ์ เกลือของเกล็ด เคมีภัณฑ์ และเกล็ดเคมีภัณฑ์สำเร็จรูปต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้ากลุ่มดังกล่าวมาจาก ประเทศพัฒนาแล้ว โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัด ต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

สารอัลบิเตอร์อล

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำสารอัลบิเตอร์อล หรือ ซัลบิตามอล เข้ามาใน ราชอาณาจักร พ.ศ.2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสุขภาพของผู้บริโภคเนื้อสุกรและไม่ให้เกิดผลกระทบ ต่อการส่งออกเนื้อสุกรไปต่างประเทศ โดยกำหนดผู้นำเข้าสารอัลบิเตอร์อล หรือซัลบิตามอล จะต้อง ขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (โดยกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาอนุญาตให้นำเข้า ได้ก็ต่อเมื่อมีหนังสือได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พร้อมแสดงหลักฐาน การซื้อขาย) ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้สารอัลบิเตอร์อล หรือซัลบิตามอล ต้องมีการขอใบอนุญาต นำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทย นำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากจีน สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ไต้หวัน อินเดีย ฮังกา และญี่ปุ่น โดยไม่มีการ นำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้าม แดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

โบราณวัตถุ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเข้ามาใน ราชอาณาจักร พ.ศ.2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการลักลอบนำโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ชิ้นส่วนโบราณสถาน เงินตราโบราณ จารึกโบราณ เอกสารโบราณ เครื่องมือและเครื่องประดับสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ และศิลปวัตถุโบราณ ที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเข้ามาในไทย โดยกำหนดผู้นำเข้า โบราณวัตถุจะต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ (กรมการค้าต่างประเทศมอบอำนาจให้ กรมศิลปากรเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทน) และต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อประกอบการนำเข้าด้วย ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้โบราณวัตถุเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาต นำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทย นำเข้าโบราณวัตถุส่วนใหญ่จากฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร อีกทั้งมีบางส่วนที่เป็นของไทยนำออกไป

แสดงในงานแสดงของพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศแล้วส่งกลับเข้ามาในไทยเมื่อเสร็จงานแสดง โดยไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องสินค้าต้องห้ามผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดเทวรูป ชิ้นส่วนของเทวรูป ชิ้นส่วนของพระพุทธรูป โบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเป็นสินค้าที่ห้ามผ่านแดนในประเทศไทย

เครื่องเล่นเกม

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการนำเข้าเครื่องเล่นเกมเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2548 โดยกำหนดให้เครื่องเล่นเกมประเภทต่างๆ ได้แก่ สล็อตแมชชีน ตู้ม้าแข่ง ปาซิงโกะ รูเล็ต และเครื่องเล่นเกมที่ทำงานโดยใช้เหรียญ ธนบัตร เงินตรา หรือบัตรที่เข้าข่ายการพนันขึ้นต่อ (ยกเว้นเครื่องเล่นเกมสปรประเภทอุปกรณ์โบว์ลิ่ง) เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้เครื่องเล่นเกมเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าเครื่องเล่นเกมที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าเครื่องเล่นเกมจากจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และสหรัฐอเมริกา และไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยไม่มีการนำเข้าเครื่องเล่นเกมที่ระบุข้างต้นจากประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องสินค้าต้องห้ามผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้เครื่องเล่นเกมที่เป็นเครื่องครบชุดสมบูรณ์ เป็นสินค้าที่ห้ามผ่านแดนในประเทศไทย

ตู้เย็น ตัวทำน้ำเย็น ตู้แช่ หรือตู้แช่แข็งที่เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับทำความเย็นที่ใช้สารซีเอฟซี

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการห้ามนำตู้เย็น ตู้ทำน้ำเย็น ตู้แช่ หรือตู้แช่แข็งที่เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับทำความเย็นหรือทำให้เย็นจนแข็งที่ใช้สารซี เอฟ ซี เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2549 โดยกำหนดห้ามนำเข้าตู้เย็น ตู้ทำน้ำเย็น ตู้แช่ หรือตู้แช่แข็งที่เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับทำความเย็นหรือทำให้เย็นจนแข็งที่ใช้สารซี เอฟ ซี (Chlorofluorocarbons - CFCs) เพื่อประโยชน์ในการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณชน ซึ่งจากการศึกษากฎหมายของประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า ได้มีการห้ามนำเข้าสินค้าดังกล่าวเช่นเดียวกัน

หินทุกชนิด

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้หินเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 โดยกำหนดให้หินต่างๆ ได้แก่ หินอ่อน (พิกัดอัตราศุลกากร 25.15) หินแกรนิต (พิกัดฯ 6802.23.00) และหินอื่นๆ (พิกัดฯ 6802.29.00) เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ประกาศฯ ดังกล่าวส่งผลให้หินทุกชนิดเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตหินภายในประเทศ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตหินอ่อนจังหวัดสระบุรี และกลุ่มผู้ผลิตหินแกรนิตจังหวัดตาก โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าหินที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าหินอ่อนจากประเทศตุรกี กรีซ อิตาลี และนำเข้าหินแกรนิตจากจีน อย่างไรก็ตาม ในปี 2556 มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านมูลค่าไม่มาก โดยนำเข้าหินอ่อนจากเมียนมา ปีละ 2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนนำเข้าเพียงร้อยละ 0.4 ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากผู้นำเข้าไทยมีการนำเข้าหินจากประเทศเพื่อนบ้านน้อยมาก

ภาชนะเซรามิกและภาชนะโลหะเคลือบที่ใช้บรรจุอาหาร

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ภาชนะเซรามิกและภาชนะโลหะเคลือบที่ใช้บรรจุอาหารเป็นสินค้าที่ต้องห้ามหรือเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 โดยกำหนดให้ (1) ภาชนะเซรามิกและภาชนะโลหะที่ใช้บรรจุอาหารที่มีปริมาณสารตะกั่วหรือสารแคดเมียมละลายออกมาในปริมาณตั้งแต่ 2.5 มิลลิกรัม/ลิตร ถึง 7 มิลลิกรัม/ลิตร ขึ้นอยู่กับรูปแบบภาชนะจัดเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้า (2) ภาชนะเซรามิกและภาชนะโลหะที่บรรจุอาหารที่มีปริมาณสารตะกั่วหรือสารแคดเมียมละลายมาไม่เกินค่าที่กำหนด จะต้อง มีหนังสือรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐของประเทศผู้ผลิตหรือออกให้โดยหน่วยงาน / สถาบันที่หน่วยงานของรัฐให้การรับรอง ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้การนำเข้าภาชนะเซรามิกและภาชนะเคลือบที่ใช้บรรจุอาหารเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าภาชนะเซรามิกและภาชนะโลหะที่บรรจุอาหารดังกล่าวจากจีน และไม่มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

พัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้พัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟ เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ (1) พัตลม (พิกัดอัตราศุลกากร 8414.51) (2) หม้อหุงข้าว (พิกัดฯ 8436.60.30) และ (3) หลอดไฟ (พิกัด 8539.31 และ 8539.39) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก ประเทศผู้ผลิต หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้าในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้าพัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับกรมการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน เนื่องจากสินค้านี้ดังกล่าวถูกกำหนดโดยกระทรวงอุตสาหกรรมว่าเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานอุตสาหกรรม ซึ่งประกาศฯ นี้ ส่งผลให้พัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวมาจาก จีน เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด โดยเป็นการนำเข้าจากมาเลเซียปีละไม่น้อยกว่า 31 ล้านบาท กฎระเบียบนี้จึงเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน และผู้นำเข้ามีภาระในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและรายงานสภาพการส่งออก นำเข้า การครอบครอง สถานที่เก็บรักษา และปริมาณสินค้าคงเหลือ

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า การรายงานและตรวจสอบการนำเข้าพัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยผู้ที่ขึ้นทะเบียนต่อกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้นำเข้าพัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟจะต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (2) แผนที่สถานที่เก็บพัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟที่นำเข้า พร้อมหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือการมีสิทธิในการใช้สถานที่ดังกล่าว (3) หนังสือยินยอมให้ผู้ได้รับมอบหมายจากกรมการค้าต่างประเทศเข้าไปในสถานที่เก็บพัตลม หม้อหุงข้าว และหลอดไฟเพื่อตรวจสอบ (4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่จะขึ้นทะเบียน โดยผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าจะต้องลงทะเบียนในระบบทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration Database) เพื่อขอ User Name และขอมีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยปัจจุบัน มีผู้นำเข้าพัตลมที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 13 ราย มีผู้นำเข้าหม้อหุงข้าวที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 10 ราย และมีผู้นำเข้าหลอดไฟที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 24 ราย

ยางรถใหม่

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ยางรถใหม่เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ (1) ยางรถใหม่ (พิกัดอัตราศุลกากร 4011.20.10) เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก ประเทศผู้ผลิต หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตให้การรับรอง ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศผู้ผลิต และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้ามาในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้ายางรถใหม่ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับกรมการค้าต่างประเทศ หรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ยางใหม่เป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) จากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้จากจีน อินเดีย ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และเกาหลีใต้ มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด โดยเป็นการนำเข้าจากมาเลเซียประมาณ 16 ล้านบาท กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า การรายงานและตรวจสอบการนำยางรถใหม่เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยผู้ที่ขึ้นทะเบียนต่อกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้นำเข้ายางรถใหม่จะต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (2) แผนที่สถานที่เก็บยางรถใหม่ พร้อมหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือการมีสิทธิในการใช้สถานที่ดังกล่าว (3) หนังสือยินยอมให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกรมการค้าต่างประเทศเข้าไปในสถานที่เก็บยางรถใหม่ที่นำเข้าเพื่อตรวจสอบ (4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่จะขึ้นทะเบียน โดยผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าจะต้องลงทะเบียนในระบบทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration Database) เพื่อขอ User Name และขอมีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยปัจจุบัน มีผู้นำเข้ายางรถใหม่ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ 117 ราย เป็นกิจการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักบริการการค้าต่างประเทศ 108 ราย และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานการค้าต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 9 ราย

ตัวถังของรถยนต์นั่งที่ใช้แล้วและโครงรถจักรยานยนต์ที่ใช้แล้ว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ตัวถังของรถยนต์นั่งที่ใช้แล้วและโครงรถจักรยานยนต์ที่ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2555 โดยกำหนดให้ตัวถังของรถยนต์นั่งที่ใช้แล้ว (แชสชีส์หรือแคปของรถยนต์ที่ใช้แล้ว) และโครงรถจักรยานยนต์

(ยกเว้นโครงรถจักรยานยนต์ที่มีความจุกระบอกสูงไม่เกิน 50 ลบ.ซม.ตะเกียบรถ และวงล้อที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 10 นิ้วลงมา) เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในประเทศ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยของสาธารณชน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ตัวถังของรถยนต์นั่งที่ใช้แล้วและโครงรถจักรยานยนต์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้า (Prohibited Goods) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา ไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

ยางรถที่ใช้แล้ว

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ยางรถที่ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ต้องห้ามหรือต้องขอใบอนุญาตและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาใช้ราชอาณาจักร พ.ศ.2556 โดยกำหนดให้ยางรถที่ใช้แล้ว ได้แก่ (1) ยางรถยนต์นั่ง (พิกัดอัตราศุลกากร 4012.11.00 และ 4012.20.10) (2) ยางรถจักรยานยนต์ (พิกัดฯ 4012.19.10 และ 4012.20.40) ยางรถจักรยาน (พิกัดฯ 4012.20.50) และเศษยางรถ (พิกัด 4004.00.00) เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในประเทศ เพื่อป้องกันปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน รวมทั้งเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ค้าและการผลิตยางรถในปัจจุบัน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ยางรถที่ใช้แล้วที่เป็นยางรถยนต์นั่ง ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน และเศษยางรถ เป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้า (Prohibited Goods) จากการศึกษาดูแลการนำเข้าที่ผ่านมาจะมีประกาศห้ามนำเข้า พบว่า ไทยนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากจีน ไต้หวัน อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น จีน มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

อย่างไรก็ตาม ในประกาศฯ ฉบับดังกล่าว ได้กำหนดให้ยางรถที่ใช้แล้ว ได้แก่ ยางรถบัสหรือรถบรรทุก (พิกัดอัตราศุลกากร 4012.12.20, 4012.12.90, 4012.20.21 และ 4012.20.29) เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ และการนำยางรถบัสหรือรถบรรทุกที่ใช้แล้วเข้ามานั้น จะต้องเป็นการนำเข้าเพื่อการหล่อดอกแล้วส่งออกไปต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้ยางรถที่ใช้แล้วที่เป็นยางรถบัสหรือรถบรรทุก เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic License) จากการศึกษาดูแลการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากจีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน ขณะเดียวกันไทยมีการส่งออกยางรถบัสหรือรถบรรทุกฯ ไปประเทศเพื่อนบ้าน ในปี 2556 ได้แก่ กัมพูชาปีละ 12 ล้านบาท ลาวปีละ 1 ล้านบาท ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

บ้าน ขณะเดียวกันในการส่งออกยางรถบัสและรถบรรทุกนั้น รัฐบาลไม่ได้กำหนดให้ต้องมีการขอใบอนุญาตส่งออก จึงไม่จัดว่าเป็นกฎหมายที่สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน

เครื่องทำน้ำอุ่นและน้ำร้อนระบบก๊าซ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้เครื่องทำน้ำอุ่นและน้ำร้อนระบบก๊าซเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 โดยกำหนดให้ (1) เครื่องทำน้ำอุ่นและน้ำร้อนระบบก๊าซตามพิกัดอัตราศุลกากร 8419.11.10 หรือ 8419.11.90 เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้ส่งออก ประเทศผู้ผลิต หรือออกโดยสถาบันที่ประเทศผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตให้การรับรอง และต้องนำหนังสือรับรองฯ แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้ามาในประเทศไทย (2) ผู้นำเข้าเครื่องทำน้ำอุ่นและน้ำร้อนระบบก๊าซต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้ากับการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (3) ต้องรายงานการนำเข้า การครอบครอง การส่งออก การจำหน่าย และปริมาณคงเหลือของสินค้าให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้เครื่องทำน้ำอุ่นและน้ำร้อนระบบก๊าซเป็นสินค้าที่ต้องขึ้นทะเบียนในการนำเข้า (Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้จากสหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น และสิงคโปร์มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่ได้มีการนำเข้าและส่งออกสินค้านี้จากประเทศเพื่อนบ้าน

เครื่องพิมพ์อินทาลโยและเครื่องถ่ายเอกสารชนิดสอดสี

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้เครื่องพิมพ์อินทาลโยและเครื่องถ่ายเอกสารชนิดสอดสีเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2557 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการปลอมแปลงหรือเลียนแบบธนบัตรที่อาจเกิดจากการใช้เครื่องพิมพ์รื่องเล็ก อินทาลโย และเครื่องถ่ายเอกสารชนิดสอดสี โดยกำหนดให้เครื่องพิมพ์อินทาลโยตามพิกัดอัตราศุลกากร 8443.19.00 และเครื่องถ่ายเอกสารชนิดสอดสีตามพิกัดอัตราศุลกากร 8443.32.90 8443.39.11 8443.39.20 8443.39.30 และ 8443.39.90 เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อป้องกันการปลอมแปลงหรือเลียนแบบธนบัตร ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้เครื่องพิมพ์อินทาลโย (เครื่องพิมพ์รื่องเล็ก) และเครื่องถ่ายเอกสารชนิดสอดสีเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) จากการศึกษาศิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้านี้จากจีน ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ อิสราเอล และอิตาลี มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด อย่างไรก็ตาม มีการนำเข้าสินค้านี้จากประเทศมาเลเซียคิดเป็นมูลค่าปีละ 19 ล้านบาท

หรือคิดเป็นร้อยละ 2 ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงสร้างข้อจำกัดต่อการค้าและขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

บาราคุ บาราคุไฟฟ้า บุหรี่ไฟฟ้า

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้บาราคุและบาราคุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2557 โดยกำหนดให้บาราคุและบาราคุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าตามพิกัดอัตราศุลกากร 9614.00.90 เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้าภายในประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาสุขอนามัย สังคม ความมั่นคงของประเทศ และความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้บาราคุและบาราคุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้า (Prohibited Goods) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมาก่อนที่จะมีประกาศห้ามนำเข้า พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากญี่ปุ่น จีน สาธารณเช็ก เยอรมนี และอิตาลี มากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และไม่มีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการค้าและการขนส่งข้ามแดน เนื่องจากไทยไม่มีการค้าสินค้าบาราคุกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องสินค้าต้องห้ามผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้สินค้าบาราคุและบาราคุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า เป็นสินค้าที่ห้ามผ่านแดนในประเทศไทย

สารระเหยในกลุ่มโวลาทิลส์อัลคิลไนโตร

ประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้สารระเหยในกลุ่มโวลาทิลส์อัลคิลไนโตรเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ.2557 โดยกำหนดให้สารระเหยในกลุ่มโวลาทิลส์อัลคิลไนโตรตามพิกัดอัตราศุลกากร 2920.90.90 เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อป้องกันมิให้มีการนำสารระเหยไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอันอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ สุขอนามัย สังคม และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งประกาศฯ นี้ส่งผลให้สารระเหยในกลุ่มโวลาทิลส์อัลคิลไนโตรเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า (Non Automatic Licensing) โดยจากการศึกษาสถิติการนำเข้าที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าดังกล่าวมาจากไต้หวัน จีน สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และเบลเยียมมากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ดังนั้น กฎระเบียบนี้จึงไม่ได้สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน เนื่องจากไทยไม่ได้มีการนำเข้าและส่งออกสินค้าดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.2.3 สินค้าที่ห้ามนำผ่านหรือเคลื่อนย้ายผ่านแดนในไทย

นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2558 ที่รัฐบาลได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอก และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2558 ทำให้รัฐบาลให้ความสะดวกกับการเคลื่อนย้าย สินค้าระหว่างประเทศที่ต้องมีการผ่านแดนประเทศไทยเพื่อไปยังประเทศอื่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการกำหนดให้สินค้าบางประเภท ที่ต้องห้ามนำผ่านแดนไทย สินค้าบางประเภทที่ต้องขออนุญาตผ่านแดนของไทย โดยในปัจจุบัน กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เริ่มทยอยกำหนดให้สินค้าบางประเภทเป็นสินค้าที่รัฐบาลไทยมี มาตรการควบคุมการนำเข้าและการเคลื่อนย้ายผ่านแดน ดังนี้

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักรตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้สินค้าดังต่อไปนี้เป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านประเทศไทย (1) อาวุธและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธทุกประเภท ห้ามนำผ่านไปยังประเทศคองโก อิหร่าน ไลบีเรีย ซูดาน โกตดิวัวร์ เกาหลีเหนือ ลิเบีย โซมาเลีย และเอริเทรีย (3) เพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน ห้ามนำผ่านจากประเทศโกตดิวัวร์ (4) สินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เพชร พลอย ไข่มุก เรือยอร์ช รถแข่ง รถยนต์ ห้ามนำผ่านไปยังประเทศเกาหลีเหนือ และ (5) ถ่านไม้ ห้ามนำผ่านจากประเทศโซมาเลีย
- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้สินค้านี้เป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านประเทศไทย (1) สินค้าที่มีการปลอมหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น (2) เทปเพลง แผ่นบันทึกเสียง วีดีโอเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือหรือสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ (3) บารากู่ บารากู่ไฟฟ้า หรือบุหรี่ปั๊ไฟฟ้า (4) เครื่องเล่นเกม (5) ช้าง (6) เทวรูป ชิ้นส่วน เทวรูป และชิ้นส่วนพระพุทธรูป (7) โบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศ (8) สารกาเฟอีน
- ประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดให้สินค้าประเภทต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งมีการทยอยออกมาจำนวนหลายฉบับนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2558 ส่งผลให้ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศและผู้ประกอบการโลจิสติกส์มีภาระในการติดต่อหน่วยงานภาครัฐเพื่อขอหนังสือรับรองและใบอนุญาตต่างๆ เพิ่มเติม โดยปัจจุบันมีสินค้าหลายรายการที่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้า ได้แก่ (1) มันสำปะหลัง (2) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

2.3 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยพุทธศักราช 2456

กฎหมายการเดินเรือในน่านน้ำไทย เป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2456 มีวัตถุประสงค์จัดระเบียบการเดินเรือภายในอาณาเขตประเทศไทยให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการปรับปรุงให้สอดคล้องสถานการณ์ด้านการค้าและเศรษฐกิจมาโดยตลอด โดยกำหนดหลักการสำคัญต่างๆ ได้แก่ ทางเดินเรือ เขตท่าเรือ เขตควบคุมการเดินเรือ ท่าเลทอดจอดเรือ การออกใบอนุญาตการใช้เรือ การตรวจเชอร์เวย์เรือ การนำร่อง และค่าธรรมเนียมการนำร่อง เป็นต้น

ในส่วนของการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านตามแม่น้ำโขง ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างไทย ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ กฎหมายการเดินเรือในน่านน้ำไทย ได้ให้อำนาจกรมเจ้าท่าในการออกข้อบังคับกรมเจ้าท่าว่าด้วยการควบคุมการเดินเรือในแม่น้ำโขง เขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พ.ศ.2555 ลงวันที่ 30 เมษายน 2555 ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวได้สร้างข้อจำกัดต่อการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดน โดยเฉพาะได้เป็นการจำกัดสิทธิของท่าเรือเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งริมแม่น้ำโขง เช่น ท่าเรือเวียงเชียงแสน และท่าเรือห้าเชียง มิให้สามารถดำเนินการรับขนส่งและลดทอนศักยภาพด้านการตลาดของท่าเรือเอกชน ทั้งนี้แต่เดิมผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าสินค้าได้มีการใช้ท่าเรือเอกชนดังกล่าวในการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างไทย ลาว และจีนตอนใต้ ทั้งนี้ “ข้อบังคับว่าด้วยการควบคุมการเดินเรือในแม่น้ำโขง เขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พ.ศ.2555” ลงวันที่ 30 เมษายน 2555 โดยกำหนดการจอดเรือให้

- (1) ท่าเรือโดยสารเชียงแสน (ท่าเรือเวียงเชียงแสน หรือท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 1) ให้จอดเทียบเรือได้เฉพาะเพื่อรับส่งคนโดยสาร (ส่งผลให้ท่าเรือเวียงเชียงแสนไม่สามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้อย่างถูกต้อง โดยการพึ่งพารายได้จากการให้บริการขนถ่ายผู้โดยสารเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการเนื่องจากตลาดมีขนาดเล็ก และไม่ได้มีเรือโดยสารให้บริการเป็นประจำ จึงต้องใช้ในการขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ขนถ่ายสินค้าได้เป็นการชั่วคราว และใช้การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่ำกว่าคู่แข่ง)
- (2) ท่าเรือพาณิชย์เชียงแสน (ท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 2) ให้จอดเรือหรือรอเพื่อรับส่งคนโดยสาร และหรือทำการขนถ่ายสินค้า
- (3) บริเวณริมเขื่อนป้องกันตลิ่ง ตั้งแต่หน้าวัดผ้าขาวป่าน ถึงท่าเรือโดยสารเชียงแสนให้จอดได้เฉพาะเรือที่รอไปรับส่งคนโดยสาร ณ ท่าเรือโดยสารเชียงแสน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อบังคับกรมเจ้าท่าที่ไม่อนุญาตให้ท่าเรือเวียงเชียงแสนใช้รับส่งสินค้าได้ ทำให้ผู้บริหารท่าเรือและเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสนต้องขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่อนผันให้นำเรือขนส่งสินค้าเข้ามาเทียบท่าได้อย่างเป็นการชั่วคราว โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ผักและผลไม้ ส่วนสินค้าส่งออก ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค และรถยนต์ ทำให้การใช้พื้นที่ในท่าเรือเวียง

เชียงใหม่แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) แบ่งพื้นที่ฝั่งท่งด้านตะวันออก (ท่ง B) ให้เอกชนเช่าพื้นที่เป็นท่าเรือท่องเที่ยว และ (2) แบ่งพื้นที่ฝั่งท่งด้านตะวันตก (ท่ง A) ให้เอกชนทำการขนถ่ายสินค้าลงเรือ นอกจากนี้ข้อบังคับฯ ข้างต้นยังส่งผลให้ท่าเรือท่าเชียงใหม่ถูกกำหนดตามข้อบังคับกรมเจ้าท่าฯ ให้สามารถทำได้เพียงการส่งออกสินค้า และไม่สามารถใช้รับสินค้านำเข้าเพื่อรองรับการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้ทั้งที่แต่เดิมเคยได้รับอนุญาตให้ทำการขนส่ง

2.4 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522

กฎหมายการขนส่งทางบก เป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2522 มีวัตถุประสงค์ในการกำกับการประกอบการขนส่งทางบกทั้งการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง เส้นทางขนส่งระหว่างจังหวัด เส้นทางขนส่งระหว่างประเทศ การจัดตั้งสถานีขนส่ง อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอื่นๆ การชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง การรับจัดการขนส่ง ผู้ประจํารถ การจัดตั้งสถานีขนส่ง ผู้โดยสารและสินค้า และการประกอบการขนส่งทางบกระหว่างประเทศ เป็นต้น

ในส่วนของการเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางบกระหว่างประเทศจะต้องมาขอใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบก โดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง โดยกรณีของไทยได้มีการจัดความตกลงด้านการขนส่งทางถนนระหว่างประเทศแบบทวิภาคีกับประเทศต่างๆ ได้แก่ (1) ไทย-มาเลเซีย (2) ไทย-ลาว (3) ไทย-ลาว-เวียดนาม และ (4) ไทย-กัมพูชา ดังนี้

- ในกรณีของประเทศมาเลเซีย ไทยได้จัดทำบันทึกความเข้าใจด้วยการขนส่งสินค้าเน่าเสียจากถนนจากประเทศไทยผ่านมาเลเซียไปยังสิงคโปร์ ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2522 (Memorandum of Understanding on the Movement in Transit of Perishable Goods by Road from Thailand through Malaysia to Singapore) โดยมาเลเซียยอมให้ขนส่งสินค้าเน่าเสีย 5 ประเภท ได้แก่ ปลา สัตว์น้ำที่มีเปลือกหุ้มตัว หอย เนื้อสัตว์แช่เย็นหรือแช่แข็ง ผลไม้ ผักสดแช่เย็นหรือแช่แข็งทางถนนจากประเทศไทยผ่านประเทศมาเลเซียไปยังสิงคโปร์ ปีละ 30,000 ตัน (โดยยกเว้นการชำระอากร ภาษีค่าธรรมเนียมและค่าภาระอื่นๆ) โดยรถที่ใช้ต้องเป็นรถห้องเย็นหรือรถบรรทุกคอนเทนเนอร์ อีกทั้งต้องเป็นรถที่จดทะเบียนและขออนุญาตประกอบการในมาเลเซีย และต้องวิ่งตามเส้นทางและผู้ขับรถต้องรายงานที่จุดตรวจของตำรวจที่ฝ่ายมาเลเซียกำหนดไว้ที่จุดกำหนดให้เข้า/ออกมาเลเซีย ได้แก่ บุเกิต คาบู อิตัม (ตรงกับด่านสะเดาของไทย) รถบรรทุกเที่ยวกลับได้รับอนุญาตให้ขนส่งสินค้าจากสิงคโปร์มายังประเทศไทยได้โดยต้องกระทำในลักษณะและภายใต้เงื่อนไขเดียวกันกับการขนส่งสินค้าเน่าเสียผ่านแดนจากประเทศไทยไปยังสิงคโปร์ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการรถบรรทุกไม่ประจำทาง (รถหมวด 70) จำนวน

1 ราย รถจำนวน 40 คัน ซึ่งฝ่ายไทยมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการเจรจากับมาเลเซีย เพื่อขอเพิ่มเพดานปริมาณการขนส่งสินค้าผ่านสายทางถนนฯ จาก 30,000 คัน/ปี เป็น 60,000 คัน/ปี ผ่านไปยังคณะกรรมการร่วมถาวรไทย-มาเลเซีย แต่ฝ่ายมาเลเซียมีท่าทีไม่ตอบสนองข้อเรียกร้องของฝ่ายไทยมาโดยตลอด

- **ในกรณีของประเทศไทย** ไทยได้จัดทำความตกลงด้านการขนส่งทางถนน พ.ศ.2542 และ ข้อตกลงกำหนดรายละเอียดการขนส่งทางถนน พ.ศ.2544 โดยครอบคลุมรถบรรทุก รถโดยสาร และรถยนต์ส่วนบุคคล ไม่จำกัดจำนวนรถ โดยภายใต้ความตกลงฯ ไทยกับลาว จะยอมรับรถที่จดทะเบียนและได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่ง และยอมรับหนังสือรับรองการตรวจสภาพรถ เอกสารประจำวันพาหนะในการขนส่ง และกำหนดขนาด น้ำหนักรถ น้ำหนักบรรทุกสูงสุด มาตรการการปล่อยไอเสีย (รถโดยสารกำหนดเฉพาะไม่เกิน 45 ที่นั่ง) ในส่วนของเส้นทางการขนส่งนั้น ฝ่ายไทยกำหนด 10 เส้นทาง จุดผ่านแดน 10 จุด และฝ่ายลาวกำหนด 7 เส้นทาง จุดผ่านแดน 10 จุด ปัจจุบันการขนส่งไทยกับลาวมี (1) รถโดยสารประจำทาง 12 เส้นทาง (2) รถบรรทุกไม่ประจำทาง 982 ราย จำนวน 22,047 คัน (3) รถบรรทุกส่วนบุคคล 156 ราย จำนวน 1,645 คัน (4) รถโดยสารประจำทาง 339 ราย จำนวน 697 คัน และ (5) รถโดยสารส่วนบุคคล จำนวน 3 ราย จำนวน 9 คัน
- **ในกรณีของประเทศไทย ลาว และเวียดนาม** ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเริ่มใช้ความตกลง GMS CBTA ณ จุดผ่านแดนลาวบาว-แดนสะหวัน และสะหวันนะเขต-มุกดาหาร โดยครอบคลุมรถบรรทุกและรถโดยสาร กำหนดด่านลาวบาว-แดนสะหวัน-มุกดาหาร-สะหวันนะเขต ซึ่งเป็นเส้นทางตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ EWEC และยอมรับการตรวจสอบครั้งเดียว (Single Stop Inspection) ณ จุดผ่านแดนสะหวันนะเขต-มุกดาหาร จำกัดจำนวนรถประเทศละ 400 คัน (Permit) ยอมรับหนังสือรับรองการจดทะเบียนรถ/แผ่นป้ายทะเบียน/หนังสือรับรองการตรวจสภาพรถ และยอมรับใบอนุญาตขับรถ ขณะที่ น้ำหนักรถ น้ำหนักบรรทุก และสัดส่วนรถเป็นไปตามประเทศผู้รับ ปัจจุบันการขนส่งไทย ลาว และเวียดนามมีผู้ประกอบการรถบรรทุกไม่ประจำทาง (รถหมวด 70) 26 ราย จำนวน 400 คัน อีกทั้งฝ่ายไทยมีความต้องการจะขยายเส้นทางเพิ่มเติมให้มีการเชื่อมโยง 3 เมือง หลวง ได้แก่ กรุงเทพฯ กรุงเวียงจันทน์ และกรุงฮานอย
- **ในกรณีของประเทศไทยและกัมพูชา** ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเริ่มใช้ความตกลง GMS CBTA ระหว่างไทยกับกัมพูชา โดยกำหนดแนวเส้นทางจุดผ่านแดนอรัญประเทศ-ปอยเปต ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศผู้รับ กำหนดข้อกำหนดทางเทคนิคของรถ น้ำหนักอนุญาตสูงสุดตามประเทศผู้รับ กำหนดมาตรฐานไอเสีย กำหนดให้มีเครื่องหมายแสดงประเทศ (T / KH) กำหนดเอกสารสำหรับรถ คนขับ ผู้โดยสารและ

พนักงานประจำรถ โดยเริ่มเปิดเดินรถไม่ประจำทางเมื่อมิถุนายน 2555 นอกจากนี้ ยังเปิดให้มีการเดินรถโดยสารประจำทาง 2 เส้นทาง ได้แก่ (1) กรุงเทพฯ-อัญประเทศ-ปอยเปต-เสียมราฐ และ (2) กรุงเทพฯ – อัญประเทศ –ปอยเปต – พนมเปญ อีกทั้งเปิดโครงการเดินรถโดยสารไม่ประจำทาง (รถหมวด 30) 2 ราย จำนวน 3 คัน และรถบรรทุกไม่ประจำทาง (รถหมวด 70) 15 ราย จำนวน 37 คัน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างเจรจาเพื่อเพิ่มโครงการขนส่ง

3. ระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน

ระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนที่มีระดับความสำคัญรองลงมาจากกฎระเบียบหลัก จะเน้นใช้กับการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่หน่วยงานแต่ละหน่วยรับผิดชอบอยู่ ซึ่งกำหนดให้มีการขอใบอนุญาตนำเข้าและส่งออก โดยพบว่า มีกฎระเบียบต่างๆ ที่กำหนดให้ขอหนังสือรับรองจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก่อนจึงจะทำการนำเข้าหรือส่งออกได้⁹ แบ่งเป็นบทบัญญัติตามพระราชกำหนด 3 ฉบับ¹⁰ และบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติ 54 ฉบับ¹¹

⁹ในภาพรวม หน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับออกหนังสือรับรองการนำเข้าและส่งออกฯ ได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (2) กรมการค้าต่างประเทศ (3) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (4) กรมธุรกิจพลังงาน (5) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (6) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (7) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (8) กรมประมง (9) กรมวิชาการเกษตร (10) กรมการขนส่งทางบก (11) กรมศุลกากร (12) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (13) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (14) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (15) กรมสรรพสามิต (16) กรมป่าไม้ (17) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (18) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (19) กรมการปกครอง (20) กรมศิลปากร (21) กรมการอุตสาหกรรมทหาร (22) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (23) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (24) กรมเจ้าท่า (25) กรมทรัพยากรธรณี (26) กรมการบินพลเรือน (27) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (28) กรมควบคุมโรค (29) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือรับรองการนำเข้าและส่งออก ได้แก่ สมาหอการค้าแห่งประเทศไทย

¹⁰พระราชกำหนด 4 ฉบับ ได้แก่ (1) พรก.แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.2516 (2) พรก.ควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. 2534 และ (3) พรก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

¹¹พระราชบัญญัติฯ 54 ฉบับ ได้แก่ (1) กฎหมายกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2) กฎหมายกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร (3) กฎหมายกักพืช (4) กฎหมายการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง (5) กฎหมายการเดินอากาศ (6) กฎหมายการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (7) กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (8) กฎหมายการประมง (9) กฎหมายการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (10) กฎหมายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (11) กฎหมายการส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทโธปกรณ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม (12) กฎหมายควบคุมกิจการโทรคมนาคม (13) กฎหมายควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (14) กฎหมายควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (15) กฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ (16) กฎหมายการควบคุมยาง (17) กฎหมายควบคุมยุทธภัณฑ์ (18) กฎหมายควบคุมแร่ดิบ (19) กฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช (20) กฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย (21) กฎหมายเครื่องมือแพทย์ (22) กฎหมายเครื่องสำอาง (23) กฎหมายเขตชายคาภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร (24) กฎหมายเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ (25) กฎหมายบำรุงพันธุ์สัตว์ (26) กฎหมายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (27) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (28) กฎหมายป่าไม้ (29) กฎหมายปิโตรเลียม (30) กฎหมายปศุสัตว์ (31) กฎหมายพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ (32) กฎหมายพันธุ์พืช (33) กฎหมายไฟ (34) กฎหมายภาพยนตร์ (35) กฎหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (36) กฎหมายมาตรฐานสินค้าขาออก (37) กฎหมายยา (38) กฎหมายยาสูบ (39) กฎหมายยาเสพติดให้โทษ (40) กฎหมายรถยนต์ (41) กฎหมายรายได้เทศบาล (42) กฎหมายเรือไทย (43) กฎหมายแร่ (44) กฎหมายโรคระบาดสัตว์ (44) กฎหมายเลี้ยงโคนม (45) กฎหมายวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (46) กฎหมายวัตถุอันตราย (47) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (48) กฎหมายส่งเสริมการพาณิชย์นาวี (49) กฎหมายส่งเสริมการลงทุน (50) กฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (51) กฎหมายส่งเสริมสินค้าขาออก (52) กฎหมาย

4. การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งที่ 72/2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2557 เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนและข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน โดยคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้แทน 22 คน โดยมีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นประธาน และมีคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายและรองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คสช. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ประธานหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและเลขาธิการคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบและเสนอร่างหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกำหนดแนวทางให้หน่วยงานถือปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ทั้งนี้ กนพ. กำหนดนิยาม “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คือ บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งรัฐจะสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สิทธิประโยชน์การลงทุน การบริหารแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และการอื่นที่จำเป็น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคง” ตลอดเวลาที่ผ่านมา ได้มีการประชุมเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษครอบคลุมประเด็นต่างๆ อาทิ ลักษณะการให้สิทธิประโยชน์ การจัดการแรงงานต่างด้าว การรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน แต่ที่ผ่านมา ยังไม่ได้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

กนพ. มีมติให้ความเห็นชอบในเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2557 เรื่องพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยโดยพิจารณาจาก 7 ปัจจัย ได้แก่ (ก) ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน (ข) โอกาส (ค) ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน (ง) ปัจจัยการผลิตในพื้นที่ (จ) ลักษณะของมูลค่าการค้าชายแดน (ฉ) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้าน และ

สัตว์พาหนะ (53) กฎหมายสุรา (54) กฎหมายอ้อยและน้ำตาลทราย (55) กฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และ (54) กฎหมายอาหาร

(ข) ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนา ซึ่งในระยะแรก เน้นการพัฒนาใน 5 พื้นที่ชายแดน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2558 ได้แก่

(1) **แม่สอด** จัดทำเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นเขตอุตสาหกรรมชายแดนที่ใช้แรงงานเข้มข้น เช่น เสื้อผ้า สิ่งทอ และการแปรรูปสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนาตลาดการค้าชายแดน ศูนย์บริการโลจิสติกส์เพื่ออำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าข้ามแดน และบริการโรงแรมและนันทิยา

(2) **อรัญประเทศ** จัดทำเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่ค้าส่งค้าปลีก เขตอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และบริการคลังสินค้าระหว่างประเทศ

(3) **ตราด** จัดทำเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นศูนย์โลจิสติกส์ พื้นที่การค้าชายแดนปลอดภาษี และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(4) **มุกดาหาร** จัดทำเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นเขตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์กระจายสินค้าและค้าส่ง ศูนย์บริการโลจิสติกส์และคลังสินค้า และการท่องเที่ยวข้ามแดน

(5) **สะเตาะและปาดังเบซาร์** จัดทำเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นเขตอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมเชื่อมโยงการส่งออก เช่น ยางพารา อาหารทะเล และสินค้าฮาลาล

การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษฯ เน้นตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามายังพื้นที่ตอนใน ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาการเสี่ยงการเสียภาษี การลำเลียงสินค้าผิดกฎหมายและยาเสพติดข้ามแดน และปัญหาความแออัดบริเวณด่านชายแดน อีกทั้งเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการ 3 ด้าน ได้แก่

(ก) **คณะกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน** มีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ (1) กำหนดขอบเขตพื้นที่จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (2) กำหนดการให้สิทธิประโยชน์ และ (3) จัดทำแผนพัฒนาระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน มีผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นกรรมการ ได้แก่ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช การนิคมอุตสาหกรรม หอการค้าไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ข) **คณะกรรมการด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง** โดยมีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ (1) กำหนดแนวทางจัดระบบ

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานลักษณะไปกลับ (2) กำหนดแนวทางการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน และ (3) จัดทำแผนจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานต่างด้าว ครอบคลุมงานสาธารณสุขและตรวจคนเข้าเมือง โดยมีผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นกรรมการ ได้แก่ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กรมการจัดหางาน กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมเอเชียตะวันออก กรมการกงสุล สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงสาธารณสุข หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ค) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร มีปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่ (1) เสนอแผนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น (2) เสนอแผนการปรับปรุงด้านศุลกากรและจุดผ่านแดน และ (3) เสนอแผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม มีผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นกรรมการ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมการบินพลเรือน กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมศุลกากร และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการ กนพ. มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 - ธันวาคม 2558) ในลักษณะก่อน/หลัง ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ (1) ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ (3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง (4) ความพึงพอใจของภาคส่วนต่างๆ และ (5) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และก่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

นอกจากนี้ ในปี 2559 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 3/2559 ลงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2559 เรื่องการยกเว้นการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่กำหนดในกฎหมายให้ใช้บังคับผังเมืองเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและข้อกำหนดเกี่ยวกับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารบางประเภทที่ใช้บังคับอยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ คสช.จึงใช้อำนาจตามมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.2557 จึงได้อนุญาตให้ยกเว้นการใช้บังคับกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารฯ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจต่างๆ ได้แก่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราด เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า แต่ละประเทศจะให้ความหมายและคำอธิบายเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถจำแนกออกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. เขตการค้าเสรี (Free Trade Zones: FTZ) เป็นเขตการค้าปลอดภาษี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งเพื่อการบริโภคภายในประเทศหรือการส่งออก
2. เขตการแปรรูปเพื่อการส่งออก (Export Processing Zones: EPZ) เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมกิจการด้านการผลิตและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ แต่ในบางกรณีอาจจะพัฒนาเป็น Hybrid EPZ ซึ่งจะรวมการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศด้วย
3. เขตประกอบการอุตสาหกรรม (Enterprise Zone) เป็นการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูการพัฒนาพื้นที่ย่อยในเขตเมืองหรือชนบทด้วยการให้แรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ต่างๆ
4. โรงงานเดี่ยว (Single Factories) เป็นการให้สิทธิเฉพาะกับโรงงานหรือผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง โดยไม่จำกัดทำเลที่ตั้งของการประกอบการ
5. ท่าเรือเสรี (Free ports) เป็นการพัฒนาที่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ โดยส่งเสริมกิจการและการใช้ประโยชน์หลายประเภทแบบบูรณาการ
6. เขตเศรษฐกิจพิเศษเฉพาะด้าน (Specialized Zone) เป็นเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมหรือกิจการเฉพาะด้าน เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี เขตอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และศูนย์กลางการบริการทางการเงิน เป็นต้น

โดยทั่วไป เขตเศรษฐกิจพิเศษจะตั้งอยู่ใกล้เมืองชายแดนหรือท่าเรือ โดยที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนหรือห่างจากพื้นที่ชายแดนเข้ามายังพื้นที่ตอนในไม่เกิน 100 กิโลเมตร กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในเขตเศรษฐกิจชายแดนส่วนใหญ่ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์อำนวยความสะดวกทางการค้า ศูนย์บริการด้านต่างๆ ของรัฐบาล คลังสินค้าทัณฑ์บน ศูนย์กระจายสินค้า ตลาดการค้าชายแดน โรงบำบัดน้ำเสีย พื้นที่สีเขียว และโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคม เช่น ที่อยู่อาศัย บริการทางการศึกษา โรงพยาบาล การขนส่งและการสื่อสาร ห้างสรรพสินค้า การท่องเที่ยว การจัดทำบรรจุภัณฑ์ บริการธนาคารและการประกันภัย เป็นต้น

แผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนของประเทศไทย

ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยเคยมีการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมาแล้วในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม (Industrial Estate: IE) นิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone: EPZ) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse: BW) หรือร้านค้าปลอดอากร (Duty Free Shop: DFS) และเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone: FTZ) หรือเขตการค้าปลอดภาษี (Duty Free Port) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา แต่แนวคิดดังกล่าวมีข้อจำกัด คือ

- นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออก จำกัดประเภทธุรกิจไว้เฉพาะ “อุตสาหกรรมส่งออก” และธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้น ทำให้นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่ได้ถูกออกแบบให้สามารถรองรับธุรกิจประเภทอื่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจได้ เช่น การเกษตร การท่องเที่ยว การขนส่ง และการบริการ เป็นต้น
- องค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออก ยังไม่ได้รับมอบอำนาจในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้การให้บริการแก่ผู้ประกอบการล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ขณะที่แนวคิด “เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)” เป็นแนวความคิดในการพัฒนาแบบใหม่ที่มุ่งหวังจะแก้ไขข้อจำกัดทั้งสองประการดังกล่าว ภายใต้อาณัติสำคัญในการดำเนินงาน 3 ประการ คือ

- 1) เขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ได้จำกัดประเภทของธุรกิจที่ควรได้รับการส่งเสริม โดยนอกจากจะส่งเสริมกิจการที่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตแล้ว การส่งเสริมอาจขยายไปถึงธุรกิจ การเกษตร การปศุสัตว์ การประมง การท่องเที่ยว การขนส่ง การเคหะและการก่อสร้าง การวิจัยและการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง ตลอดจนการค้าและการบริการ
- 2) การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีอากร
- 3) องค์กรบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องมีอำนาจอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจและผู้อาศัยในเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกเรื่อง เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ประเทศไทยได้เคยมีการพัฒนาเชิงพื้นที่ขนาดใหญ่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการพัฒนาในรูปแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ พื้นที่ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกหรืออีสต์เทิร์นซีบอร์ด (Eastern Seaboard Development Program) ซึ่งเริ่มต้นดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 ครอบคลุมพื้นที่การพัฒนาระยะแรก 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ที่รัฐบาลในสมัยนั้นมียุทธศาสตร์ให้จัดตั้งเขตเศรษฐกิจเฉพาะขึ้นมาเพื่อเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี โดยเป้าหมายสูงสุด คือ ต้องการให้พื้นที่นี้เป็นแกนหลักของการพัฒนาประเทศที่เป็นประตูเปิดเชื่อมโยงการพัฒนา (Gateway) ไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ พร้อมกับเชื่อมเส้นทางการค้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์และแหล่งอุตสาหกรรมที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ต่อมาได้เกิดแนวความคิดของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เกิดจากดำเนินงานภายใต้โครงการหรือแผนงานต่างๆ โดยสามารถจัดกลุ่มและแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับเพื่อนบ้าน

- โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย [Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle (IMT-GT)] ภายใต้โครงการนี้ มีแผนพัฒนาภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - ✓ แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ✓ แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจปิ่น-สงขลา โดยใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติ กลยุทธ์ในการพัฒนา เน้นการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะสงขลา-ปิ่น-เบลาวัน-เมดาน
 - ✓ แผนพัฒนาเมืองชายแดน
- แผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุทวีปบังคลาเทศ - อินเดีย - พม่า - ศรีลังกา - ไทย (Bangladesh-India-Myanmar-Sri Lanka-Thailand Economic Cooperation) แผนงานนี้กำหนดกลยุทธ์ครอบคลุม 6 สาขา ได้แก่ การค้าและการลงทุน เทคโนโลยี คมนาคมขนส่ง พลังงาน การท่องเที่ยว และการประมง โดยแต่ละประเทศแบ่งกันเป็นเจ้าภาพในแต่ละสาขา ส่วนลักษณะโครงการพัฒนาหลักๆ ได้แก่ การเชื่อมโยงโครงข่ายถนน ข่ายการบิน เส้นทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง และโครงการพัฒนาพลังงานต่างๆ ทั้งนี้ พื้นที่ของไทยที่เป็นส่วนหนึ่งในแผนงานนี้ คือ พื้นที่ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (WSB)

โครงการหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ เป็นโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องไปกับการร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Sub regional - GMS) ได้แก่ กัมพูชา พม่า สปป.ลาว เวียดนาม ไทย และจีนตอนใต้ (ยูนาน) ภายใต้การสนับสนุนของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่ง

เอเชีย (ADB) สำหรับกลยุทธ์ในการพัฒนาเน้นที่การขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม การเกษตรและบริการ เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงานและยกระดับการครองชีพ มีโครงการสาขาการพัฒนาความร่วมมือที่สำคัญ 7 สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง พลังงาน สื่อสารโทรคมนาคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการค้า-การลงทุน โดยเน้นที่สาขาคมนาคมขนส่ง และสาขาพลังงาน มากที่สุด

2. การพัฒนาพื้นที่เฉพาะภายในประเทศ

- **โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (Western Seaboard Development Program: WSB)** ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรีประจวบคีรีขันธ์ และบางส่วนของชุมพร โดยแบ่งเขตพัฒนาตามความเหมาะสม 3 แนวทาง ได้แก่ 1) เขตการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการคมนาคมขนส่ง พัฒนาอุตสาหกรรมศูนย์กลางพลังงาน การค้าเสรี 2) เขตพัฒนาสาธารณูปโภค การท่องเที่ยว ศูนย์วิจัยและพัฒนา และ 3) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก (เหล็ก) ศูนย์กลางพลังงาน ท่าเรือน้ำลึก เขตเกษตรกรรม
- **โครงการพัฒนาศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาค (Strategic Energy Landbridge)** เป็นโครงการเดียวกันกับโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard Development Program) แต่ในช่วงรัฐบาลที่ผ่านมาได้ปรับให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ระดับชาติ เรื่องการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพลังงานของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยเน้นการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งแบบผสมผสานทั้ง ถนน รถไฟ ท่อขนส่งน้ำมัน และท่าเรือน้ำลึกที่เชื่อมการขนส่งระหว่างฝั่งทะเลอันดามันกับอ่าวไทย พร้อมกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ภายในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ และนครศรีธรรมราช

3. การพัฒนาพื้นที่ชายแดน

- **แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้** ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล โดยใช้ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเศรษฐกิจเพื่อนบ้านเพื่อนำไปสู่การลงทุน การค้า และการท่องเที่ยวบริเวณชายแดน เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล และอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราอย่างครบวงจร

- **การพัฒนาพื้นที่หาดใหญ่-สะเดา** โครงการที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และโครงการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และอำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส
- **เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่เชียงราย** เป็นโครงการในพื้นที่ที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์เมืองชายแดนและเมืองรองรับยุทธศาสตร์ระดับอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง สำหรับพื้นที่พัฒนาสำคัญ ได้แก่ แม่สาย เชียงแสน และเชียงของ โดยพื้นที่แรกถูกกำหนดเป็นศูนย์กลางการค้า บริการ การท่องเที่ยว เป็นประตูเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและสนับสนุนการเชื่อมโยงกับอีก 2 พื้นที่พัฒนาหลัก ส่วนเชียงแสนถูกวางให้เป็นเมืองฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมแห่งใหม่ของประเทศและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีโครงการหลัก คือ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมไทย-จีน และโครงการก่อสร้างท่าเรือเชียงแสน ในขณะที่เชียงของถูกกำหนดเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมเกษตรครบวงจรและเขตอุตสาหกรรมทั่วไป
- **เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตาก** ยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ การมุ่งพัฒนาอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตการลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และท่องเที่ยว ส่วนอำเภอพบพระและแม่ระมาดให้เป็นพื้นที่การเกษตรและอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่อำเภอแม่สอด โดยมีการกำหนดให้สิทธิประโยชน์สูงสุดตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม กรมศุลกากร และบีโอไอ แก่การลงทุนในพื้นที่ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีและการผ่อนปรนในการใช้แรงงานต่างด้าว
- **อื่นๆ** ตามเมืองชายแดนที่เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างไทยกับพม่า ไทยกับลาว และไทยกับกัมพูชา มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในลักษณะการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (Economic Cooperation Strategy) โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่เพื่อการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ ในลักษณะเป็นฐานเศรษฐกิจและประตูการค้า การลงทุน การพัฒนาอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ทั้งนี้ โดยมีแนวโน้มที่เมืองชายแดนหลายแห่งจะถูกกำหนดให้จัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากปริมาณการค้าชายแดนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษดังที่นำเสนอข้างต้น เป็นแนวความคิดที่ถูกบรรจุอยู่ในแผนงานโครงการของรัฐ แต่ก็ไม่ได้ถูกผลักดันอย่างต่อเนื่องและจริงจังให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จนกระทั่งรัฐบาลได้เริ่มนำแนวความคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษมาผลักดันอย่างจริงจังอีกครั้ง ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 โดยมีลำดับเหตุการณ์สำคัญจนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ลำดับเหตุการณ์ในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน

วันที่	เรื่อง
19 ตุลาคม 2547	มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้สร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อให้แม่สอดเป็นเมืองเศรษฐกิจ-การค้าชายแดน เพราะมีศักยภาพและความพร้อมของเมืองสูง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การลงทุน ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และการท่องเที่ยว
11 มกราคม 2548	ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.¹² ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ผ่านมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2548 แต่ได้ตกไป เนื่องจากปัญหาหลายประการ เช่น ความไม่ชัดเจนของสิทธิประโยชน์ การลิดรอน สิทธิของท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1. เขตพิเศษ หมายถึง พื้นที่เฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ภายในเขตพื้นที่ เช่น การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยว การบริหาร หรือการอื่นใด และยังเป็นการพัฒนา ต้นแบบการบริหารจัดการที่ดี 2. ให้มีคณะกรรมการนโยบายเขตพิเศษ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเขตพิเศษและการตั้งเขตพิเศษแต่ละแห่งต่อ คณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินการของเขตพิเศษให้เป็นไปตาม นโยบาย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพิเศษซึ่งมีสถานะเป็น องค์การมหาชน ทำหน้าที่ศึกษาถึงรายละเอียดที่จะตั้งเขตพิเศษ รวมทั้งเป็น ฝ่ายวิชาการและธุรการให้คณะกรรมการนโยบายฯ 3. กำหนดให้มีกระบวนการจัดตั้งเขตพิเศษ การบริหารจัดการเขตพิเศษแต่ละเขต รายได้ และอำนาจหน้าที่ของเขตพิเศษ 4. เขตพิเศษอาจได้มาซึ่งที่ดิน/อสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการดำเนินงาน โดยจัดหา

¹² มติชนรายวัน. สาระสำคัญร่างพรบ.เขตเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2548

แหล่งที่มา: <http://www.ftawatch.org/node/1899>

วันที่	เรื่อง
	เอง เช่น ชื้อ เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน เช่าระยะยาว เวนคืน ให้เอกชนนำที่ดินมาร่วมลงทุน เป็นต้น หรือได้มาโดยผลของกฎหมาย เช่น ให้ พรฎ.จัดตั้งเขตพิเศษมีผลเป็นการถอนสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตที่กำหนดเป็นเขตพิเศษ และให้ตกเป็นของเขตพิเศษ โดยไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายที่ดิน 5. กรณีที่กฎหมายกำหนดให้การดำเนินการในเรื่องใดเป็นอำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมาย ให้เขตพิเศษมีอำนาจดำเนินการได้เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐนั้น และให้ถือว่าผู้ว่าการเขตพิเศษเป็นและมีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้น 6. การดำเนินการเรื่องใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐ เขตพิเศษมีอำนาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขออนุญาตตามกฎหมายนั้น 7. ถ้าเขตพิเศษเห็นว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขออนุญาตตามกฎหมายใดเป็นอุปสรรคแก่ผู้ประกอบการ/ผู้อยู่อาศัย ให้รายงานคณะกรรมการนโยบายเพื่อนำเสนอ ครม.ปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ ยกเว้นกิจการที่อยู่ในอำนาจของ กทช.และ กสช. 8. ถ้าพื้นที่ของเขตพิเศษครอบคลุมป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืออุทยานแห่งชาติ และเขตพิเศษนั้นมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนและแนวทางการดำเนินงานของเขตพิเศษ 9. เขตพิเศษมีอำนาจให้บริการแก่ผู้ประกอบการ/ผู้อยู่อาศัย เช่น อนุมัติออกใบอนุญาตแทนหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายภายในพื้นที่เขตพิเศษ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งค่าธรรมเนียมหลังจากหักค่าใช้จ่ายไว้ไม่เกินร้อยละ 10 ให้ส่งเป็นรายได้ของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายนั้นกำหนด และเมื่อดำเนินการแล้วต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายทราบ 10. ให้เขตพิเศษมีอำนาจเช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่เขตพิเศษ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เมื่อดำเนินการแล้วต้องแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ ค่าธรรมเนียมหลังจากหักค่าใช้จ่ายไว้ไม่เกินร้อยละ 10 ให้ส่งเป็นรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วันที่	เรื่อง
	11. กรณีหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการของเขตพิเศษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้แจ้งเขตพิเศษเพื่อแก้ไข ถ้าเขตพิเศษไม่ดำเนินการให้เสนอคณะกรรมการนโยบายเพื่อวินิจฉัย 12. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ในคณะกรรมการบริหารเขตพิเศษ 13. ผู้ประกอบการ/ผู้อยู่อาศัยในเขตพิเศษมีสิทธิ (1) ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิต และค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (2) การลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (3) หักค่าใช้จ่ายก่อนการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นอกจากที่กำหนดในประมวลรัษฎากร (4) นำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่และทำงานในราชอาณาจักร (5) สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าว (6) สิทธิในการถือครองหรือเปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศ (7) สิทธิในการนำหรือส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักร
21 มกราคม 2556	ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างระเบียบฯ ตามที่ สศช. เสนอและให้ส่งให้ สคก. ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ให้แก้ไขคำนิยาม “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ไม่ได้มีการค้าบริเวณพรมแดนแล้วดำเนินการต่อไปได้ เมื่อร่างระเบียบฯ มีผลใช้บังคับแล้วให้นำเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดมาพิจารณาดำเนินการเป็นลำดับแรก สาระสำคัญของร่างระเบียบฯ ฉบับที่เสนอโดย สศช. มีดังนี้ 1. กำหนดบทนิยามคำว่า “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” หมายถึงพื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งที่ได้รับสนับสนุนจากรัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการค้าสินค้าหรือบริการหรือการลงทุนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากการค้าบริเวณพรมแดนและการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน รวมทั้งการพัฒนากระบวนการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single

วันที่	เรื่อง
	Window และบทนิยามอื่นๆ อาทิ “การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ” “การค้าบริเวณพรมแดน” “ประเทศเพื่อนบ้าน” “แผนแม่บท” “การพัฒนาพื้นที่” “หน่วยงาน” และ “หน่วยงานรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” เป็นต้น 2. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนการค้าไทย ประธานหอการค้า ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสิบคนเป็นกรรมการ เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อำนาจการสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ 3. กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการที่สำนักงานเสนอ ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานตามที่สำนักงานร้องขอ กำหนดแนวทางเพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาการค้าบริเวณพรมแดนและการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน กำกับดูแล ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นระยะ 4. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นหน่วยงานภายใน สศช. มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ร่างแผนแม่บทเพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตรวจสอบและวิเคราะห์ แผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติของหน่วยงาน อำนาจการ ติดตามผล ประสานงาน การบริหาร การปฏิบัติตามแผนแม่บท รวมทั้งสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. กำหนดให้ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการนโยบายฯ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการนโยบายฯ แต่งตั้ง ค่าใช้จ่ายของสำนักงานและค่าใช้จ่ายที่จำเป็น

วันที่	เรื่อง
	อย่างอื่นให้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 6. กำหนดให้หน่วยงานที่ประสงค์จะรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจจัดทำร่างแผนแม่บทเสนอคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณา โดยผ่านความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด 7. กำหนดให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนแม่บทจัดทำแผนงานหรือโครงการ และส่งให้หน่วยงานรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อรวบรวม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ แล้วจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการและนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อไป ในการดำเนินการจัดทำแผนงานหรือโครงการให้หน่วยงานที่จัดทำให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่นั้นประกอบด้วย 8. กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่สอดคล้องกับแผนแม่บท แผนปฏิบัติการและแผนงานโครงการ หรือวิธีการดำเนินกิจการที่กำหนดตามระเบียบนี้
31 มีนาคม 2556	มติคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ¹³
24 กรกฎาคม 2556	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.2556¹⁴ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศโดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียน ตามข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนและข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น และจากการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับ มีนโยบายในการสนับสนุนการ

13 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทยและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง. การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาทางสาธารณสุขเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2558.

แหล่งที่มา: http://bps.moph.go.th/sites/default/files/2.ssach.naaybuychay_chatpraethuengkul.pdf

14 สำนักนายกรัฐมนตรี. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.2556. [ออนไลน์]. 2556.

แหล่งที่มา: http://nakhonphanom.go.th/wp_twincity/wp-content/uploads/2014/02ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ-พ.ศ.-2556.pdf

วันที่	เรื่อง
	ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถให้บริการสาธารณะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องมีกลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาพื้นที่ของตนขึ้นเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีระบบสาธารณูปโภค บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่จำเป็นต่อการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีกลไกที่ช่วยให้ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นให้สามารถสั่ง อนุญาต อนุมัติ ปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการอื่นใดที่หน่วยราชการจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน ข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556” ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ข้อ 3 ในระเบียบนี้ “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” หมายความว่า บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนา

วันที่	เรื่อง
	โครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ “การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ” หมายความว่า การที่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคมอบอำนาจในการสั่ง อนุญาต อนุมัติ ปฏิบัติราชการหรือดำเนินการอื่นใดตามกฎหมายกฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านให้แก่เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถสั่ง อนุญาต อนุมัติ ปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการนั้นรวมอยู่ ณ จุดเดียวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง “การค้าบริเวณพรมแดน” ให้ความหมายรวมถึงการลงทุน การให้บริการ และการเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวบริเวณพรมแดนและพื้นที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ดังกล่าว “ประเทศเพื่อนบ้าน” หมายความว่า ประเทศที่มีพรมแดนติดกับราชอาณาจักรไทย “แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง “แผนงานหรือโครงการ” หมายความว่า แผนงานหรือโครงการที่จำเป็นต่อการพัฒนาและจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่หน่วยงานจัดทำขึ้นเพื่อจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งขึ้นตามแผนแม่บท “แผนปฏิบัติการ” หมายความว่า แผนปฏิบัติการเพื่อจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง “การพัฒนาพื้นที่” หมายความว่า การปรับปรุงและใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ทั้งของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในเขตพัฒนา

วันที่	เรื่อง
	เศรษฐกิจพิเศษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี “หน่วยงาน” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ “คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ข้อ 4 ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งให้มีอำนาจดำเนินการใดตามควรแก่กรณี เพื่อให้การค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ หมวด 1 คณะกรรมการนโยบาย ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ประกอบด้วย (1) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ (2) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย จำนวนสองคน เป็นรองประธานกรรมการ (3) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการ

วันที่	เรื่อง
	กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ (4) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ (5) ประธานกรรมการหอการค้าไทย ประธานผู้แทนการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ (6) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ ให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้ผู้ช่วยราชการสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตาม (6) ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด ข้อ 7 ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) พิจารณาให้ความเห็นชอบ เสนอร่างหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนร่างแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานุมัติ (2) ให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการของหน่วยงานตามที่ได้รับการร้องขอ (3) กำหนดแนวทางให้หน่วยงานถือปฏิบัติเพื่อให้การส่งเสริมการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท ตลอดจนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ หรือแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี (5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม (6) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนและประชาชนให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการ (7) เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจาก

วันที่	เรื่อง
	บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น (8) ออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ (9) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีกฎหมาย ปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่จำเป็นต่อการจัดตั้งและดำเนินการเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (10) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นระยะ ข้อ 8 การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ข้อ 9 การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยในการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ หรือแผนปฏิบัติการที่ต้องมีการดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้แต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ หรือแผนปฏิบัติการนั้น เป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงานในคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานนั้นแล้วแต่กรณีด้วยการประชุมคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ให้นำข้อ 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม หมวด 2 สำนักงาน ข้อ 10 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบงาน

วันที่	เรื่อง
	ด้านวิชาการและธุรการของคณะกรรมการนโยบาย และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) จัดทำร่างหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพิจารณาและให้ความเห็นชอบ (2) เสนอความเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของร่างแผนแม่บท แผนงาน หรือ โครงการ หรือ แผนปฏิบัติการที่หน่วยงานเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพิจารณาและให้ความเห็นชอบ (3) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำร่างแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการหรือแผนปฏิบัติการ (4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามแผนแม่บท (5) อำนวยความสะดวก ติดตามผล และประสานงานการบริหารและการปฏิบัติตามแผนแม่บท รวมทั้งสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนแม่บท (6) ศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่อคณะกรรมการนโยบาย (7) ขอยืมตัวบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ รวมทั้งการขอใช้ทรัพย์สินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานได้ตามความจำเป็น (8) ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายหรือประธานกรรมการมอบหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาม (1) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย แนวทางการให้การสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ตลอดจนกรอบเวลาดำเนินการแล้วเสร็จให้ชัดเจน รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว ข้อ 11 ให้สำนักงานรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อทราบตามระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

วันที่	เรื่อง
	ข้อ 12 ให้ข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้อำนวยการสำนักงาน ทำหน้าที่บริหารงานและเป็นผู้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน โดยขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อ 13 ค่าใช้จ่ายสำหรับคณะกรรมการนโยบาย คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้ง หรือบุคคลใดซึ่งมาช่วยปฏิบัติงานของสำนักงาน ค่าใช้จ่ายของสำนักงาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่น ให้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่จัดไว้สำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบาย หมวด 3 การดำเนินงาน ส่วนที่ 1 การจัดทำแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการ ข้อ 14 ให้หน่วยงานที่ประสงค์จะจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยื่นข้อเสนอพร้อมกับร่างแผนแม่บทต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ข้อเสนอดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงเจ้าสังกัดก่อนในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานที่ประสงค์จะจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ข้อ 15 ร่างแผนแม่บทต้องมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) เหตุผลความจำเป็นในการขอรับการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (2) บริเวณพื้นที่ที่สมควรกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

วันที่	เรื่อง
	(3) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (4) แนวทางการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งต้องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง (5) สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่สมควรจัดให้แก่ผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (6) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค การขนส่ง การสื่อสาร โทรคมนาคม และด้านพลังงาน ที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และกรอบเวลาดำเนินการ (7) รูปแบบ วิธีการ มาตรฐาน และแนวทางในการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ รวมทั้งการประเมินผลและการเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการให้บริการ (8) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชนและสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนแนวทางและงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบนั้น ร่างแผนแม่บทตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อ 16 ในการพิจารณาร่างแผนแม่บท หากคณะกรรมการนโยบายเห็นสมควร มอบหมายให้หน่วยงานใดดำเนินการในเรื่องใดเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งหรือดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะกรรมการนโยบายกำหนดรายชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งกรอบเวลาในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ข้อ 17 เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนแม่บทแล้ว ให้คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติการให้เป็นไปตาม

วันที่	เรื่อง
	แผนแม่บทดังกล่าว ข้อ 18 ให้องค์กรที่ได้อบรมตามแผนแม่บทจัดทำแผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เสนอต่อ คณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรที่ได้อบรมจัดทำให้มีการเผยแพร่ ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ นั้นประกอบด้วย ส่วนที่ 2 การบริหารและการควบคุมโครงการ ข้อ 19 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการ และ แผนปฏิบัติการแล้วให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ แผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์กรที่ รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการ และ แผนปฏิบัติการนั้น ให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการ ปฏิบัติราชการของหน่วยงานดังกล่าวด้วย ข้อ 20 ให้องค์กรที่รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการจัดให้มี ระบบควบคุมตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานหรือ โครงการและแผนปฏิบัติการ แล้วส่งรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการต่อสำนักงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการนโยบายทราบ โดยให้ สำนักงานกำหนดรูปแบบและระยะเวลาการรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือ โครงการและแผนปฏิบัติการให้องค์กรที่รับผิดชอบปฏิบัติ ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการและ แผนปฏิบัติการ ให้องค์กรที่รับผิดชอบประสานงานกับสำนักงานเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ไม่อาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ให้สำนักงานรายงานต่อ

วันที่	เรื่อง
	คณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาหาข้อยุติต่อไป ข้อ 21 ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทแผนงานหรือโครงการ หรือแผนปฏิบัติการ หรือวิธีการดำเนินการที่กำหนดตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อวินิจฉัยหรือมีมติตามที่เห็นสมควรต่อไป
19 มิถุนายน 2557	คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557¹⁵ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศตามนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนและข้อตกลง การค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1. องค์ประกอบ 1.1 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประธานกรรมการหรือรองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมอบหมาย 1.2 ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ 1.3 ปลัดกระทรวงการคลัง กรรมการ 1.4 ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กรรมการ 1.5 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ 1.6 ปลัดกระทรวงคมนาคม กรรมการ 1.7 ปลัดกระทรวงพาณิชย์ กรรมการ 1.8 ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ 1.9 ปลัดกระทรวงแรงงาน กรรมการ

¹⁵ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2557.

แหล่งที่มา: <http://library2.parliament.go.th/giventake/ncpo.html>.

วันที่	เรื่อง
	1.10 ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ 1.11 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ กรรมการ 1.12 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการ 1.13 เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรรมการ 1.14 ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ กรรมการ 1.15 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กรรมการ 1.16 ประธานกรรมการหอการค้าไทย กรรมการ 1.17 ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรรมการ 1.18 ประธานสมาคมธนาคารไทย กรรมการ 1.19 เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ กรรมการและ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการ 1.20 รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ กรรมการและเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ผู้ช่วยเลขาธิการที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย 2. อำนาจหน้าที่ 2.1 พิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอร่างหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุน การจัดตั้ง และดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนร่างแผน แม่บท แผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการต่อคณะรักษาความสงบ แห่งชาติเพื่อพิจารณาอนุมัติ 2.2 กำหนดแนวทางให้หน่วยงานถือปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการส่งเสริมการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือ ข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปโดยเหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ 2.3 กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท ตลอดจนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการตามแผนแม่บท แผนงานหรือโครงการหรือแผนปฏิบัติการ และ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ 2.4 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม

วันที่	เรื่อง
	2.5 เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น 2.6 ออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งนี้ 2.7 เสนอแนะต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อให้มีกฎระเบียบ หรือปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบที่จำเป็นต่อการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 2.8 ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนี้ หรือตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติมอบหมาย ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายฯ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเฉพาะกิจ สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายฯ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเฉพาะกิจ ให้เบิกจ่ายตามระเบียบทางราชการ โดยให้เบิกจ่ายจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
15 กรกฎาคม 2557	ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557¹⁶ ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ 1) ศึกษาเพื่อวางยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ และระดับพื้นที่ 2) ทหาร่วมกับหน่วยงานในเรื่องการให้สิทธิประโยชน์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว 3) เตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจและการรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนการพัฒนาในพื้นที่ชายแดน 4) ศึกษาตัวอย่างรูปแบบการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557. [ออนไลน์]. 2557. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

วันที่	เรื่อง
	5) สำรวจพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและโอกาสการเชื่อมโยงไปยังประเทศในภูมิภาค และ 6) ประสานความร่วมมือในระดับทวิภาคีกับประเทศกัมพูชาและประเทศมาเลเซีย ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมกัน รวมทั้งที่ประชุมฯ กนพ. ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยใน 5 พื้นที่ชายแดน เพื่อให้สามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 ได้แก่ 1) แม่สอด 2) อรัญประเทศ 3) ตราด 4) มุกดาหาร 5) สะเตา (ด้านศุลกากรสะเตาและปาดังเบซาร์) โดยเน้นการตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามายังพื้นที่ตอนใน ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาความแออัดบริเวณด่านชายแดน อีกทั้ง ที่ประชุม กนพ. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน 2) การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ 3) มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว และ 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและเชื่อมโยงในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกันนี้ ที่ประชุม กนพ. ได้กำหนดแผนการดำเนินงานและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ 1. อนุมัติให้ตั้งคณะอนุกรรมการ 3 ชุด เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานในส่วนที่ได้รับมอบหมายให้ กนพ. พิจารณา ภายในเดือนสิงหาคม 2557 ได้แก่ (1) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน เสนอขอบเขตและจัดหาพื้นที่ สิทธิประโยชน์ และแผนพัฒนา ระบบบริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน โดยมีปลัด

วันที่	เรื่อง
	กระทรวงการคลัง เป็นประธาน และ ผอ.สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นเลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สทท.) และ สศช. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (2) คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง เสนอแนวทางการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว การพัฒนาฝีมือแรงงาน และแผนการจัดตั้ง One Stop Service แรงงานต่างด้าว โดยมีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธาน และกระทรวงแรงงานเป็นฝ่ายเลขานุการ สศช. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และ (3) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร เสนอแผนและลำดับความสำคัญการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน แผนปรับปรุงด้านศุลกากร/ด่านชายแดน และแผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม โดยมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน และผอ.สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เป็นเลขานุการ กรมศุลกากร และ สศช. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ 2. ให้ สศช. ทำการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ (ตุลาคม 2557-ธันวาคม 2557) ในลักษณะก่อน-หลังในประเด็นดังนี้ (1) ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ (3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง (4) ความพึงพอใจของภาคส่วนต่างๆ (5) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และก่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบในการพัฒนาและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพ
28 กรกฎาคม 2557	คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2557 ¹⁷

17 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2557. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

วันที่	เรื่อง
	เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2, 4 ของคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ 3 คณะประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (2) คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานสาธารณสุข และความมั่นคง (3) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร
29 กรกฎาคม 2557	คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 109/2557¹⁸ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษดังต่อไปนี้ 1. รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กรรมการและหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ ค ณ ะ ร ัก ษ า ค ว า ม ส ง บ แ ห่ ง ช า ตี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) 2. รองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ก ร ร ม ก า ร (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ)
17 พฤศจิกายน 2557	ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 2/2557¹⁹

18 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 109/2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2557.
แหล่งที่มา: <http://library2.parliament.go.th/giventake/ncpo.html>.

วันที่	เรื่อง
	เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้มีการประชุมครั้งที่ 2/2557 ณ ตึกสันติไมตรีหลังใน ทำเนียบรัฐบาล โดยมีนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธานการประชุม โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ 1. ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีความก้าวหน้าสำคัญ 7 เรื่อง ได้แก่ 1.1 ผลการดำเนินงานและข้อเสนอของอนุกรรมการ 3 ชุดที่ได้รับการแต่งตั้งโดย กนพ. เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ (1) ด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (2) ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุขและความมั่นคง และ (3) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ซึ่งดำเนินงานโดยเจ้าภาพหลัก คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงคมนาคม ร่วมกับสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในแต่ละอนุกรรมการ 1.2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เตรียมความพร้อมให้แก่จังหวัดในพื้นที่ชายแดนเป้าหมาย โดยการจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ 5 จังหวัดเป้าหมายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ทำข้อเสนอการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อประกอบการพิจารณาของอนุกรรมการ และมีการจัดเวทีรับฟังความเห็นในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ 1.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำข้อเสนอโครงการบริหารจัดการผลิตผลการเกษตรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยสหกรณ์ 1.4 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยพบว่าปัญหาที่พบในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเห็นควรพิจารณาประเด็นสำคัญ ได้แก่ เส้นเขตแดน การตรวจสอบดูแลแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

วันที่	เรื่อง
	ความพร้อมของเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเพื่อรองรับการดำเนินงาน 1.5 กระทรวงแรงงานอยู่ระหว่างนำเสนอเรื่องการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือ ตามฤดูกาล ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา นอกจากนี้ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมสวัสดิการแรงงานได้เตรียมจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการและการใช้แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 1.6 กระทรวงมหาดไทยมีการดำเนินงานของ 3 หน่วยงานเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ดังนี้ (1) กรมโยธาธิการและผังเมืองเร่งรัดวางแผนและปรับปรุงผังเมืองรวม ออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนชายแดน วางผังโซนนิ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน วางระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ และออกแบบรายละเอียดโครงการพัฒนาต่างๆ ใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ภายใน 8 เดือน (2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจัดทำแผนงานพัฒนาระบบไฟฟ้ารองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ครอบคลุมทั้ง 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย (3) การประปาส่วนภูมิภาคอยู่ระหว่างขยายระบบผลิตน้ำประปาและวางท่อส่งน้ำเพื่อให้บริการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจและด่านชายแดน 1.7 นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายให้ทุกหน่วยงานสนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ให้มีผลในทางปฏิบัติในเดือนธันวาคม 2557 ทั้งในเรื่องการเตรียมการด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน ไฟฟ้า ประปา) การวางผังเมืองและผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในพื้นที่ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน 2. ที่ประชุม กนพ. ให้ความเห็นชอบเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดน เป้าหมาย รวม 36 ตำบล ใน 10 อำเภอ พื้นที่รวมประมาณ 1.83 ล้านไร่ (2,932 ตร.กม.) โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ในระดับตำบลที่อยู่ติดชายแดนและไม่ทับซ้อนพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ 2.1 ตาก : 14 ตำบล 886,875 ไร่ (1,419 ตร.กม.) ใน อ.แม่สอด อ.พบพระ และ อ.แม่ระมาด

วันที่	เรื่อง
	2.2 มุกดาหาร : 11 ตำบล 361,542 ไร่ (578.5 ตร.กม.) ใน อ.เมือง อ.หว้านใหญ่ และ อ.ดอนตาล 2.3 สงขลา : 4 ตำบล 354,187 ไร่ (552.3 ตร.กม.) ใน อ.สะเดา 2.4 สระแก้ว : 4 ตำบล 207,500 ไร่ (332.2 ตร.กม.) ใน อ.อรัญประเทศ และ อ.วัฒนานคร 2.5 ตราด : 3 ตำบล 31,375 ไร่ (50.2 ตร.กม.) ซึ่งเป็นพื้นที่ อ.คลองใหญ่ทั้งอำเภอ 3. ที่ประชุมให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปี 2558-2559 โดยตั้งเป้าหมายให้วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นจุดเริ่มต้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมายจะได้รับการสนับสนุนในลักษณะ Package ที่ชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยจะเริ่มให้ภาคเอกชนขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุดและเริ่มใช้บริการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จสำหรับการลงทุนในพื้นที่ที่ได้ที่ศูนย์ดำรงธรรม นอกจากนี้ยังมีการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ได้ในลักษณะไป-กลับ มีการก่อสร้าง/ปรับปรุงถนน ด้านชายแดน โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคที่สำคัญ และเริ่มเตรียมการใช้สหกรณ์ในบางพื้นที่เป้าหมาย เพื่อบริหารจัดการผลผลิตการเกษตร รายละเอียดของแผนการดำเนินงาน 3 เรื่อง มีดังนี้ 3.1 สิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน 3.1.1 สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน เห็นชอบให้การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุดหรือใกล้เคียงกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีทั่วไป ทั้งอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในลักษณะไป-กลับในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมทั้งโครงการใหม่หรือขยาย ทั้งในและนอกเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ใกล้เคียงกับสิทธิประโยชน์ที่ให้กับจังหวัดชายแดนใต้ และให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่มีใช้ทางภาษีเหมือนเขต 3 รวมทั้งพิจารณาอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นรายๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในพื้นที่โดยเร็ว ทั้งนี้ โดยให้

วันที่	เรื่อง
	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาต่อไป นอกจากนี้เห็นชอบให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางมาตรการการเงินโดยรัฐจัดเงินกู้ดอกเบี่ยผ่อนปรนและค้ำประกันสินเชื่อวงเงิน 1-20 ล้านบาท ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 3.1.2 ขอบเขตพื้นที่ ที่ประชุม กนพ. ให้ความเห็นชอบขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย รวม 36 ตำบล ใน 10 อำเภอ พื้นที่รวมประมาณ 1.83 ล้านไร่ (2,932 ตร.กม.) 3.1.3 ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน ในระยะแรกใช้พื้นที่ศูนย์ดำรงธรรมระดับจังหวัดหรืออำเภอ โดยสำนักงานจังหวัดหรือหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 3.2 โครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการ แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากระยะเร่งด่วน (ปี 2558-2559) โดยมอบหมายให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาจัดทำรายละเอียดโครงการและวงเงินให้ชัดเจน โดยให้จัดทำเป็นแผนการดำเนินงานในรายละเอียดโครงการรายปี ในระหว่างปีงบประมาณ 2557-2559 เพื่อเสนอ กนพ. ต่อไป 3.3 แรงงานและศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานสาธารณสุขและความมั่นคง เห็นชอบให้มีการจัดระบบแรงงานต่างด้าวให้มาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ลักษณะไป-กลับ และให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน ซึ่งให้บริการเรื่องอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร การตรวจสุขภาพ การประกันสุขภาพ และการคุ้มครองแรงงาน โดยให้ใช้รูปแบบของศูนย์บริการจดทะเบียนต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ รวมทั้งมีแผนการฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยบริเวณชายแดนและแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน

วันที่	เรื่อง
	4. ที่ประชุมมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการตามแผนการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปี 2558-2559 โดยมี สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กนพ. ทำหน้าที่บูรณาการการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกในปี 2558 ประกอบด้วย 4.1 ด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน 9 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ กรมป่าไม้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่นและภาคเอกชน 4.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร 6 หน่วยงาน กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง กรมการขนส่งทางบก กรมเจ้าท่า) กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมศุลกากร สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 4.3 ด้านแรงงานศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง 10 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานประกันสังคม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
18 ธันวาคม 2557	ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557²⁰ เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เห็นควรส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านและรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 มาตรา 18 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการ

²⁰ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: http://www.faq108.co.th/boi/announcement/pdf/2557_04.pdf.

วันที่	เรื่อง
	ลงทุน พ.ศ. 2520 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกประกาศกำหนดกิจการและเงื่อนไขในการให้การส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนี้ ข้อ 1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายความว่า เขตที่ตั้งหรือพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ข้อ 2 กรณีเป็นประเภทกิจการทั่วไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 และตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้ 2.1 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมเป็นเวลา 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี 2.2 หากเป็นกิจการในกลุ่ม A 1 หรือ A 2 ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปีแล้ว ให้ได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมโดยได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2.3 ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ 2.4 ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ 2.5 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร 2.6 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี 2.7 อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริม โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด 2.8 สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร ข้อ 3 กรณีเป็นกิจการเป้าหมายตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนดและตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้ 3.1 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี โดยจำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน 3.2 ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

วันที่	เรื่อง
	3.3 ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ 3.4 ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ 3.5 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร 3.6 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี 3.7 อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริม โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด 3.8 สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร ข้อ 4 ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป
19 มกราคม 2558	ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2558²¹ ผลการประชุม สรุปสาระสำคัญว่านายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมอบนโยบายให้เร่งรัดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยให้เริ่มลงทุนได้ในปี 2558 ตามความพร้อมของพื้นที่ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการทั้งในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและด้านพรมแดน โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการรองรับกิจกรรมในเขตเศรษฐกิจ การได้มาซึ่งที่ดิน แรงงาน ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน นอกจากนี้ ขอให้โรงงานที่จะลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเน้นการแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและส่งออกตลาดต่างประเทศ เลขาธิการฯ กล่าวว่า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว และสามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ประชุม กนพ. มีมติที่สำคัญ ดังนี้ (1) เห็นชอบในหลักการกิจการเป้าหมายสำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ

21 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2558. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

วันที่	เรื่อง
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือในรายละเอียดของกิจการเป้าหมายสำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้นักลงทุนสามารถเริ่มขอรับการสนับสนุนการลงทุนตามประกาศของ BOI ในกรณีเป็นกิจการเป้าหมาย สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้โดยเร็ว (2) กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการให้ข้อมูลและประสานการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรก 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สศช. ศูนย์ดำรงธรรม และกระทรวงการต่างประเทศ (3) ตั้งคณะกรรมการพิจารณาขอบเขตพื้นที่และการจัดหาที่ดิน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน (แยกออกจากคณะกรรมการด้านขอบเขตพื้นที่ สิทธิประโยชน์ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน ที่มีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธาน) โดยรับข้อเสนอของจังหวัดเป้าหมายไปพิจารณาต่อไป นอกจากนี้ ให้จัดหาพื้นที่ของรัฐเพื่อให้เอกชนเช่าเพื่อให้ดำเนินการได้โดยเร็ว (4) เห็นชอบในหลักการแผนโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ปี 2557-2565 รองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก จำนวน 6 พื้นที่ (7 ด้าน) ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา (สะเดาและปาดังเบซาร์) และจังหวัดหนองคาย และให้ความเห็นชอบแผนระยะเร่งด่วน (ปี 2557-2559) โดยในระยะแรกมี 45 โครงการที่ขอรับจัดสรรงบประมาณปี 2558 (งบกลาง) วงเงิน 2,622.088 ล้านบาท และ 79 โครงการจะขอรับจัดสรรงบประมาณปี 2559 วงเงิน 7,924.35 ล้านบาท (5) ให้กระทรวงแรงงานประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว และ (6) ให้มีการเตรียมการด้านสาธารณสุข การศึกษา ความปลอดภัย เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
19 มกราคม 2558	ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2558 ²²

²² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2558 เรื่องกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์].2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

วันที่	เรื่อง
	เรื่องกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เห็นสมควรกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามข้อ 2.6 ของคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ 19 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 1 ให้ท้องที่ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่กุ ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่สวด และตำบลมหาวัน อำเภอแม่สวด ตำบลช่องแคบ ตำบลพบพระ และตำบลวาลีย์ อำเภอพบพระ ตำบลชะเนือจือ ตำบลแม่จะรา และตำบลแม่ระมาด อำเภอระมาด จังหวัดตาก เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก” ข้อ 2 ให้ท้องที่ตำบลคำอาฮวน ตำบลนาสีนวน ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลมุกดาหาร และตำบลศรีบุญเรือง อำเภอเมืองมุกดาหาร ตำบลชะโนด ตำบลบางทรายน้อย ตำบลป่งขาม และตำบลห้วยใหญ่ อำเภอห้วยใหญ่ ตำบลดอนตาล และตำบลโพธิ์ไทร อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร” ข้อ 3 ให้ท้องที่ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านดำน และตำบลป่าไร่ อำเภอรัญประเทศ และตำบลฝักชะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว” ข้อ 4 ให้ท้องที่ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว และตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา” ข้อ 5 ให้ท้องที่ตำบลคลองใหญ่ ตำบลไม้รูด และตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราด”

12 กุมภาพันธ์ 2558	คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 1/2558²³ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่ได้มีคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติที่ 72/2557 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) และได้มีคำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2557 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 แต่งตั้งอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2.4 และข้อ 2.8 ของคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 1/2557 และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 4 คณะ ดังต่อไปนี้ 1. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน 1.1 องค์ประกอบ <table border="0"> <tr> <td>(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง</td><td>ประธานอนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(2) ปลัดกระทรวงการคลัง</td><td>รองประธานอนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(3) ผู้แทนรักษาความสงบแห่งชาติ</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(4) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(5) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(6) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(7) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(8) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(9) อธิบดีกรมศุลกากร</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(10) อธิบดีกรมป่าไม้</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(11) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> </table>	(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	ประธานอนุกรรมการ	(2) ปลัดกระทรวงการคลัง	รองประธานอนุกรรมการ	(3) ผู้แทนรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ	(4) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ	(5) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ	(6) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ	(7) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	อนุกรรมการ	(8) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ	(9) อธิบดีกรมศุลกากร	อนุกรรมการ	(10) อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ	(11) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	ประธานอนุกรรมการ																						
(2) ปลัดกระทรวงการคลัง	รองประธานอนุกรรมการ																						
(3) ผู้แทนรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ																						
(4) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ																						
(5) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ																						
(6) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ																						
(7) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	อนุกรรมการ																						
(8) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ																						
(9) อธิบดีกรมศุลกากร	อนุกรรมการ																						
(10) อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ																						
(11) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ																						

²³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 1/2558 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: [http://www.nesdb.go.th/มติคณะรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ \(กนพ.\) ครั้งที่ 1/2558](http://www.nesdb.go.th/มติคณะรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2558)

	(12) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
	(13) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	อนุกรรมการ
	(14) ผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(15) ประธานกรรมการหอการค้าไทย	อนุกรรมการ
	(16) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(17) ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	อนุกรรมการ และ เลขานุการ
	(18) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
	(19) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
	1.2 อำนาจหน้าที่	
	(1) พิจารณาวิเคราะห์ความเหมาะสมและกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้เขตการปกครอง และพิจารณาจากข้อเสนอของพื้นที่/จังหวัด	
	(2) กำหนดการให้สิทธิประโยชน์ทั้งที่เกี่ยวกับภาษีอากรและมีใช้ภาษีอากรสำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
	(3) พิจารณาจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (On site – mobile – internet)	
	(4) ปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มอบหมาย	
	(5) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นระยะๆ	
	2. แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง	
	2.1 องค์ประกอบ	
	(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	ประธานอนุกรรมการ
	(2) ปลัดกระทรวงแรงงาน	รองประธาน

		อนุกรรมการ
(3)	ผู้แทนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(4)	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(5)	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
(6)	อธิบดีกรมการกงสุล	อนุกรรมการ
(7)	อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก	อนุกรรมการ
(8)	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	อนุกรรมการ
(9)	เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม	อนุกรรมการ
(10)	ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	อนุกรรมการ
(11)	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
(12)	ประธานกรรมการหอการค้าไทย	อนุกรรมการ
(13)	ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(14)	อธิบดีกรมการจัดหางาน	อนุกรรมการและ เลขานุการ
(15)	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
2.2 อำนาจหน้าที่		
(1)	พิจารณากำหนดแนวทางและขับเคลื่อนการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามา ทำงานในลักษณะไป-กลับ	
(2)	พิจารณาจัดทำและขับเคลื่อนแผนการจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (OSS) ด้านแรงงานต่างด้าว โดยครอบคลุมงานสาธารณสุข สวัสดิการ ค่าจ้าง และการ ตรวจคนเข้าเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
(3)	พิจารณาแนวทางฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยบริเวณชายแดนและแรงงานต่างด้าว ที่เข้ามาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
(4)	ปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มอบหมาย	
(5)	รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นระยะๆ	

	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
3.2 อำนาจหน้าที่		
(1)	พิจารณาจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและบริเวณใกล้เคียงให้มีคุณภาพที่ดีและสามารถเชื่อมต่อกับโครงข่ายหลักของประเทศได้	
(2)	กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านศุลกากรและจุดผ่านแดนให้เกิดความสะดวกและได้มาตรฐานสากล ซึ่งรวมถึงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการผ่านแดนบริเวณด้านศุลกากรและจุดผ่านแดน รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสะดวกในการขนส่งสินค้าและการสัญจรของคนข้ามพรมแดน	
(3)	พิจารณาแนวทางการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมและแนวทางการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และความต้องการของประชาชน	
(4)	ปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมอบหมาย	
(5)	รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นระยะๆ	
4. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ		
4.1 องค์ประกอบ		
(1)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ประธานอนุกรรมการ
(2)	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานอนุกรรมการ
(3)	ผู้แทนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(4)	ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
(5)	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(6)	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
(7)	อธิบดีกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
(8)	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ

	(9) อธิปไตยกรรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
	(10) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
	(11) อธิปไตยกรรมป่าไม้	อนุกรรมการ
	(12) อธิปไตยกรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
	(13) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
	(14) อธิปไตยกรรมที่ดิน	อนุกรรมการ
	(15) อธิปไตยกรรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
	(16) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
	(17) ผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(18) ประธานกรรมการหอการค้าไทย	อนุกรรมการ
	(19) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(20) ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ และ เลขานุการ
	(21) ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ และ ผู้ช่วยเลขานุการ
	(22) ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ และ ผู้ช่วยเลขานุการ
	4.2 อำนาจหน้าที่	
	(1) พิจารณากำหนดพื้นที่ของทางราชการที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
	(2) จัดทำผังการใช้ที่ดินและกำหนดแผนการนำที่ดินของราชการมาใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
	(3) ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนของทางราชการ	
	(4) ปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มอบหมาย	
	(5) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นระยะๆ	

24 กุมภาพันธ์ 2558	มติคณะรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2558 - เห็นชอบในหลักการแผนโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ปี 2557-2565 รองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก จำนวน 6 พื้นที่ (7 ด้าน) - ให้ความเห็นชอบแผนระยะเร่งด่วน (ปี 2557-2559) โดยในระยะแรกมี 45 โครงการที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ ปี 2558 (งบกลาง) วงเงิน 2,622.088 ล้านบาท
13 มีนาคม 2558	คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 3/2558²⁵ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้แถลงยุทธศาสตร์สำคัญ 9 ด้าน เพื่อใช้เป็นหลักหรือแนวทางในการปฏิรูปและพัฒนาประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยในยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีการผลักดันนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้มีการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และโดยที่มาตรา 42 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 บัญญัติให้ในกรณีที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นว่าคณะรัฐมนตรีควรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องใด ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงให้มี "คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ" โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ องค์ประกอบ - พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการ รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ - นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ กรรมการ สมาชิกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ - นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ กรรมการ

24 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2558. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

25 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 3/2558 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://library2.parliament.go.th/giventake/ncpo.html>.

	สะดวกในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานตามคำสั่งนี้ และให้การเบิกจ่ายเบี้ยประชุม เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ และการเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่นๆ ที่จำเป็น ให้เบิกจ่ายได้ตาม ระเบียบของทางราชการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
16 มีนาคม 2558	ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 2/2558²⁶ ที่ประชุม กนพ. มีมติที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้บรรลุเป้าหมายและ พร้อมรองรับการลงทุนของภาคเอกชนในปี 2558 รวมถึงเริ่มเตรียมการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในระยะต่อไป ดังนี้ 1. เห็นชอบให้ตั้งอนุกรรมการภายใต้ กนพ. เพิ่มเติมอีก 1 ชุด โดยประกอบด้วย ผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้ข้อเสนอแนะด้านการตลาดและเชิญชวนนักลงทุน เพื่อให้เกิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นรูปธรรม 2. เห็นชอบกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ ระดับสูงตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557 จำนวน 13 กลุ่มกิจการ ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมการเกษตรประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง (2) เซรามิกส์ (3) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง (4) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน (5) อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ (6) การผลิตเครื่องมือแพทย์ (7) อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน (8) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (9) การผลิตพลาสติก (10) การผลิตยา (11) กิจการโลจิสติกส์ (12) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม และ (13) กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยให้ สกท. เสนอคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาและออกเป็น ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อไป และกนพ. ยังได้เห็นชอบกิจการ เป้าหมายรายพื้นที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร และสงขลา โดยให้ สกท. นำเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาและ ออกเป็นประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อไป 3. เห็นชอบการกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 ใน 5 จังหวัด

26

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 2/2558. [ออนไลน์].2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

	ได้แก่ หนองคาย เชียงราย นครพนม นราธิวาส และกาญจนบุรี รวม 54 ตำบล ใน 13 อำเภอ ดังนี้ 3.1 หนองคาย 13 ตำบล ใน 2 อำเภอ คือ อ.เมือง/อ.สระใคร 3.2 เชียงราย 21 ตำบล ใน 3 อำเภอ คือ อ.แม่สาย/อ.เชียงแสน/อ.เชียงของ 3.3 นราธิวาส 5 ตำบล ใน 5 อำเภอ คือ อ.สุไหงโกลก/อ.ตากใบ/อ.แว้ง/อ.ยี่งอ/อ.เมืองนราธิวาส 3.4 นครพนม 13 ตำบล ใน 2 อำเภอ คือ อ.เมือง/อ.ท่าอุเทน 3.5 กาญจนบุรี 2 ตำบล ใน 1 อำเภอ คือ อ.เมืองกาญจนบุรี 4. เห็นชอบพื้นที่แปลงที่ดินเพื่อเป็นพื้นที่นำมาจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมหรือให้เช่าใน 6 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมประมาณ 24,000 ไร่ ได้แก่ 4.1 ตาก ใน ต.ท่าสายลวด และ อ.แม่ปะ (อ.แม่สอด) 4.2 สระแก้ว ใน ต.บ้านป่าไร่และต.บ้านใหม่หนองไทร (อ.อรัญประเทศ) 4.3 ตราด ใน ต.ไม้รูด (อ.คลองใหญ่) 4.4 มุกดาหาร ใน ต.คำอาฮวน (อ.เมือง) 4.5 สงขลา ใน ต.สำนักขาม (อ.สะเดา) 4.6 หนองคาย ใน ต.หนองกอมเกาะ ต.มีชัย ต.โพนสว่าง (อ.เมือง) และ ต.สระใคร (อ.สระใคร) โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำรายละเอียดทางด้านกฎหมายและการชดเชย เสนอ คสช. เพื่อถอนสภาพที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แทนการดำเนินงานตามกระบวนการปกติ และให้กรมธนารักษ์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่มีการถอนสภาพแทนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่อไป 5. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ให้ความเห็นชอบการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้ 5.1 โครงการก่อสร้างทางเลี้ยวเมืองแม่สอดพร้อมสะพานข้ามแม่น้ำเมย แห่งที่ 2 มอบหมายกรมทางหลวงดำเนินการ วงเงินรวม 3,900 ลบ. โดยเห็นชอบให้ใช้งบกลางปี 2558 วงเงิน 500 ลบ. เพื่อดำเนินงานระยะเริ่มต้น 5.2 โครงการก่อสร้างอาคารด่านศุลกากร บ.หาดเล็ก จ.ตราด มอบหมาย กต. ร่วมกับ กท. เร่งหาข้อยุติเรื่องเขตแดน และการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อ
--	--

	ก่อสร้างด้านศุลกากร บ.หาดเล็ก 5.3 การพัฒนาด่านถาวร ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว มอบหมาย สมช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งหาข้อมูลการกำหนดพื้นที่พัฒนาด่านถาวร ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ กับกัมพูชา และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ร่วมกันจัดทำ MOA กับกัมพูชาว่าการเปิดด่านศุลกากรดังกล่าวไม่กระทบต่อการปักปันเขตแดนระหว่างกัน และมอบหมายกรมทางหลวงตั้งงบประมาณสำหรับการพัฒนาด่านต่อไป 6. มอบหมายให้ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนดำเนินการประชาสัมพันธ์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งปัจจุบันมีความพร้อมทั้งในเรื่องพื้นที่ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และสิทธิประโยชน์ด้านภาษีและการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายของ สกท.						
3 เมษายน 2558	คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 2/2558²⁷ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่ได้มีคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติที่ 72/2557 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2.4 ของคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 คณะ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1. คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ 1.1 องค์ประกอบ <table border="0"> <tr> <td>(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์</td><td>ประธานอนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(2) ปลัดกระทรวงพาณิชย์</td><td>รองประธานอนุกรรมการ</td></tr> <tr> <td>(3) ผู้แทนคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ</td><td>อนุกรรมการ</td></tr> </table>	(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	ประธานอนุกรรมการ	(2) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	รองประธานอนุกรรมการ	(3) ผู้แทนคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	ประธานอนุกรรมการ						
(2) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	รองประธานอนุกรรมการ						
(3) ผู้แทนคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ						

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 2/2558 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

	(4) อธิปไตยกรรมการค้าต่างประเทศ	อนุกรรมการ
	(5) อธิปไตยเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
	(6) อธิปไตยประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
	(7) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ
	(8) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
	(9) ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(10) ประธานกรรมการหอการค้าไทย	อนุกรรมการ
	(11) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
	(12) ประธานสมาคมธนาคารไทย	อนุกรรมการ
	(13) ผู้แทนกรรมการค้าต่างประเทศ	อนุกรรมการ และ เลขานุการ
	(14) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ และ ผู้ช่วยเลขานุการ
	(15) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ และ ผู้ช่วยเลขานุการ
	1.2 อำนาจหน้าที่	
	(1) พิจารณาให้ข้อเสนอแนะทางการตลาดที่สนับสนุนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	
	(2) ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ จัดสัมมนา เพื่อเชิญชวนนักลงทุนในประเทศและต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์และคู่มือสำหรับนักลงทุน	
	(3) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม	
	(4) ปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมอบหมาย	
	(5) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นระยะๆ	
	2. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่	
	2.1 องค์ประกอบ	

(1) นายสุวัพันธุ์ ตันยวรรธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานอนุกรรมการ
(2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ร อ ง ป ร ะ ธ า น อนุกรรมการ
(3) รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	ร อ ง ป ร ะ ธ า น อนุกรรมการ
(4) ผู้แทนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(5) อธิบดีกรมการจัดหางาน	อนุกรรมการ
(6) อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ	อนุกรรมการ
(7) ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	อนุกรรมการ
(8) ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผน การขนส่งและจราจร	อนุกรรมการ
(9) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ
(10) ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
(11) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย	อนุกรรมการ
(12) ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก	อนุกรรมการ
(13) ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด	อนุกรรมการ
(14) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม	อนุกรรมการ
(15) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา	อนุกรรมการ
(16) ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร	อนุกรรมการ
(17) ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา	อนุกรรมการ
(18) ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว	อนุกรรมการ
(19) ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย	อนุกรรมการ
(20) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(21) ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(22) ประธานกรรมการหอการค้าไทย	อนุกรรมการ
(23) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(24) ประธานสมาคมธนาคารไทย	อนุกรรมการ
(25) เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย	อ นุ ก ร ร ม ก า ร แ ล ะ เลขานุการ

	(26) เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ได้รับมอบหมาย อนุกรรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ 2.2 อำนาจหน้าที่ (1) ประสาน ติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ (2) รายงานปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (3) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม (4) ปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมอบหมาย (5) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นระยะๆ
10 เมษายน 2558	คำสั่งคณะกรรมการสงบแห่งชาติที่ 5/2558²⁸ เรื่องแต่งตั้งรองประธานกรรมการและกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หัวหน้าคณะกรรมการสงบแห่งชาติจึงแต่งตั้งรองประธานกรรมการและกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังต่อไปนี้ 1. รองนายกรัฐมนตรีและรองหัวหน้า คณะกรรมการสงบแห่งชาติ (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) 2. สมาชิกคณะกรรมการสงบแห่งชาติ (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) รองประธานกรรมการ ก ร ร ม ก า ร

²⁸ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. คำสั่งคณะกรรมการสงบแห่งชาติที่ 5/2558 เรื่องแต่งตั้งรองประธานกรรมการและกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. [ออนไลน์]. 2558.

แหล่งที่มา: <http://library2.parliament.go.th/giventake/ncpo.html>.

23 เมษายน 2558	ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 3/2558²⁹ เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร อนุสนธิประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/2557 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2557 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การให้การส่งเสริมการลงทุน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 มาตรา 18 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกประกาศกำหนดกิจการเป้าหมายในการให้การส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดมุกดาหาร ดังนี้ ข้อ 1 กำหนดประเภทกิจการเป้าหมายและเงื่อนไขของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร ดังต่อไปนี้ หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร <table border="1"> <thead> <tr> <th>ประเภทกิจการ</th><th>เงื่อนไข</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ</td><td>ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ เป็นต้น</td></tr> <tr> <td>2. กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)</td><td>ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น</td></tr> <tr> <td>3. กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์</td><td>ต้องมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย เช่น มีระบบทำให้สัตว์สลบราวแขวนสัตว์ ห้องเย็น ระบบลด</td></tr> </tbody> </table>	ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	1. กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ เป็นต้น	2. กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น	3. กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	ต้องมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย เช่น มีระบบทำให้สัตว์สลบราวแขวนสัตว์ ห้องเย็น ระบบลด
ประเภทกิจการ	เงื่อนไข								
1. กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ เป็นต้น								
2. กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น								
3. กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	ต้องมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย เช่น มีระบบทำให้สัตว์สลบราวแขวนสัตว์ ห้องเย็น ระบบลด								

²⁹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 3/2558 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร. [ออนไลน์]. 2558.
แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

		อุณหภูมิ การตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์ และการตรวจสอบสิ่งปลอมปน เป็นต้น	
	4. กิจกรรมคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้	ต้องใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น การใช้เครื่องคัดแยกสี การอบไอน้ำฆ่าไข่แมลงวันผลไม้ การเคลือบผิว เป็นต้น	
	5. กิจกรรมผลิตแปรรูป (โมดิไฟด์สตาร์ช) หรือแปรรูปจากพืช ที่มีคุณสมบัติพิเศษ		
	6. กิจกรรมผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นจากน้ำมันถั่วเหลือง)	1. ผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบและน้ำมันกึ่งบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร 2. ผลิตภัณฑ์น้ำมันบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร หรือน้ำมันดิบ	
	7. กิจกรรมผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้น ยา สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)		
	8. กิจกรรมแปรรูปอย่างขั้นต้น		
	9. กิจกรรมผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่มวัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือสิ่งปรุงแต่ง อ า ห า ร (Food Ingredient) โดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย (ยกเว้นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์)	1. ไม่ให้การส่งเสริมโครงการที่มีเฉพาะกระบวนการผสม หรือทำให้เจือจางเท่านั้น 2. สำหรับโครงการที่มีกระบวนการหมัก ต้องใช้หัวเชื้อที่ผ่านการศึกษาวิจัยมาแล้ว	
	10. กิจกรรมห้องเย็น หรือกิจกรรมห้องเย็นและขนส่งห้องเย็น		
	11. กิจกรรมศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	1. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 50 ไร่ 2. ต้องมีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการ และบริการเกี่ยวกับสินค้าเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดง หรือซื้อขายสินค้าเกษตร ศูนย์ประมูลสินค้า ห้องเย็น และคลังสินค้า 3. ต้องให้บริการตรวจสอบ คัดคุณภาพ และตรวจสอบสารพิษตกค้าง	

หมวด 5 อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	
ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
1. กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า	
2. กิจการผลิตหลอดไฟแบบ LED	
3. กิจการผลิต Compressor และ/หรือ Motor สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า	
4. กิจการผลิต Wire Harness	
5. กิจการผลิตชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ	
6. กิจการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)	
7. กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน	
8. กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ	
9. กิจการผลิต Hard Disk Drive ทั่วไป และ/หรือชิ้นส่วน (ยกเว้น Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral)	การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นับมูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
10. กิจการผลิต Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral สำหรับ Hard Disk Drive	
11. กิจการผลิต Flexible Printed Circuit และ/หรือ Multi Layer Printed Circuit Board และ/หรือชิ้นส่วน	ต้องมีกรรมวิธีการผลิตตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
12. กิจการผลิตอุปกรณ์หน่วยความจำอื่นๆ	
13. กิจการผลิต Printed Circuit Board Assembly (PCBA) ทั่วไป	
14. กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง	
15. กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน	
16. กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ	
หมวด 7 กิจการบริการและสาธารณูปโภค	
ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
1. กิจการสถานที่ตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งออก หรือโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้า และบรรจุของขาออกที่ขนส่ง โดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (รพท.) (Inland Container Depot: ICD)	
2. กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบทันสมัย	1. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท

	(DistributionCenter: DC)	2. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	
	3. กิจกรรมศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย (International Distribution Center: IDC)	1. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท 2. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย 3. กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ดังนี้ 3.1 ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท 3.2 ต้องกระจายสินค้าไปต่างประเทศตั้งแต่ 1 ประเทศขึ้นไป	
	4. กิจกรรมนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	1. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 2. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของโรงงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 แต่ไม่เกินร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งหมด ยกเว้นกรณีมีที่ดินทั้งหมดเกิน 1000 ไร่ ให้กำหนดตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 3. เงื่อนไขอื่น มีดังนี้ 3.1 มาตรฐานของถนนหลัก - กรณีที่ดินเกินกว่า 1000 ไร่ ขึ้นไป ต้องมีถนน 4 ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า 30 เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า 14 เมตร มีเกาะกลางถนนและทางเท้าไม่น้อยกว่า 2 เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน - กรณีที่ดินเกินกว่า 500-1000 ไร่ ต้องมีถนน 2 ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า 20 เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า 7 เมตร มีเกาะกลางถนนและทางเท้าไม่น้อยกว่า 2 เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน 3.2 มาตรฐานของถนนสายรองต้องมีผิวจราจรไม่น้อยกว่า 8.50 เมตร ไหล่ถนนไม่น้อย	

		กว่า 2 เมตรต่อข้าง 3.3 ระบบบำบัดน้ำเสียต้องเหมาะสมตามลักษณะสมบัติของน้ำเสีย และการบำบัดน้ำเสียต้องเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีบ่อเก็บน้ำทิ้งหลังการบำบัดด้วย 3.4 ระบบระบายน้ำเสียต้องแยกออกจากระบบระบายน้ำฝนโดยเด็ดขาด 3.5 ต้องจัดให้มีที่รวบรวม จัดเก็บ และกำจัดขยะที่เหมาะสมตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 3.6 โรงงานที่ใช้พื้นที่ต้องเป็นโรงงานที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3.7 ต้องมีบริการสาธารณูปโภค โดยมีไฟฟ้า น้ำประปาและน้ำใช้ โทรศัพท์ และการไปรษณีย์แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่ในเขตอุตสาหกรรมใช้ได้เพียงพอ 3.8 ต้องจัดปรับปรุงที่ดินประมาณร้อยละ 25 ของที่ดินทั้งหมดหรือตามจำนวนที่คณะกรรมการให้การเห็นชอบให้มีความพร้อมในด้านบริการสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม	
	5. กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	1. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 100 ไร่ 2. ต้องมีพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอัญมณีและเครื่องประดับไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด 3. ต้องมีพื้นที่สำหรับการค้าขายอัญมณีและเครื่องประดับ 4. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม 5. ต้องมีห้องประชุมและห้องแสดงสินค้า รวมทั้ง	

		ศูนย์ธุรกิจ	
	6. จ ก ร นิ ค ม ห รื อ เ ช ต อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ (Logistics Park)	1. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 200 ไร่ และมีการลงทุนก่อสร้างคลังสินค้าให้เช่าหรือขาย โดยมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 50000 ตารางเมตร 2. ต้องตั้งในพื้นที่รัศมีไม่เกิน 50 กิโลเมตรจากบริเวณท่าเรือ ท่าอากาศยาน ด่านขนแดนศุลกากร สถานีตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าสู่คอนเทนเนอร์ (Inland Container Depot: ICD) หรืออยู่ในเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone) 3. ต้องจัดให้มีพื้นที่บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone) 4. ต้องจัดให้มีสถานีเปลี่ยนถ่ายขึ้น-ลงตู้คอนเทนเนอร์ หรือสถานีรถบรรทุกและสถานีเก็บ และรับฝากตู้คอนเทนเนอร์ไม่น้อยกว่า 50 ตู้ 5. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศ และระหว่างประเทศ 6. ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน 7. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
	7. กิจการเฟอร์รี่ หรือเดินเรือท่องเที่ยว หรือให้เช่าเรือท่องเที่ยว	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง	
	8. กิจการบริการที่จอดเรือท่องเที่ยว	ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อุปกรณ์ยกเรือ ที่จอดเรือบนบก โรงจอดเรือสำหรับซ่อมบำรุงเรือ เป็นต้น	
	9. กิจการสวนสนุก	1. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท 2. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ	

	10. กิจกรรมศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปหัตถกรรม	ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท
	11. กิจกรรมสวนสัตว์เปิด	1. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท และมีที่ดินไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 2. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 3. ต้องจัดที่ดินเป็นพื้นที่สีเขียวและที่จอดรถอย่างละไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของที่ดินทั้งหมด
	12. กิจกรรมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ	1. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท 2. ต้องจัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใน 12 เดือน นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม
	13. กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ	1. ต้องมีพื้นที่แสดงสินค้าภายในอาคารไม่น้อยกว่า 25000 ตารางเมตร 2. ต้องมีห้องสำหรับเจรจาธุรกิจทุกห้องแสดงสินค้า
	14. กิจกรรมศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ	1. ต้องใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพ 2. ต้องมีการจัดโปรแกรมการฟื้นฟูสุขภาพแบบต่อเนื่อง และมีการพักค้างคืนสำหรับผู้มาใช้บริการ
	ข้อ 2 สิทธิและประโยชน์ที่ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/2557 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2557 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ข้อ 3 ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2560	
15 พฤษภาคม 2558	ประกาศราชกิจจานุเบกษาที่ 17/2558³⁰ ให้มีการเพิกถอนเขตป่าไม้ถาวร เขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นพื้นที่สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้	

30 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ประกาศราชกิจจานุเบกษาที่ 17/2558. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

	ข้อ 2 ให้ที่ดินดังต่อไปนี้ตกเป็นที่ราชพัสดุ โดยให้มีผลเป็นการเพิกถอนสภาพที่ดินต่างๆ ดังต่อไปนี้ (1) ที่ดินในท้องที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เฉพาะภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข 1/8 ท้ายคำสั่งนี้ โดยให้มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 945 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (2) ที่ดินในท้องที่ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เฉพาะภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข 2/8 ท้ายคำสั่งนี้ โดยให้มีผลเป็นการเพิกถอนเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลคำป่าหลาย ตำบลบ้านโคก ตำบลดงมอน ตำบลกุดแซ่ ตำบลโพนทราย ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี และตำบลหนองแขว อำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดมุกดาหาร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 และถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (3) ที่ดินในท้องที่ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เฉพาะภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข 3/8 ท้ายคำสั่งนี้ โดยให้มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวงฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2507) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (4) ที่ดินในท้องที่ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เฉพาะภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข 4/8 ท้ายคำสั่งนี้ โดยให้มีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (5) ที่ดินในท้องที่ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เฉพาะภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข 5/8 ท้ายคำสั่งนี้ โดยให้มีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
--	--

25 มิถุนายน 2558	ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 3/2558³¹ ที่ประชุม กนพ. มีมติที่สำคัญ 7 เรื่อง ในการขับเคลื่อนงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเตรียมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไป ดังนี้ 1. เห็นชอบกิจการเป้าหมายรายพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย เชียงราย กาญจนบุรี นครพนม ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ระดับสูงตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557 โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) นำเสนอ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กท.) พิจารณาและออกเป็นประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อไป ซึ่งกิจการที่ให้ส่งเสริมการลงทุนในเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งระยะที่ 1 ระยะที่ 2 มีรวม 13 ประเภท โดยแต่ละพื้นที่มีเกณฑ์การคัดเลือกในเรื่องอุตสาหกรรมหรือกิจการเป้าหมายแตกต่างกันไปตามศักยภาพของพื้นที่ สำหรับในกรณีของนราธิวาสใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับภายใต้เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ ขอให้แต่ละจังหวัดเตรียมการให้พร้อมเพื่อรองรับการลงทุนด้วย 2. เห็นชอบการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยผ่อนปรนเงื่อนไขสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อาทิ ลดเงินลงทุนขั้นต่ำจาก 1 ล้านบาท เหลือ 5 แสนบาท อนุญาตให้นำเครื่องจักรที่ใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้มีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท เพื่อเป็นการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ส่วนการตีมูลค่าของเครื่องจักรจะตีมูลค่าตามบัญชีที่เหลือ หักค่าเสื่อมของเครื่องจักรให้ตามความเป็นจริง และมอบหมาย สกท. นำเสนอ กท. เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป 3. มอบหมายให้คณะกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร และสำนักงานงบประมาณ ทบทวนแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากรตามลำดับความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วน และความพร้อมของโครงการสำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกและระยะที่ 2 โดยกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน โดยในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร
------------------	---

31 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 3/2558. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>

	นายอาคม กล่าวเพิ่มเติมว่าได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี 2558 รวม 35 โครงการ วงเงิน 2,405 ล้านบาท ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ ส่วนการจัดสรรงบประมาณให้กับเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร ในปี 2559 มีวงเงิน 1,196 ล้านบาท ที่ประชุมได้ให้ไปจัดลำดับความสำคัญใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับ ความเร่งด่วนกับเรื่องของโอกาสการค้าการลงทุนในบริเวณชายแดน พร้อมกันนี้ ที่ประชุมเห็นชอบการขอรับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในปี 2559 รวม 175 ล้านบาท สำหรับ 1. การปรับปรุงอาคารด้านพรมแดนคลองลึก จ. สระแก้ว วงเงิน 50 ล้านบาท 2. แก้ไขปัญหาจราจรบริเวณชายแดนบ้านคลองลึก โดยเฉพาะการก่อสร้างลานตรวจสินค้าเอ็กสเรย์ วงเงิน 115 ล้านบาท 3. การปรับปรุงด้านบุคลากร อ.สะเตา จ.สงขลา ในการติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 10 ล้านบาท 4. เห็นชอบการจัดสรรที่ดินให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์ และให้เอกชน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เข้าในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา และหนองคาย ทั้งนี้ สำหรับ สงขลาให้ กนอ. เป็นผู้ดำเนินการ โดยนำแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ซึ่ง จ.สงขลา และภาคเอกชนจัดทำไว้มาประกอบการดำเนินงาน และประสาน ปปง. ให้เร่งรัด การส่งมอบพื้นที่ต่อไป และมอบหมายให้อนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและ บริหารจัดการและกระทรวงการคลังทบทวนหลักเกณฑ์การจัดให้เช่าที่ดิน การ กำหนดอัตราค่าเช่า และผลประโยชน์ตอบแทนการเช่าที่ดินราชพัสดุในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเสนอ กนพ. พิจารณาต่อไป 5. มอบหมายสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (สมช.) เป็นหน่วยงานหลักในการ พิจารณาเปิดจุดผ่านแดน ณ พื้นที่ บ.ป่าไร่ จ.สระแก้ว และช่องอานม้า จ.อุบลราชธานี โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) และเร่งดำเนินการสำรวจรายละเอียดภูมิประเทศ (Joint Detail Survey) ให้ แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป 6. มอบหมายกระทรวงพาณิชย์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (มท.) สกท. และ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พิจารณาแนวทาง การดำเนินงานศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ในเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ ให้การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเป็นไปในแนวทาง เดียวกัน
--	--

	7. มอบหมายอนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ พิจารณากำหนดพื้นที่สำหรับนำมาใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ ระยะที่ 2 และมอบหมายกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการเพื่อถอนสภาพที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้กรมธนารักษ์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่มีการถอนสภาพแทนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่อไป
--	---

1. การกำหนดกฎระเบียบการค้าและการขนส่งเพื่อให้เอื้อต่อการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) กฎระเบียบหลักที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกำกับและอำนวยความสะดวกทางการค้า ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ และหน่วยงานด้านการขนส่ง เช่น กรมการขนส่งทางบก กรมเจ้าท่า เป็นต้น

(2) กฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน เป็นต้น ที่ส่งผลกระทบให้สินค้าที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบต้องขอใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เช่น ไม้ อาหารและยา เครื่องสำอาง น้ำมันปิโตรเลียม ไบโอดีเซล แร่ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ กระดาษโฟลต์ไฮ เหล็ก โครงสร้างรูปพรรณ เหล็กกล้ารีดเย็น ไม้ซี้ดไฟ ผงซักฟอก ของเล่น หุ่นขี้ผึ้งสำหรับเด็ก หลอดไฟฟ้า พิวส์กัมพู เตารีดไฟฟ้า พัดลม หม้อหุงข้าวไฟฟ้า เครื่องอบผ้า เครื่องซักผ้า ตู้เย็น สับประรดกระป๋อง ออกซิเจนการแพทย์ ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลว ทินเนอร์สำหรับแล็กเกอร์ กระดาษนิรภัยสำหรับรถยนต์ ท่อโอเลียมรถจักรยานยนต์ หมวกนิรภัยผู้โดยสารพาหนะ ยางในรถจักรยานยนต์ เชื้อขั้วนิรภัยรถยนต์ น้ำมันเครื่อง รถยนต์ดีเซล รถยนต์เบนซิน เป็นต้น

ในส่วนของกฎหมายศุลกากรซึ่งเป็นกฎหมายหลักจะกำหนดด้านพรมแดน ทางอนุมัติสำหรับการขนส่งชายแดน พิธีการทางศุลกากรสำหรับการนำเข้าและส่งออกและการผ่านแดน

ในส่วนของกฎหมายการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ (ภายใต้การให้ข้อคิดเห็นและการร้องขอจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น โดยคำนึงถึงเหตุผลด้านความมั่นคง และผลกระทบจะมีต่อเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม) กำหนดให้สินค้าจำนวนหลายรายการเป็นสินค้าที่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างประเทศที่ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการระดมเวลาและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่ทำการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนที่ได้รับผลกระทบจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ ข้าว น้ำตาล ชา พริกไทย กาแฟ ลำไยสด น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลาป่น ทุเรียนสด มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง หอมแดง ส้ม ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ปลาทุบกระป๋อง ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียวผิวน้ำมัน ลูกเดือย ถั่วลิสง ละหุ่ง งา ถั่วเหลือง ถั่วเหลือง มะพร้าวแห้ง

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ทำการขนส่งข้ามแดนและผ่านแดนที่ได้รับผลกระทบจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ ทองคำ ชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายที่ยังไม่สำเร็จรูป รถยนต์ใช้แล้ว น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน หินทุกชนิด พัดลม หม้อหุงข้าว หลอดไฟ ยางรถ

นอกจากนี้ จากการศึกษารายการสินค้าสำคัญที่ประเทศไทยมีการส่งออกและนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และมาเลเซีย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ที่สำคัญ ดังนี้

- หากเปรียบเทียบการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่าการค้าระหว่างไทยกับมาเลเซียจะมีความแตกต่างกับการค้าระหว่างไทยกับเมียนมา ลาว และกัมพูชา อย่างเห็นได้ชัด โดยกลุ่มสินค้าที่ไทยกับมาเลเซียมีการค้าและการขนส่งข้ามแดนระหว่างกันมากเกือบทั้งหมดเป็นสินค้าอุตสาหกรรม เช่น กลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่มีข้อจำกัดที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีการค้าระหว่างไทยกับเมียนมา กัมพูชา และ สปป.ลาว ซึ่งมีการค้าและการขนส่งสินค้าเกษตรและอาหารมากกว่า อย่างไรก็ตามอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ส่วนใหญ่จะเกิดจากปัญหาการที่ประเทศมาเลเซียไม่อนุญาตให้รถบรรทุกของไทยนำสินค้าขนส่งไปถึงยังเมืองที่เป็นหัวใจด้านการค้า เช่น กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมืองปีนัง และเมืองแคลง โดยจำกัดขอบเขตให้รถบรรทุกไทยนำสินค้าไปส่งยังจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้า Dry Port ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากพรมแดนไทยกับมาเลเซีย ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายสินค้าและต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับมาเลเซียมีท่าที่ไม่ต้องการเพิ่มโควตาการขนส่งสินค้าเน่าเสียผ่านแดนระหว่างไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์
- กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ โคมีชีวิต สุกรมชีวิต เนื้อไก่แช่แข็ง สินค้าประมงสดและแช่แข็ง ถั่วเขียวผิวน้ำมัน มันสำปะหลัง สตาร์ชจากมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วลิสง น้ำมันปาล์ม น้ำตาล ครีมเทียม กาแฟผสม ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป

- กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญที่มีการค้าขายกันอยู่ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดการขอใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน ทั้งที่รัฐบาลของภาคีอาเซียนได้ยกเว้นอากรขาเข้าตามความตกลงการค้าสินค้าแล้ว ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล แบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องรับโทรทัศน์ จานดาวเทียม วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์
- สินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับการอำนวยความสะดวกทางการค้าในการข้ามแดนและผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง เหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร เครื่องกลการเกษตร ยานยนต์และชิ้นส่วน (ยกเว้นรถยนต์ใช้แล้วและเครื่องจักรใช้แล้ว) เฟอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์พลาสติก

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการปรับกฎระเบียบของไทยดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบูรณาการปรับกฎระเบียบภายในประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน เนื่องจากการทำงานในการพัฒนาการค้าและโลจิสติกส์ข้ามแดนและผ่านแดนจะต้องมีการประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการปรับกฎระเบียบให้สอดคล้องกับนโยบายที่ภาครัฐกำหนดภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะการศึกษาพบว่ากฎระเบียบของไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนส่วนใหญ่จะเป็นกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ เช่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง เป็นต้น โดยควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน ซึ่งต้องมีการหารือกันในรายละเอียดทั้งหลักการ และการขัดกันของกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมควรประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ สมาคมของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน ตลอดจนภาควิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจพิจารณาปรับกฎระเบียบฯ เป็นกรณีพิเศษเพื่อเป็นการนำร่องในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้ง อาทิ แม่สอด สระแก้ว มุกดาหาร ตราด และสงขลา

2. จากการศึกษาและลงพื้นที่หารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กฎระเบียบของกรมศุลกากรและกรมการค้าต่างประเทศมีผลกระทบต่อการจัดการการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมข้ามแดนและผ่านแดนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าได้มีออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ เป็นกฎระเบียบในเชิงกว้างที่นำข้อคิดเห็นและการร้องขอจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้กระทรวงพาณิชย์ออกมาตรการบริหารแทนให้ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ทำให้เอกชนหลายฝ่ายเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่ากรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานหลักที่จะผลักดันให้เกิดการแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามแดนและสินค้าผ่านแดน โดยผู้แทนภาคเอกชนให้ความเห็นว่า หากเป็นไปได้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาผ่อนผันการออกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญที่ใช้เป็นอาหารสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วลิสง มันสำปะหลัง และสตาร์ชจากมันสำปะหลัง ตลอดจนผ่อนผันการนำเข้าไม้ซุงและไม้แปรรูปจากประเทศเมียนมา เพื่อมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายภายในประเทศไทย ส่วนกรณีของสินค้าอุตสาหกรรมที่ควรผ่อนผันออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมให้สะดวกขึ้น ได้แก่ น้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซล โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรองรับและการอำนวยความสะดวกในการส่งออกผ่านด่านทางบกและด่านทางน้ำที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ได้เพิ่มขึ้น

3. การปรับกฎระเบียบของไทยควรพิจารณาถึงกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น กรอบองค์การการค้าโลก กรอบอาเซียน กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และกลุ่มทวิภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับทบัญญัติภายใต้กรอบความตกลงฯ ตลอดจนพิจารณาเข้าร่วมในอนุสัญญาหรือพิธีสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น การขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศ การยอมรับการขนส่งผ่านแดน เป็นต้น

2. การกำหนดเป้าหมายในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

เขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะจัดตั้งขึ้น จะเป็นพื้นที่นาร่องในการพัฒนาอุตสาหกรรมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่เป็นอนาคตของประเทศไทย ซึ่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี และความเชี่ยวชาญที่ได้รับจากอุตสาหกรรมและกิจกรรมที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการถ่ายทอดไปยังพื้นที่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไป อันจะเป็นการสร้างรากฐานในการผลักดันประเทศไทยสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่นเดียวกับการจัดตั้งเขต

เศรษฐกิจพิเศษรุ่นแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งถูกจัดตั้งเพื่อให้เป็นพื้นที่นำร่องในการทดสอบระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ก่อนที่จะนำไปขยายผลในส่วนอื่นๆ ของประเทศต่อไป

นอกจากนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็นอนาคตของประเทศ ผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศยกระดับไปสู่ระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น สิทธิประโยชน์และการสนับสนุนพิเศษที่ถูกออกแบบอย่างชาญฉลาดภายใต้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะกลายเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่างๆ ของชาติ ประกอบด้วย

- การผลักดันสินค้าอาหารไทยออกสู่ตลาดโลก
- อุตสาหกรรมแห่งอนาคต: การผลักดันอุตสาหกรรมใหม่ที่จะส่งผลให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านจากประเทศรายได้ปานกลาง สู่ประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงของเอเชีย
- การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการลดความเหลื่อมล้ำ: การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- การแสวงหาโอกาสจากการรวมตัวและร่วมมือกันของชาติอาเซียน
- การผลักดันให้ประเทศไทยเป็น Trading Nation

ขั้นตอนการดำเนินการ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 กำหนดว่าหน่วยงานที่ประสงค์จะจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย โดยวางแผนแม่บทต้องมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วย (ข้อ 15 ในระเบียบฯ)

- 1) เหตุผลความจำเป็นในการขอรับการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 2) บริเวณพื้นที่ที่สมควรกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 3) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 4) แนวทางการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งต้องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

- 5) สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่สมควรจัดให้มีแก่ผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 6) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค การขนส่ง การสื่อสาร โทรคมนาคม และด้านพลังงานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนหรือข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่นๆ หรือการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และกรอบเวลาดำเนินการ
- 7) รูปแบบ วิธีการ มาตรฐาน และแนวทางในการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ รวมทั้งการประเมินผลและการเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการให้บริการ
- 8) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชนและสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนแนวทางและงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบนั้น

ทั้งนี้ ร่างแผนแม่บทต้องสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- **การจัดทำแผนแม่บท:** ให้องค์กรที่ประสงค์จะจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยื่นข้อเสนอพร้อมกับร่างแผนแม่บทต่อคณะกรรมการนโยบาย เพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ข้อเสนอดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงเจ้าสังกัดก่อน (ข้อ 14 ในระเบียบฯ)
- **การพิจารณาร่างแผนแม่บท:** คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาร่างแผนแม่บทและทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยหากคณะกรรมการนโยบายเห็นสมควรมอบหมายให้หน่วยงานใดดำเนินการในเรื่องใดเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งหรือดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะกรรมการนโยบายกำหนดรายชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งกรอบเวลาในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (ข้อ 16 ในระเบียบฯ)
- **การอนุมัติแผนแม่บท:** เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนแม่บทแล้ว ให้คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนแม่บทดังกล่าว (ข้อ 17 ในระเบียบฯ)

- **การจัดทำแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ:** ให้องค์กรที่ได้รับมอบหมายตามแผนแม่บทจัดทำแผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่นั้นประกอบด้วย (ข้อ 18 ในระเบียบฯ)
- **การพิจารณาและการอนุมัติแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ:** นำเสนอแผนงานโครงการ และแผนปฏิบัติการต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการแล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (ข้อ 18 และ 19 ในระเบียบฯ)
- **การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ:** ให้องค์กรที่ได้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการ และส่งรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการต่อสำนักงาน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการนโยบายทราบ โดยให้สำนักงานกำหนดรูปแบบและระยะเวลาการรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการ และแผนปฏิบัติการ ให้องค์กรถือปฏิบัติ (ข้อ 20 ในระเบียบฯ)

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจัดได้ว่าเป็นโครงการพัฒนาพื้นที่ขนาดใหญ่แบบบูรณาการที่ต้องอาศัยการพัฒนาในหลายมิติที่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง ตั้งแต่โครงสร้างพื้นฐานภายนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคภายในพื้นที่ การลงทุนพัฒนาธุรกิจในพื้นที่ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการของรัฐแบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น ซึ่งความสำเร็จในการจัดตั้งและการดำเนินงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดและกำกับให้การพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้ รวมถึงการดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายทั้งหมดมีการสอดคล้องกันเป็นอย่างดี นอกจากนี้ เนื่องจากแต่ละพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ทั้งในแง่วิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ รูปแบบการพัฒนา และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน รูปแบบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เหมาะสมจะจัดตั้งขึ้นในแต่ละพื้นที่จึงมีความแตกต่างกันตามไปด้วย ดังนั้น หากศึกษาจากประสบการณ์การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทย จะเห็นถึงปริมาณและความสลับซับซ้อนของข้อมูลและข้อวิเคราะห์ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจใน

การพัฒนาในด้านต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อีกทั้งการดำเนินการที่ใช้เวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่วางแผนไปจนถึงวันแรกที่เปิดให้บริการมีระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน (ประมาณ 30 ปี)

เมื่อทบทวนกระบวนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษแรกของไทย จะเห็นว่าการดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในปัจจุบัน ยังขาดแผนรวมการพัฒนา (Development Comprehensive Plan) หรือแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อใช้เป็นแม่บทหรือกรอบในการพัฒนาทุกองค์ประกอบของเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดความราบรื่นในกระบวนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะต้องเร่งจัดทำแผนรวมหรือแผนแม่บทของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยควรประกอบด้วยแผนงานในด้านต่างๆ ดังนี้

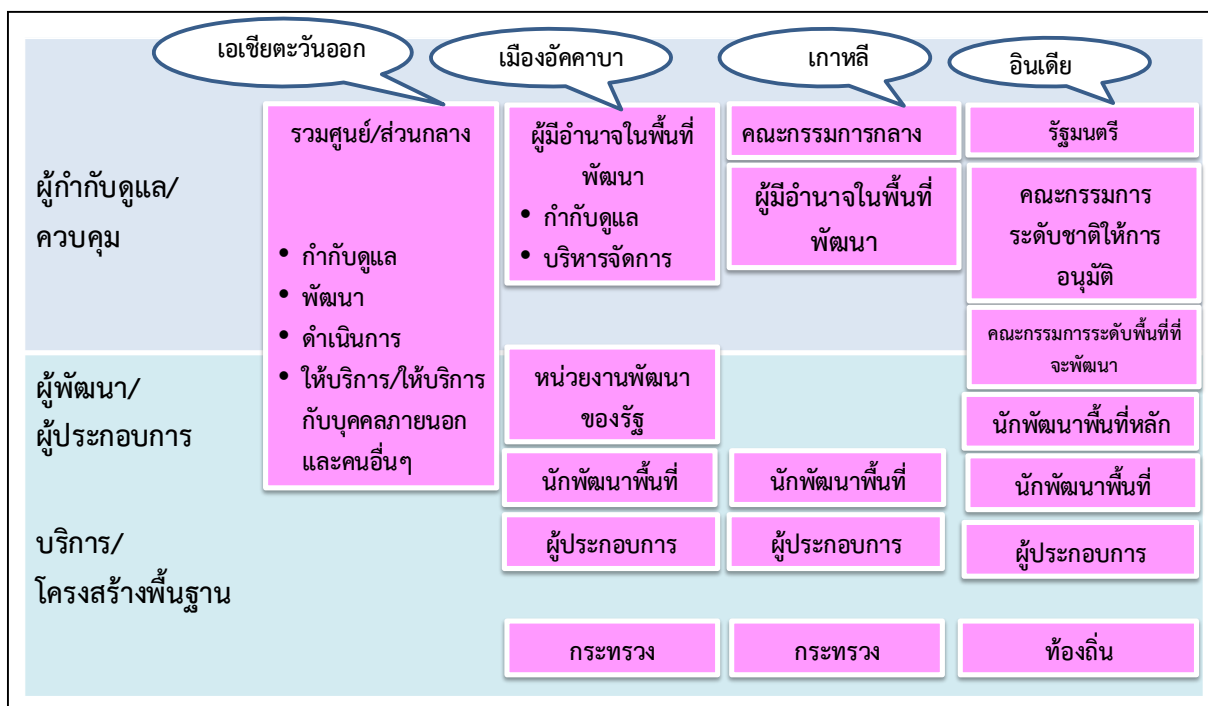
- 1) **กรอบความคิดและแผนพัฒนากิจการเป้าหมาย** แสดงรายละเอียดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนา รูปแบบ และขนาดของกิจกรรมเป้าหมาย รูปแบบและขนาดของกิจกรรมสนับสนุนในแต่ละประเภท ซึ่งรายละเอียดของแผนนี้ มีความสำคัญมากต่อการจัดทำแผนรวมหรือแผนแม่บท เพราะเป็นข้อมูลตั้งต้นให้กับการจัดทำแผนงานด้านอื่นๆ โดยรูปแบบกิจกรรมเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดหนองคาย ได้นำเสนอแล้วในบทที่ 6
- 2) **แผนพัฒนาพื้นที่ การวางผังพื้นที่ และการจัดหาที่ดิน** แสดงรายละเอียดตำแหน่งที่ตั้งและขนาดของที่ดิน การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน และการวางผังเฉพาะพื้นที่ เพื่อแสดงกรอบความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่ รวมถึงกรอบแนวทางการจัดหาที่ดินเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินที่จำเป็นต่อการพัฒนา
- 3) **แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ** ครอบคลุมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการผ่านพิธีการศุลกากรและการตรวจคนเข้าเมือง
- 4) **แผนการจัดการสาธารณสุข** ศึกษารายละเอียดรูปแบบและการสาธารณสุขที่ควรจัดให้มีไว้รองรับการอยู่อาศัยของคนในพื้นที่
- 5) **แผนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ** ศึกษาผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อม โบราณสถาน และชุมชน อันเป็นผลจากการดำเนินงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงแนวทางและมาตรการที่ใช้ในการลดผลกระทบ

- 6) **แผนการจัดการแรงงาน** ครอบคลุมทั้งแรงงานที่เป็นคนไทยและชาวต่างประเทศ และครอบคลุมทั้งผู้เชี่ยวชาญและแรงงานทั่วไป โดยประเภทของแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวนแรงงานที่ต้องการในแต่ละประเภท ความพร้อมของผู้เชี่ยวชาญและแรงงานที่เป็นคนไทย และการจัดระเบียบแรงงาน
- 7) **แผนการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์** แยกตามประเภทกิจกรรมที่จะลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 8) **แผนการศึกษาความเหมาะสมในการลงทุนและการบริหารจัดการ** ศึกษาทั้งความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน และรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสม นอกจากนี้ กำหนดองค์ประกอบของหน่วยงานที่จะทำหน้าที่บริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินงานจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งช่วงก่อนเปิดให้บริการและช่วงดำเนินงานหลังเปิดให้บริการ และกรอบเวลาในการดำเนินการในทุกด้านของการพัฒนา
- 9) **แผนการตลาดและประชาสัมพันธ์** กำหนดแนวทางในการสื่อสารให้ชุมชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการและเหตุผล แนวทางการดำเนินงาน และผลประโยชน์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

เนื่องจากแต่ละพื้นที่เป้าหมายมีลักษณะเฉพาะของตนเอง จึงต้องแยกแผนรวมการพัฒนา (Development Comprehensive Plan) ออกตามพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจจะกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้ การจัดทำแผนรวมการพัฒนาของแต่ละพื้นที่เป้าหมาย ควรมอบให้หน่วยงานและภาคเอกชนในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ภายใต้นโยบายกรอบการทำงานและหลักเกณฑ์ และการสนับสนุนทางวิชาการที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้กำหนดขึ้น แล้วค่อยนำแผนรวมหรือแผนแม่บทการพัฒนา นำเสนอคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พิจารณานำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบสั่งการให้กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

การจัดการด้านองค์กร

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษประกอบด้วยการทำงานหลายขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนรวมในการพัฒนา (Development Comprehensive Plan) หรือแผนแม่บท การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดหาที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาพื้นที่และการวางผังเฉพาะของพื้นที่ การลงทุน จัดตั้งกิจการ และการกำกับดูแลการดำเนินงานในพื้นที่และนอกพื้นที่ เป็นต้น จากประสบการณ์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทั่วโลกแสดงให้เห็นถึงแนวทางที่หลากหลายในการแบ่งแยกบทบาทและหน้าที่ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ในด้านหนึ่งเป็นลักษณะการดำเนินงานแบบรวมศูนย์ที่รัฐบาลส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการหรือสั่งการทุกอย่าง ในขณะที่อีกด้านหนึ่งเป็นการแบ่งแยกและกระจายการดำเนินงานออกไปยังหลายองค์กร ทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดังแสดงในรูปที่ 1

ที่มา: ดัดแปลงจากเอกสารประกอบการบรรยายของ U.S. Agency for International Development (USAID)

โครงการ Technical Assistance for Policy Reform II (TAPR II) 2011.

รูปที่ 1 สรุปแนวทางการแบ่งแยกบทบาทระหว่างภาครัฐและเอกชน

ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ต่างยอมรับว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในปัจจุบัน การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่รัฐบาลไทยกำลังดำเนินการอยู่ก็เป็นไปตามกรอบความคิดเดียวกันนี้ รัฐบาลจะเป็นผู้วางแผนและส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของรัฐแบบเบ็ดเสร็จ ในขณะเดียวกันก็กำหนดหลักเกณฑ์และกฎระเบียบเพื่อให้การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่กำหนดและไม่ขัดกับบทบัญญัติของกฎหมายอื่น เช่น การจัดระเบียบแรงงาน และการดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน เป็นต้น ในขณะที่เอกชนจะเป็นหน่วยงานหลักในการลงทุนเพื่อพัฒนาพื้นที่ สาธารณูปโภค และอุตสาหกรรมและกิจการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตารางที่ 2 บทบาทของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ³²

ภาครัฐ	ภาคเอกชน
– การวางแผนเชิงกลยุทธ์ – กำหนดบทบาทของนักพัฒนาเอกชน – คัดเลือกและอนุมัติรูปแบบการลงทุน – คัดเลือกเอกชนผู้พัฒนาเขตฯ – ร่วมกับเอกชนในการจัดทำแผนแม่บทพัฒนา – จัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่นอกเขตฯ และระบบสาธารณูปโภค – อนุมัติแผนการก่อสร้างของเอกชน – ตรวจสอบการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานการก่อสร้างและระยะเวลาที่ตกลงกันได้ – อนุญาตและอนุมัติผู้เช่าหรือผู้ลงทุน – ออกใบอนุญาตอาคารและใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อม – จัดให้มีการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากร – ติดตามและตรวจสอบการพัฒนาให้สอดคล้องกับสัญญาสัมปทาน	– จัดทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ – จัดทำแผนแม่บทการใช้ที่ดิน – จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคภายในพื้นที่ – การจัดหาเงินทุนและทรัพยากรอื่นๆ – ออกแบบ – จัดเตรียมมาตรการรักษาความปลอดภัย/งานระบบ – ก่อสร้าง – ดำเนินกิจกรรมด้านการตลาด SEZ เพื่อหาผู้เช่าในอนาคต – ให้เช่าที่ดินกับผู้เช่า – เสนอบริการหลักและบริการเสริมให้กับผู้เช่า/ประโยชน์ในการขายและการให้บริการที่ใช้ร่วมกันอื่นๆ – บำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่ส่วนกลาง

³² ดัดแปลงจาก Jean-Paul Gauthier. Special Economic Zones in Practice: The role of government and of the private sector in initiating, funding, delivering and managing SEZs. Centre for Development and Enterprise, 2011.

– ตรวจสอบผู้เช่าเพื่อให้ดำเนินการสอดคล้องกับกฎระเบียบ – กำกับดูแลการบังคับใช้กฎระเบียบต่างๆ – สนับสนุนกิจกรรมทางการตลาด – พัฒนาแรงงานและบริการทางสังคมอื่นๆ	
--	--

อย่างไรก็ดี การผลักดันนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ผ่านมา ดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 ซึ่งไม่ได้มีอำนาจเบ็ดเสร็จ และมีลำดับชั้นของกฎหมายไม่สูงนัก อาจทำให้การผลักดันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระยะต่อไปเกิดอุปสรรคและความท้าทายที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ระเบียบฯ เป็นเพียงระเบียบที่ออกตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งให้อำนาจในการกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ และวิธีปฏิบัติของส่วนราชการต่างๆ เป็นการทั่วไป เพื่อให้เกิดบูรณาการในการบริหารและปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น มิได้กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด อีกทั้งยังมีลำดับศักดิ์ต่ำกว่ากฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เช่น

- การให้สิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจ อยู่ภายใต้
 - ✓ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
 - ✓ พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินและการหาที่ดิน อยู่ภายใต้
 - ✓ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
 - ✓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530
 - ✓ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550
- การจัดระเบียบแรงงาน และการทำงานของคนต่างด้าว อยู่ภายใต้
 - ✓ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
 - ✓ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551
 - ✓ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

- การรักษาสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข อยู่ภายใต้
 - ✓ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535
 - ✓ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
 - ✓ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
 - ✓ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ดังนั้น การใช้อำนาจในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้ระเบียบฯ นี้ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ ทำให้การดำเนินการล่าช้าหรือต้องหยุดชะงักได้ หากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวจะเป็นการกระทบถึงอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เดิมของหน่วยงานอื่น หรือขัดแย้งกับตัวบทกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 2) ถึงแม้ในปัจจุบัน หน่วยงานในพื้นที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในฐานะที่เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการที่จัดตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แต่การดำเนินการส่วนใหญ่ยังเป็นไปในลักษณะสั่งการจากบนสู่ล่าง (Top Down) หน่วยงานพื้นที่อยู่ในฐานะของผู้รับนโยบาย และคำสั่งจากคณะกรรมการฯ ไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูล ค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระดับที่ต่ำมาก นโยบายและกรอบการดำเนินงานส่วนใหญ่ยังมีรูปแบบเดียว แล้วนำไปใช้กับทุกพื้นที่เป้าหมาย

ดังนั้น ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการในระดับพื้นที่ เพื่อที่การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นไปในทิศทางที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การศึกษาได้รับทราบข้อกังวลของคนในพื้นที่ระหว่างการระดมความคิดเห็นในพื้นที่ว่า ท้องถิ่นประสบปัญหาในการจัดทำข้อมูลและแผนงานเพื่อเสนอให้กับคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพิจารณา เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นการพัฒนาพื้นที่ผืนใหญ่ในบริเวณเดียว ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องมีคณะทำงานหรือในระดับพื้นที่ แต่การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจคราวนี้มีความแตกต่าง เนื่องจากต้องการผลักดันการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในหลายพื้นที่พร้อมๆ กัน

- 3) สิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจที่จะชักชวนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบการยังไม่ชัดเจนหรือมีความเพียงพอที่จะดึงดูดนักลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศ โดยเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 นายมาซาฮิโกะ โฮซุมิ ประธานองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (เจโทร กรุงเทพฯ) หรือเจซีซี ได้รายงานผลการสำรวจความสนใจของนักธุรกิจญี่ปุ่นที่มีต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ที่จะจัดตั้งตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านว่ามีนักธุรกิจญี่ปุ่นเพียงร้อยละ 18 เท่านั้นที่แสดงความสนใจ ขณะที่มากกว่าครึ่ง (56%) ระบุว่าไม่สนใจ และอีกร้อยละ 29 ตอบว่ายังไม่ทราบรายละเอียดที่ชัดเจน เหตุผลที่นักธุรกิจในไทยยังมีที่ท่าไม่ค่อยสนใจลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ บริษัทญี่ปุ่นได้ลงทุนในไทยมากอยู่แล้ว จึงยังไม่มีแนวโน้มที่จะลงทุนเพิ่มอีก ประกอบกับสิทธิพิเศษต่างๆ ยังไม่ชัดเจนหรือจูงใจเพียงพอ นอกจากนี้ นักลงทุนญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญกับระยะทางระหว่างที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษกับกรุงเทพฯ และท่าเรือแหลมฉบัง และความพร้อมและทักษะฝีมือของแรงงาน³³

นอกจากนี้ สิทธิประโยชน์ที่มีผลบังคับใช้ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมใหม่ที่เป็นรากฐานสำหรับระบบเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมดั้งเดิม อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันให้ไทยเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

- สิทธิประโยชน์ประเภทแรก จะให้กับบุคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศที่เข้ามาปฏิบัติงานในกิจกรรมเป้าหมายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การยกเลิกหรือลดหย่อนภาษีบุคคลธรรมดา เป็นต้น เพื่อชักจูงให้ผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นสนใจเข้ามาพักอาศัยและปฏิบัติงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย
- ส่วนสิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจประเภทที่สอง จะให้กับธุรกิจต่างประเทศที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นการเฉพาะ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการยินยอมที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการของไทย (ดังที่ได้นำเสนอในบทที่ 5)

³³ หอฯ ญี่ปุ่นชี้ไทยขาดยาแรงกระตุ้น ผลสำรวจชี้ 60% ไม่ลงทุนเพิ่ม-เมินเขต ศก. พิเศษ. [ออนไลน์]. 2558.

แหล่งที่มา: http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1438261299 [18 ก.ค. 2558]

- 4) ระเบียบฯ ยังขาดความชัดเจนในการให้อำนาจบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะในช่วงของการบริหารจัดการภายหลังการเปิดดำเนินการของเขตเศรษฐกิจพิเศษ การดำเนินงานที่ต้องอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ กระทรวง ทบวง กรม เพื่อผลการพัฒนาตามแผนแม่บท แผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ จะต้องสั่งการผ่านคณะรัฐมนตรี โดยไม่ขัดแย้งกับกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อบรรเทาปัญหาที่นำเสนอข้างต้น มีอยู่ 2 แนวทาง ดังนี้

1. หันกลับมาทบทวนปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ที่ผ่านความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2548 ซึ่งให้อำนาจค่อนข้างเบ็ดเสร็จกับหน่วยงานที่เป็นผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่แนวทางนี้อาจจะถูกคัดค้านจากจากหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกรอนอำนาจภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฯ เหมือนที่เคยได้เกิดมาแล้วในอดีต
2. ใช้การบริหารจัดการรูปแบบ “การบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการ” ซึ่งช่วยให้เกิดการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้ดีขึ้น แต่ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ที่เคยเริ่มนำมาใช้ในการปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546